

SOLNI CVET L'AFIORETO

Lokalno glasilo Občine Piran - Brezplačen izvod za vsako gospodinjstvo

December, 2014, št. 33

21. 12 do 6. 1.

Jaslice v piranskih cerkvah
Piran

Jaslice v piranskih cerkvah
1 presepi nelle chiese di Pirano
21. 12. 2014 - 6. 1. 2015

Odpriete razstave, bo v nedeljo, 21. decembra 2014 ob 16. uri v Župnijski cerkvi sv. Jurija v Piranu.

L'inaugurazione della mostra, avrà luogo domenica, 21 dicembre 2014 alle ore 16 nella Chiesa parroc. di San Giorgio a Pirano.

DRUŠTVO PRJATELJI ZAKLADOV SV. JURJA V PIRAN
ASSOCIAZIONE AMICI DEI TESORI DI S. GIORGIO A PIRANO
Ulica - Via D. Korpus 25, 6330 Piran / Pirano

31. 12.

Silvestrovanje na prostem
Tartinijev trg, Piran

SILVESTROVANJE

CAPODANNO · NEW YEAR'S EVE

31.12. PIRAN / PIRANO Tartinijev trg / Piazza Tartini

ob/alle **15.15**

SILVESTROVANJE ZA OTROKE
SPETTACOLI DI CAPODANNO PER BAMBINI

V primeru slabega vremena bo večerna prireditev v šotoru na teniški igrišču v Luciji.

In caso di maltempo l'evento serale sarà nel campo da tennis coperto a Lucia.

MAMBO KINGS
ob/alle **22.30**

1. 1.

Novoletno popoldne
Portorož

NOVOLETNO POPOLDNE

POMERIGGIO DI VIGILIA · NEW YEAR'S DAY

1.1.2015 Portorož - Portorose

14.00: 11. NOVOLETNI SKOK V MORJE
TUFFO DI CAPODANNO

18.00: OGNJEMET
FUOCHI D'ARTIFICIO

Drage občanke in občani,

v prihajajočem letu vam želim obilo sreče, prijaznosti in nasmehov na obrazu. Naj vas objame toplina vaše družine in podprejo iskreni prijatelji. Spoznajte nove ljudi, obiščite nove kraje in nanizajte kopico nepozabnih trenutkov. **Vesele božične in novoletne praznike vam želim!**

Gentili concittadine e cari concittadini,

in occasione dell'approssimarsi del nuovo anno, vi auguro tanta felicità e dolci sorrisi raggianti sui vostri volti. Lasciatevi abbracciare dal calore delle vostre famiglie e accogliete il sostegno degli amici sinceri. Conoscete persone nuove, visitate posti nuovi e, vivete una marea di momenti indimenticabili.

Vi auguro un Buon Natale e un Felice Anno Nuovo!

Peter Bossman

Zupan občine Piran / Il sindaco del Comune di Pirano

Spoštovane občanke, cenjeni občani, drage Pirančanke in Pirančani!

Vse bolj nezadržno se približuje novo leto, ki ga že naznanjajo sijaj silvestrskih lučk po ulicah in trgih, božično-novoletne tržnice ter razburljiv zabavni in kulturni program, ki ga bomo sklenili s tradicionalnim Gala novoletnim koncertom v Avditoriju in silvestrovanjem z Mambo Kings na Tartinijevem trgu ter ga popestrili še z velikim portoroškim ognjemtom.

Novo leto seveda nestrpno pričakujemo tudi v svojih srcih. Opaja nas z velikimi pričakovanji in v nas vnaša nova upanja. Z odštevanjem dni in ur se bližamo novemu začetku, ki nam obljublja uresničenje tudi tistih najbolj gorečih želja.

V novo leto bomo občanke in občani Pirana lahko vstopili bolj samozavestni, bolj izkušeni in pripravljeni na izzive prihodnosti. Težko pot smo morali prehoditi v času gospodarske krize in veliko ovir smo morali premagati. Zato danes verjamemo vase in si zaupamo. Vemo, da se znamo spoprijeti tudi z najtežjimi izzivi, vemo, da zmoremo.

Staro leto je bilo za številne izmed nas tudi leto negotovosti in bolečine, ki jo je občina Piran skušala omiliti s številnimi programi za občanke in občane v stiski. Ustvarjali smo priložnosti, da si na enem izmed najlepših koščkov sveta prav vsak lahko zgradi lepo življenje. V težkih preizkušnjah smo se veliko naučili, zato lahko obljubim, da bo občina Piran v prihodnjem letu še bolj učinkovita in da bodo naši projekti še boljši. Razmišljali in delali bomo zeleno ter skrbeli, da bo naše okolje varno, čisto in urejeno. Potrudili se bomo razvijati občino, ki bo prijazen in kakovosten servis občankam in občanom in ki bo znala prisluhniti in ustreči potrebam gospodarstva.

Zaostrene gospodarske razmere in predvolilna vročica v letu, ki se izteka, so vnesle določene vrzeli v našo skupnost. Storiti moramo vse, da premagamo razdore in neenotnost med nami in združimo moči, pogum in modrost za nekatere nujne spremembe, ki jih od nas terjajo gospodarski tokovi 21. stoletja. Da se jim bomo znali prilagajati sami in da ne bomo čakali, da nam oči odprejo naši gostje. Da bo naša ponudba elitna zaradi kakovosti in ne zaradi cen. Da bomo znali ohraniti tisto, kar naš kraj naredi drugačen in poseben, in da bomo znali izkušnje iz naše zgodovine oplemenititi s premišljenimi vizijami prihodnosti.

Ni namreč dovolj, da le uspešno merimo moči z najbolj razvitimi sredozemskimi turističnimi središči. Portorož in Piran s svojim zapeljivim podeželjem morata zasijati kot zvezda na svetovnem turističnem zemljevidu. V svet moramo poslati sporočilo, da smo ambiciozna skupnost, ki v novo leto vstopa z izdelanimi načrti in ne zgolj s spiskom želja.

Veliko dela nas čaka, zato si v prihajajočih božično-novoletnih praznikih v toplini svojega doma in v družbi svojih iskrenih prijateljev naberimo novih moči in nazdravimo novim uspehom.

Verjamem, da bo leto 2015 za nas prijazno. Da bo leto velikih uspehov, dobrega zdravja in radostnih trenutkov.

Veseli božič in srečno novo leto vam želim!

Peter Bossman

Lokalno glasilo Občine Piran Solni cvet - L'Afioreto 33

Izdajatelj:

Občina Piran, Tartinijev trg 2, 6330 Piran

Izšlo:

V Piranu, decembra 2014

Odgovorna urednica:

Slavica Tucakov

Vsa nepodpisana besedila:

Slavica Tucakov

Lektura:

Petra Jordan

Vse nepodpisane fotografije:

Arhiv občine Piran

Oblikovanje in prelom:

Emigma d.o.o.

Tisk:

Tiskarna Vek

Naklada:

8.000 izvodov

Kazalo

3	AKTUALNO
14	ZGODBE LJUDI
17	DRUŠTVA
24	VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE
32	ITALIJANSKA SKUPNOST / COMUNITÀ DEGLI ITALIANI
34	KULTURNA DEDIŠČINA
37	SOLINE
39	ZDRAVJE
42	UMETNOST
51	ŠPORT

Občinski svet Občine Piran v tem mandatu sestavlja kar 48 % žensk

Foto · Ubald Trnkoczy

Peter Bossman nastopil nov županski mandat; konstituiran je občinski svet Občine Piran za mandatno obdobje 2014–2018

Na 1., konstitutivni seji občinskega sveta Občine Piran v četrtek, 6. novembra 2014, so vsi novoizvoljeni člani občinskega sveta soglasno potrdili poročilo Komisije za potrditev mandatov članov občinskega sveta in ugotovitev izvolitve župana Občine Piran. Z današnjim dnevom je nastopil nov mandat župana Občine Piran Peter Bossman.

»V veliko čast in ponos mi je, da vas lahko danes pozdravim kot ponovno izvoljeni župan Občine Piran. Funkcija, ki jo prevzemam, pa ne pomeni samo časti, ampak in predvsem veliko odgovornost. Odgovornost za dostojno življenje in blaginjo sedanje in bodočih generacij naše občine. To je pa tudi odgovornost, ki jo bomo v občinskem svetu skupaj delili v naslednjih štirih letih,« je v nagovoru novi sestavi občinskega sveta povedal Peter Bossman. »Tu nismo zaradi svoje kariere, ampak zato, da delamo v dobrobit vseh naših občank in občanov. Dali smo jim svoje obljube in zaveze, ki jih želimo v tem mandatu uresničiti. Želim, da bi z modrimi odločitvami popeljali našo občino do novih

uspehov in do še večjega razvoja, kar pa v teh težkih gospodarskih časih ne bo lahka naloga. Zato pri tem pričakujem tudi vašo maksimalno angažiranost in sodelovanje,« je sklenil župan Peter Bossman.

Občinski svet Občine Piran v mandatu 2014–2018, v katerem je kar 48 % žensk, sestavljajo naslednje članice in člani:

MEIRA HOT, SD – Socialni Demokrati,
DALIBOR LEGEN, SD – Socialni Demokrati,
VOJKA ŠTULAR, SD – Socialni Demokrati,
SERGEJ FIKFAK, SD – Socialni Demokrati,
MOJCA ŠVONJA, SD – Socialni Demokrati,
ALEN RADOJKOVIČ, SD – Socialni Demokrati,
JERICA MAKORIČ ŠPELIČ SD – Socialni Demokrati,
FLORIS MATEJ FAGANELJ, SD – Socialni Demokrati,
JELENA RADIČ, Slovenija za vedno,
ROBERT JAKIN, Slovenija za vedno,
MARJAN JERETIČ, Slovenija za vedno,

MILOŠ STEGOVEC, Slovenija za vedno,
NELI ROMANELLO, Slovenija za vedno,
SLAVKO IVANČIČ, SMC Stranka Mira Cerarja,
ANDREJ KORENIKA, SMC Stranka Mira Cerarja,
DENIS FAKIN, SMC Stranka Mira Cerarja,
MILICA MASLO BEZER, DESUS – Demokratična stranka upokojencev Slovenije,
STANISLAVA PREMUR LOVŠIN, DESUS – Demokratična stranka upokojencev Slovenije,
SNJEŽANA REBERNIK, Oljka,
LUČANO GROZIČ, Oljka,
ROSSANA SFILIGOJ POLH, Slovenska demokratska stranka,
FRANC KRAŠEVEC, PjN,
BRUNO FONDA, predstavnik italijanske narodne skupnosti,
MANUELA ROJEC, predstavnica italijanske narodne skupnosti,
DANIJELA SORGO, predstavnica italijanske narodne skupnosti.

Svetniki sejo začeli z novim članom

Vse pomembne točke 2. redne seje občinskega sveta Občine Piran soglasno sprejete

V torek, 9. decembra 2014, so se v dvorani Domenica Tintoretta mestne palače v Piranu sešli občinski svetniki. 23 od 25 jih je že na začetku 2. redne seje občinskega sveta v svoje vrste sprejelo novega člana. Mandat so soglasno potrdili Florisu Mateju Faganelju iz vrst SD, soglasno pa so sprejeli tudi druge pomembne točke dnevnega reda.

Župan Občine Piran Peter Bossman je občinskemu svetu predlagal razširitev predloga dnevnega reda; svetniki so tako odločali o prenehanju mandata direktorju Obalnega tehnološkega sklada, d.o.o., Mitji Cestniku, imenovanju prokurista ter prenosu omrežja in frekvenc na občino. Mitji Cestniku funkcija direktorja družbe Obalni tehnološki sklad, d.o.o., preneha 31. januarja 2015, za prokurista pa so potrdili Denisa Fakina, ki bo funkcijo izvajal brez nadomestila. Po vprašanju svetnika iz vrst stranke Slovenija za vedno Roberta Jakina, ali bo občino prenos frekvenc in omrežja stal več ali manj kot doslej, je župan Bossman pojasnil, da bo občina plačevala le

stroške vzdrževanja, na razpisu pa bo nato izbrala skrbnika omrežja.

Občinski svet je nadalje sprejel ugotovitveni sklep o vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča v občini. Višina vrednosti točke se revalorizira z indeksom rasti cen na drobno, v višini 101,2. Revalorizirana mesečna vrednost točke za izračun nadomestila za uporabo zazidanega stavbnega zemljišča na območju Občine Piran je 0,0003471 EUR/m², za uporabo nezazidanega stavb-

nega zemljišča pa 0,0005444 EUR/m².

Obravnavali in potrdili so tudi investicijski program »Ribiško pristanišče Strunjan«, ki ga je izdelal Elmarkt, d.o.o., in sicer za namen prijave projekta na javni razpis za ukrep – ribiška pristanišča, mesta iztovora in zavetja. Sredstva za projekt so opredeljena v Načrtu razvojnih programov Občine Piran številka OB090-14-0003 »Ureditev ribiških pristanišč« (Strunjan) za obdobje 2014–2017; v letu 2014 za pridobivanje dokumentacije, v letu 2015 pa za

izvedbo. Poleg tega so za upravljavca ribiškega pristanišča Strunjan določili javno podjetje Okolje Piran, ki bo upravljanje pričelo takoj po zaključeni investiciji.

Med pomembnimi točkami je bilo seveda poročilo o izvrševanju proračuna Občine Piran za prvo polletje 2014. Navzoči svetniki so poročilo, v katerem ni bilo posebnosti, ki bi odstopale od preteklih let, soglasno potrdili, tako kot tudi člane nadzornega odbora in stalnih odborov ter komisij občinskega sveta Občine Piran.

Osnovni namen akcije je osveščati pešce o uporabi odsevnih predmetov

Preventivna akcija Bodi viden, bodi preVIDEN

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu je v sodelovanju z občinsko redarsko službo in Policijsko postajo Piran v sredo, 26. 11. 2014, v Parku Sonce v Luciji organiziral preventivno akcijo Bodi viden, bodi preVIDEN. Čeprav se je v preteklem letu na ravni Slovenije število prometnih nesreč, v katerih so udeleženi pešci, zmanjšalo, v

naši občini žal ugotavljamo, da jih je bilo več.

Ravno zato je osnovni namen akcije Bodi viden, bodi preVIDEN opozoriti pešce na uporabo odsevnih predmetov, saj vidnost v prometu pomeni tudi večjo varnost. Po drugi strani pa z akcijo osveščajo tudi voznike o večji pozornosti in skrbi za pešce kot ranljivejšo

in bolj ogroženo skupino udeležencev v prometu. V akciji so pozornost namenili dvema ciljnim skupinama, ki sta med pešci najbolj ogroženi; starejšim od 65 let in najmlajšim, otrokom do 10. leta starosti.

Vsem prisotnim so policisti in redarji nazorno prikazali, kako je v prometu videti pešec, ki uporablja ustrezne odsevne

elemente (kresničke, odsevne trakove, oblačila z odsevnimi trakovi), in kako pešec, ki odsevnih elementov ne uporablja in je oblečen v temna oblačila.

Poleg informativnih promocijskih gradiv so obiskovalci prejeli odsevne trakove ali kresničke.

Praznik Občine Piran

Foto · Breda Krajnc

Zlati grb Občine Piran 2014 prejel prof. dr. Livio Jakomin

Občina Piran svoj praznik obeležuje 15. oktobra kot spomin na ustanovitev prvega Mornariškega odreda Koper leta 1944. V počastitev praznika je v petek, 17. oktobra 2014, v Avditoriju potekala osrednja slovesna prireditve »Kraji, kjer je sreča doma« s podelitvijo priznanja zlati grb Občine Piran.

Letos ga je prejel prof. dr. Livio Jakomin za življenjsko delo na področju razvoja pomorskega prometa in visokega šolstva. S svojim delom je imel močan vpliv na gospodarsko, politično in kulturno življenje tako v Občini Piran kot na širšem Primorskem in je s svojo aktivnostjo,

strpnostjo in zagnanostjo prispeval k trajnemu napredku in ugledu občine.

V bogatem kulturnem programu so nastopili Mladinski pihalni orkester Piran, Nina Šegš, Baletna skupina Metulj, Mešani pevski zbor Georgios, Minka Lavrič, OŠ Cirila Kosmača Piran, Šola zdravja Piran, OŠ Lucija, Glasbena šola Piran, OŠ Sečovlje, podružnična šola in vrtec Sv. Peter, Ginnasio Antonio Sema Pirano, Gimnazija, elektro in pomorska šola Piran, Siniša Bukinac in Romana Fičur, Folklorna skupina Val Piran, Plesno-akrobatska skupina Flip Piran in Rudi Bučar kot gost večera.

Obrazložitev:

Livio Jakomin se je rodil 8. 4. 1940 v Pradah (Koper). Osnovno šolo je obiskoval v Čezarjih, nižjo gimnazijo v Koprju. Maturiral je na Srednji pomorski šoli v Piranu. Diplomiral je na Pomorski akademiji v Splitu. Magistrski študij je končal v Ljubljani. Doktoriral je na Fakulteti prometnih znanosti v Zagrebu, in sicer leta 1985.

Svoje pomorske in pedagoške delovne izkušnje si je pridobil na ladji – kot oficir krova in poveljnik –, na srednji pomorski šoli kot predavatelj, na Višji pomorski šoli kot višji predavatelj, docent in dekan, na Visoki pomorski in prometni šoli kot šef katedre in izredni profesor, na Fakulteti za pomorstvo in promet kot prodekan in redni profesor.

Poleg pomorskega in pedagoškega dela je dr. Jakomin opravljal pomembne politične in gospodarske funkcije. Bil je sekretar Obalnega komiteja ZKS, predsednik Skupščine obalnih občin, delegat v Skupščini SRS in podpredsednik Zbora občin, član Izvršnega sveta SRS in predsednik Komiteja za promet in zveze ter generalni konzul SFRJ v Trstu. Bil je direktor energetsko-industrijske cone v Luki Koper, dva mandata predsednik NS v Intereuropi, d. d., Koper, ter član NS Slovenskih železnic.

Dr. Jakomin je kot profesor, raziskovalec in publicist objavil prek 300 člankov, referatov in razprav. Kot avtor in soavtor je napisal 26 študij, elaboratov in ekspertiz, tri univerzitetne učbenike, tri monografije o lukah Severnega Jadrana in o Luki Koper, dve kulinarčni knjigi (nagrajeni v Pekingu in Londonu) ter knjigi »Vas, ki je več ni« in »Na meji«.

Za svoja dela je prejel številna priznanja in odlikovanja – doma in v tujini, med drugim red dela z zlatim vencem, red za zasluge Republike Italije, red za zasluge Republike Slovenije in plaketo Hrvaškega društva za znanost. Je član Znanstvenega sveta za promet Akademije znanosti in umetnosti Hrvaške in častni doktor Univerze na Primorskem.

Njegovo delo je bilo vseskozi usmerjeno k napredku slovenske Istre in Občine Piran. Kot predsednik Obalne skupnosti je uspešno koordiniral projekt izgradnje višinskega vodovoda, ki je omogočil, da je zaledje slovenske Istre pridobilo zdravo pitno vodo. V istem obdobju je Obalna skupnost dosegla velik napredek pri umeščanju posameznik visokih in višjih šol iz Univerze v Ljubljani in Univerze v Mariboru v obalne občine.

Glede na izjemne zasluge, ki jih ima prof. dr. Livio Jakomin za razvoj in ugled slovenske Istre, še posebej pa Občine Piran, mu je Občinski svet s sklepom 8. julija 2014 podelil najvišje priznanje Občine Piran, zlati grb Občine Piran.

Terenski ogled v Strunjanu razkril nedovoljen poseg v vodotoka s strani fizične osebe

Oktobra so piransko občino zajele ekstremne padavine

Močno neurje z obilnimi padavinami je sredi oktobra zajelo celotno območje Obale, na določenih območjih piranske občine pa je povzročilo precejšnjo materialno škodo. Voda je zalila več objektov, ponekod so se sprožili tudi zemeljski plazovi. Interventne službe so bile na terenu od zgodnjih jutranjih ur, ob 5. uri pa se je gasilec v Strunjanu, kjer so utrpeli največ škode, pridružil župan Občine Piran Peter Bossman.

Po podatkih Agencije Republike Slovenije za okolje (ARSO) je v 12 urah padlo 91 mm padavin (91 l/m²). Srednja letna količina padavin na tej postaji znaša 96, mesečna pa 119 mm (obdobje 1971–2000). To pomeni, da je samo v 12 urah padlo 9,4 % celoletnih padavin oz. 76 % mesečnih padavin. Meritve za krajši časovni interval med 22. in 4. uro, ko so bili nalivi najmočnejši, niso na voljo.

Terenski ogled razkril nedovoljen poseg v vodotok s strani fizične osebe

Že v zgodnjih jutranjih urah je ogled terena razkril obsežne poplave v blatnimi nanosi na območju cestišča in stavb. Iz količine vode, predvsem pa blatnih nanosov je bilo mogoče sklepati na vdor zalednih voda (vode s pobočja) oz. tujih voda (vode iz vodotoka). Preverjeno je bilo delovanje izvedenega kanala za odvod zalednih voda. Na osnovi sledi, ki jih je pustil vodni tok, je bilo ugotovljeno, da je bil večji del voda s pobočja prestrežen nad vasjo in preusmerjen v novoizvedeni kanal. Izvedeni protipoplavni nasip kanala ni bil preplavljen. Sledi so nakazovale, da je večji del poplavnih voda prišel iz smeri Strunjanske rečice preko prepusta pod državno cesto na območje centra Strunjana.

Drugi terenski ogled, opravljen dva dni za prvim, je razkril, da je fizična oseba na iztočnem delu prepusta državne ceste z namenom izvedbe cestnega uvoza na novo izvedla prekritje dveh vodotokov. Prekritje predstavlja ozko grlo v odvodnji širšega območja, ki je povzročila zaježbo in poplavljanje. Voda, ki ni mogla odteči skozi prepust, se je začela prelivati iz struge in odtekala na najnižje ležeče območje, torej v center Strunjana, kjer pa kanalizacija dodatnih količin ni prenesla. Prekritje je fizična oseba izvedla v zadnjem letu, saj ga pri projektiranju protipoplavnih ukrepov za center Strunjana še ni bilo, po podatkih Agencije Republike Slovenije za

okolje pa izvajalec naj ne bi imel ustreznega vodnega soglasja.

Občina Piran pristopila k izvedbi protipoplavnih ukrepov

Z namenom izboljšanja poplavne varnosti je Občina Piran pristopila k izvedbi protipoplavnih ukrepov, ki bodo vodili v postopno izboljšanje razmer. Ukrepi so predvideni v štirih fazah, do sedaj je bila izvedena I. faza. Z izvedenimi posegi se je poplavna varnost v primerjavi s predhodnim stanjem izboljšala, a samo I. faza ne zadostuje za zaščito pred tako ekstremnim padavinskim dogodkom, kot se je zgodil oktobra. Območje bo poplavno varno pred pojavom stoletnih voda šele po izvedbi vseh štirih predvidenih faz.

Občina Piran se zahvaljuje intervencijskim službam in posameznikom, ki so nesebično priskočili na pomoč in s tem omejili škodo, ki jo je povzročilo močno neurje z ekstremnimi padavinami.

Piran zagotovila sredstva za popravilo mostu čez strunjanski potok Roja

Občina Piran zagotovila sredstva za popravilo mostu čez strunjanski potok Roja

Obiskovalke in obiskovalci Krajinskega parka Strunjan so se v začetku novembra znova lahko sprehodili čez most ob čelnem nasipu čez strunjanski potok Roja, ki je bil

zaradi poškodbe na nosilnih stebrih nekaj časa neprehoden. Sredstva za vzdrževalna dela na mostu, prek katerega vodi priljubljena pešpot, je zagotovila Občina Piran.

Jadralska regata Barkovljanka je v naše kraje privabila italijanske medije

Piše · Lea Šuligoj

Gostili smo ekipo oddaje Linea Blu televizije RAI

Minuli konec tedna, 10. in 11. oktobra, je našo destinacijo obiskala italijanska televizijska ekipa RAI z znano voditeljico Donatello Bianchi. Snemali so priljubljeno oddajo o morju in življenju v obmorskih krajih Linea Blu. V naše kraje jih je privabila jadralska regata Bar-

kovljanka (Barcolana), snemali pa so med drugim v Piranu, na Morski biološki postaji, v Sečoveljskih solinah, ribogojnici Fonda, Strunjanu in Izoli. Oddaja je bila na sporedu v soboto, 1. novembra, ob 14. uri na RAI 1.

Dnevno pogostili več kot 80 novinarjev, agentov in organizatorjev potovanj

Piše · Lea Šuligoj

Portorož & Piran na TTG Rimini

Predstavniki Turističnega združenja Portorož so se med 9. in 11. oktobrom udeležili borze TTG Incontri v Riminiju. Gre za najpomembnejšo mednarodno turistično borzo B2B (business-to-business) v Italiji, ki je letos potekala že 51-ič zapored. Organizatorji borze so zabeležili več kot 60.000 obiskovalcev oziroma kar 18 % več kot leta 2013.

Portorož & Piran, Izola in Koper so se predstavili na slo-

venski stojnici pod skupnim imenom Slovenska Istra. Največ pozornosti pa je pritegnila Gostilna Portorož & Piran, kjer je za kulinarčni del poskrbela ekipa hotela in restavracije Tomi. Predstavitve je bila izjemno uspešna, saj so pogostili več kot 80 novinarjev, agentov in organizatorjev potovanj dnevno. V petek je tam potekala tudi novinarska konferenca, ki se je udeležilo 20 novinarjev.

V juliju rekordno število obiskov spletne strani

Piše · Lea Šuligoj

Nagrada WEBSI za www.portoroz.si

Destinacijski portal Portoroža in Pirana www.portoroz.si je na letošnji podelitvi nagrad za digitalne presežke v Sloveniji WEBSI 2014 zasedel 3. mesto v kategoriji Turizem in prosti čas. Portal že od prenove decembra lani dosegla odlične rezultate. Do zdaj smo v letu 2014 zabeležili več kot

860 tisoč obiskov (19 % več v primerjavi z letom 2013), od tega je bilo kar 573.000 unikatnih obiskovalcev (15 % več kot lani). Največ obiskov prihaja iz Italije (38 %), sledijo Slovenija (37 %), Avstrija (10 %) in Nemčija (6 %).

Rekordno število obiskov spletne strani (preko 200.000)

smo zabeležili v juliju, ko je potekala naša digitalna komunikacijska akcija v Italiji. Rekordno število ogledov pa je dosegla tudi italijanska verzija videa Skoči v Portorož (Fai un salto a Portorose) na YouTubeu. Video ima sedaj že več kot milijon ogledov (1.268.000).

Tudi na Facebook profilu

Portorož Tourist Board je bilo veliko odziva. Objave so dosegle tudi do milijon uporabnikov Facebooka. Pridobili smo več kot 8.000 všečkov, tako jih je sedaj že več kot 25.000. Od tega kar 18.000 uporabnikov prihaja iz Italije.

Strokovno srečanje gostincev v portoroškem Avditoriju

Piše in foto · Janez Mužič

Iskanje istrskih kulinarčnih zgodb

Dobrih sto gostilničarjev iz vse Slovenije, ki so združeni v Sekciji za gostinstvo in turizem pri Obrtni zbornici Slovenije, se je 17. novembra zbralo v Portoroškem Avditoriju. Na svojem sedmem strokovnem srečanju so razpravljali o svojih težavah in o tem, kako v tej panogi spet zlesti na zeleno vejo. »Zaradi krize se manj hodi v gostilne, poraba na gosta je padla in cene v gostinstvu so se znižale tako, da niso več normalne za poslovanje,« je povedal Mate Matjaž, eden od najbolj znanih portoroških gostincev in predsednik sekcije.

Razpravljali so tudi o aktualnih davčnih blagajnah, trošarinah na sladke pijače, označevanju alergenov v gostinskih obratih, o socialnih omrežjih in plačevanju kolektivnim organizacijam, predstavili so predloge sekcije za spremembo tobaka zakona in ne nazadnje podelili kolegom nagrade za kakovost gostinske ponudbe in jubileje.

Najboljši med njimi si priznanja v teh časih gotovo zaslužijo, saj ugotavljajo, da se na račun izvirnosti in kakovosti že preveč prilagajajo kriznim razmeram oziroma vse nižjemu standardu ljudi. Na

eni strani so gostje, ki hočejo za čim manjši denar dobiti čim večje porcije in jih pojesti na enostaven način, na drugi pa tisti, ki želijo vrhunsko kulinariko in postrežbo ter ki radi peljejo družino, prijatelje ali poslovne partnerje ven na večerjo. Slednji so vse bolj redki in gotovo niso lačni, vmesnega sloja, od katerega je gostinstvo prej živelo, pa skoraj ni več.

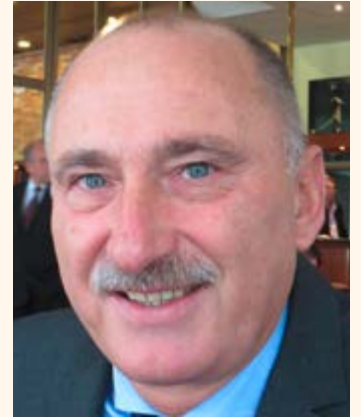
Ob tem seveda iščejo tudi nove tržne niše in privlačnejšo ponudbo, o čemer Mate Matjaž pravi: »Gostinstvo v EU se zadnje čase vse bolj promovira z domačo hrano lokalnega izvora, s tradicionalnimi krožniki in s čim bolj zdravimi sestavinami. Vse premalo delamo na tem, čeprav smo prav tu lahko najboljši. Imamo obilo lokalnih kulinarčnih zgodb, a jih premalo prodajamo.«

In prav v zvezi s tem je gostilničarje na strokovnem srečanju, ki je bilo seveda namenjeno tudi sproščujočemu druženju, presenetila ekipa njihovih kolegov iz oštarije Žogica iz Solkana. S svojo lokalno kulinarčno ponudbo so se jim namreč za kosilo predstavili gostinci iz goriške in kraške regije, pri če-

mer so Solkanci poskrbeli za doživetje vojaške kuhinje izpred sto let.

»Naša gostilna je prav na soški fronti in spoznali smo, da je to dobra tržna niša tudi na področju kulinarike, ter začeli iskati recepte jedi, ki so jih kuhali vojaški kuharji. Tu se je v avstro-ogrski vojski borilo 18 do 20 narodov in zato je bilo tudi dogajanje ob menažkah v rovih pestro. O tem, kako so se prehranjevali vojaki, je zelo malo zapisanega, mi pa smo ob pomoči zgodovinarjev sestavili že kar nekaj jedilnikov s fronte,« je povedal Saša Golob iz Žogice. Seveda so jedi malce prilagodili okusu današnjih gostov, rdeča nit vsega, kar dajo na mizo, pa je iznajdljivost vojaških intendantov in kuharjev pred stotimi leti. Še zlasti proti koncu vojne, ko so umirali tudi zaradi lakote, so je morali imeti kar precej.

Svojim kolegom gostincem so Solkanci v okolju vojaške kantine med drugim tako postregli po starem vojaškem receptu narejen namaz iz svinjske maščobe, redkvic, hrena, oljčnega olja, soli in popra. Seveda vojaki niso mogli brez jote, njokov s cimami repe, včasih pa so dobili tudi s kislico in skuto napol-

Mate Matjaž: »Imamo obilo lokalnih kulinarčnih zgodb, a jih premalo prodajamo.«

njeno soško postrv, ki so jo spekli na senu. V Žogici imajo že kakih sto vojaških receptov.

Tudi Piran ima v svoji pestri zgodovini gotovo še nešteto zanimivih zgodb iz sveta svoje kulinarike. Mnoge, predvsem tiste iz notranjosti Istre, zlasti po zaslugi zgodovinarja in pisca kulinarčnih knjig Alberta Pucerja že prihajajo na plan in upajmo, da bo z njihovo pomočjo ter novimi okusnimi zgodbami tudi obalnim gostincem počasi le šlo na bolje.

Dogajanje se je začelo s slavnostnim prižigom novoletne osvetlitve

Božično-novoletna tržnica in Festival penin v Portorožu

Turistično združenje Portorož tudi letos v sodelovanju s hotelom Kempinski Palace Portorož pripravlja božično-novoletno tržnico in Festival penin. Praznično dogajanje se je začelo 5. decembra, ko je župan Občine Piran Peter Bossman slavnostno prižgal novoletno osvetlitve.

Tržnica z bogato ponudbo domačih izdelkov, kot so oljčno olje, namazi, marmelade, med,

zelišča in domača umetnostna obrt, bo odprta vsak konec tedna (vključno s petkom) do 4. januarja 2015. Vrhunec dogajanja bo v soboto, 27. decembra, ko se bodo na terasi hotela Kempinski Palace predstavljali peničarji, slovenski red vitezov vina pa bo izbral najboljše penino Portoroža 2014. Večer bosta z glasbenim nastopom popestrila Slavko Ivančič in skupina Klape.

VSE SLADKOSTI ŽIVUENJA
1.12.2014 - 1.1.2015

FESTIVAL PENIN
IN BOŽIČNO-NOVOLETNA TRŽNICA

5.12.2014 - 1.1.2015
Ob petkih, sobotah in nedeljah
14.00 - 21.00

27.12.2014
RAZGLASITEV NAJBOLJŠE
PENINE PORTOROŽA

Naši kraji in vse, kar je povezano z morjem, se pogosto pojavljajo na znamkah

Piše in foto · Janez Mužič

Piran potuje v svet tudi na znamkah

Mestna knjižnica Piran in Filatelistično numizmatično društvo Piran sta ob občinskem prazniku konec oktobra pripravila predavanje z diaprojekcijo in razstavo, ki sta razkrili številne upodobitve našega mesta in njegove okolice na poštinih znamkah. Filatelist Mitja Jančar je predstavil pregled znamk od prvih desetletij 20. stoletja dalje. Udeležence je na koncu razveselil s priložnostnim žigom in spominsko ovojnico, ki ju je poklonil vsem prisotnim.

»Če se v športu radi pohvalimo, da imamo Slovenci največ kolajn glede na število prebivalcev, potem si upam trditi, da smo v Piranu glede na število prebivalcev po znamkah med vodečimi v Sloveniji,« pravi Jančar. Po zgodovinskem opisu prvih znamk z našimi motivi, ki segajo še v čas Italije in Avstro-Ogrske, je Jančar poudaril, da v zadnjem desetletju za pisem-

ske promocijo Pirana in Portoroža skrbi predvsem Filatelistično numizmatično društvo Piran, ki je spodbudilo izdajo številnih znamk, priložnostnih poštinih žigov in dopisnic. Od leta 2006 so tako v sodelovanju z Akvarijem Piran izdali znamke s podobo kavala, spirografa, fratra, kanoče, špara, vetrnice, orade in ribona. Lani so bile v svetu posebne pozornosti deležne edine slane znamke, na katerih so cipelj, črnika, sipa in glavata kareta posuti s piransko soljo.

Junija letos je Pošta Slovenije v sodelovanju s piranskimi filatelisti in Pomorskim muzejem Sergej Mašera izdala prvo iz serije znamk s podobami slovenskih ladij. Na njej je Martin Krpan, prva ladja portoroške Splošne plovbe. Maja prihodnje leto pa bomo na pisma in razglednice lahko nalepili znamke z ladjo Rog, ki je prva naša ladja, ki je preplula ocean.

Filatelistično numizmatično društvo Piran z Mitjo Jančarjem spodbuja izdajo številnih znamk, priložnostnih poštinih žigov in dopisnic, s katerimi skrbijo za našo pisemsko promocijo.

31. 12. 2014 potečejo dovoljenja za uporabo javnih površin in gostinskih vrtov

Obvestilo za gostince in druge uporabnike javnih površin

31. 12. 2014 potečejo dovoljenja za uporabo javnih površin in gostinskih vrtov, zato pohitite in si pravočasno zagotovite dovoljenje za leto 2015. Za uporabo javne površine je treba na podlagi 10. člena Odloka o čiščenju in urejanju ter posebni rabi javnih površin pridobiti dovoljenje uprave Občine Piran.

Vloga za dovoljenje za uporabo javne površine mora vsebovati:

- podatke o uporabniku,
- vse podatke, potrebne za odmero občinske takse,
- načrt oz. skico ureditve oz. uporabe javne površine ter
- soglasje upravljavca javne površine.

Gostinski vrt, ki je povezan z gostinskim obratom, je dovolje-

no postaviti na javni površini za sezonski čas ali čas do enega leta v skladu s predpisi, ki veljajo za to področje.

Vloga za postavitev gostinskega vrta mora ob zgoraj navedenih splošnih pogojih vsebovati še:

- načrt ureditve z vrisano lokacijo,
  - podatke o namenu, dimenzijah, obliki, materialu, barvi in druge potrebne podatke.
- Gostinski vrt z gostinskim obratom se postavi v skladu z grafično prilogo in smernicami pristojne občinske službe (mestni arhitekt). Pri postavitvi je treba upoštevati naslednje splošne pogoje:
- zagotovljen mora biti prehod za pešce, za vozila za dostavo

- in čiščenje javnih površin ter za druga intervencijska vozila,
  - elementi opreme gostinskega vrta morajo biti premakljivi oziroma premični,
  - skladnost s tradicijo in arhitekturo domačega okolja,
  - za zaščito pred soncem se uporabljajo senčniki, »tende« oz. podobna oprema v materialu in barvi, ki sta določena v smernicah,
  - pri uporabi urbane opreme se ne sme poškodovati javne površine,
  - ni dovoljeno postavljati korit in drugih fizičnih ovir – objektov brez soglasja pristojne službe.
- Za postavitev urbane opreme, kot so »tende« in druge vrste senčil, mize, stoli, je treba

pridobiti soglasje pristojne službe. Za kršitelje so predvidene globe, in sicer:

- s 1.400 EUR se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost,
- s 400 EUR se kaznuje za prekršek odgovorna oseba pravne osebe,
- z 200 EUR se kaznuje posameznik.

V izogib nepotrebnemu kaznovanju predlagamo, da čim prej oz. dovolj zgodaj podate vlogo za uporabo javne površine – postavitev gostinskega vrta za leto 2015.

Vsi obrazci in vloge so dostopni na ww.piran.si.

Priložnost za pogovor o pravicah pešcev in varstvu okolja ter izmenjavo izkušenj v zvezi z upravljanjem prometa

Srečanje z delegacijo COPED – Cammina Trieste

V četrtek, 20. novembra, je v dvorani vedut v Tartinijevi hiši v Piranu potekalo srečanje z delegacijo organizacije COPED – Cammina Trieste, ki sta jo zastopala predsednik Sergio Tremul in podpredsednica Isabella Flego. Tržaške goste je pozdravil župan Občine Piran Peter Bossman, ki je poudaril, da je to srečanje priložnost za pogovor o pravicah pešcev, varstvu okolja in za izmenjavo izkušenj v zvezi z upravljanjem

prometa. Goste je seznanil, da tudi v Občini Piran težave v prometu rešujemo po načelu trajnostne mobilnosti, zato da bi bilo življenje in bivanje v našem mestu bolj prijetno in varno. »Srečanje je pomembno tudi zato, ker predstavlja priložnost, da najdemo nove skupne točke in možnosti za nadaljnje sodelovanje,« je povedal župan in gostom zaželel uspešno delo in prijetno bivanje v naši občini.

V jesensko-zimskem obdobju odlično obiskana izobraževanja

Piše: Dane Podmenik, vodja programa, Zavod Eko-Humanitatis

Razvijamo podeželje

V letošnjem letu Zavod Eko-Humanitatis s podporo Občine Piran izvaja »Program animacije in razvoja podeželja«. V jesensko-zimskem obdobju smo izvedli več zelo obiskanih izobraževanj. Delavnico »Razvoj podjetniške ideje« je vodil promotor (socialnega) podjetništva Tomaž Stritar, ki je navdušil in motiviral udeležence, med katerimi je bilo tudi veliko mladih z zanimivimi podjetniškimi idejami. Poudarek je bil na predstavitvi modela vitkega podjetništva. V drugem delu pa smo udeleženci po skupinah razvijali poslovne ideje in jih nato tudi predstavili.

Na izobraževanju, posvečenem ukrepu »Sodelovanje«, ki predstavlja novost v Programu razvoja podeželja 2014–2020, je bila udeležba zelo pestra – od lokalnih kmetov do predstavnikov društev, razvojnih agencij, svetovalne službe, univerze in drugih. Pridružil se nam je tudi Aleš Zidar, predsednik Društva za razvoj slovenskega podeželja. Dr. Boštjan Kos, ki je na MKGP zadolžen za koordinacijo ukrepa, je predstavil njegove ključne usmeritve in cilje. Nato smo skupaj z udeleženci identificirali potencialne projektne ideje

in partnerstva. Pokazalo se je, da je na terenu veliko dobrih idej, večini pa je skupno to, da premalo upoštevajo »podjetniško« oz. »tržno« usmerjenost, ki bi zagotavljala tudi trajnost projektov po preteku financiranja. Prav to pa bo eden od ciljev ukrepa, zato prijavitelje čaka še veliko dela, če želimo uspešno kandidirati na razpisu, ki bo objavljen v drugi polovici leta 2015.

V sodelovanju z Društvom Ajda Istra smo izvedli predstavitve dobre prakse »Z ekološko-biodinamično pridelavo in novimi neposrednimi tržnimi poti do ustvarjanja delovnih mest (za mlade) na kmetijah«. Dr. Matjaž Turinek (33 let) se je pred časom

odločil, da pusti službo raziskovalca/predavatelja na Fakulteti za biosistemske vede in kmetijstvo v Mariboru in si ustvari delovno mesto na družinski ekološko-biodinamični kmetiji. Matjaž je predstavil svoje izkušnje z biodinamično pridelavo in predelavo vrtnin in sadja, razvojem inovativnih neposrednih tržnih poti – partnersko kmetijstvo –, ustvarjanjem delovnega mesta na kmetiji in vodenjem podjetja na kmetiji.

V decembru izvajamo izobraževanja, v okviru katerih se udeleženci (kmetije, društva, podjetniki) učijo brezplačne izdelave in urejanja lastne spletne strani. Rezultat bo izdelana in delujoča spletna stran, preko katere bodo

lahko promovirali in tržili svoje pridelke oz. storitve.

Za leto 2015 že načrtujemo nove aktivnosti. Poudarek bo zlasti na animaciji in delu z mladimi. V ta namen bomo začeli program, namenjen vsem mladim (do 40 let), ki razmišljajo o prevzemu oz. zagonu kmetijske ali podjetniške dejavnosti na kmetiji. V Programu razvoja podeželja 2014–2020 bo velik poudarek prav na pomoči mladim. V okviru ukrepa »Pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete« bo na voljo več kot 60 mio. evrov in za razvoj istrskega kmetijstva ter podeželja je ključno, da bi se čim več mladih odločilo za črpanje teh sredstev. Program bo primarno namenjen prav temu – podpori pri pripravi na razpise in zasnovi poslovnega načrta razvoja kmetije. Vse, ki bi se želeli vključiti v program, vabimo, da nam pišete na e-naslov ekohumanitatis@gmail.com.

O vseh aktivnostih »Programa animacije in razvoja podeželja« vas bomo sproti obveščali na spletnih straneh www.piran.si in www.eko-humanitatis.org ter z e-novicami, ki jih pošiljamo po e-pošti vsak mesec.

Rekonstrukcija doma je zagotovila pogoje za družbeno, socialno in medgeneracijsko povezanost ter druženje vaščanov

Prenovljen kulturni dom v Padni predali v uporabo

Župan Občine Piran Peter Bossman in predsednik Krajevne skupnosti Padna Denis Goja sta v nedeljo, 12. oktobra, slovesno odprla prenovljeni Kulturni dom Božidarja Jakca v Padni.

Kulturni dom Božidarja Jakca v Padni je bil zgrajen leta 1946 in razen sanacije strehe in pročelja večjih gradbenih posegov do letos ni bil deležen. Na prvi pogled je bil objekt pred prenovo sicer lepo vzdrževan, a ga je zob časa v notranjosti že močno načel. Dom ni bil toplotno izoliran, zaradi česar je bilo pozimi v njem zares neprijetno. Lesena konstrukcija, okna, instalacije so bili dotrajani, etažna plošča se je povesila, prostori v nadstropju pa so popolnoma dotrajani in neprimerni za vsakršno dejavnost.

Prenova, ki smo jo izvedli, je bila obsežna in temeljita. Objekt smo statično konsolidirali, pre-

novili vse instalacije ter uredili centralno ogrevanje in hlajenje, izvedli razsvetljeno zunanjo ureditev, uredili igrišče, prireditveni prostor, podporne zidove in odvodnjavanje.

Rekonstrukcija doma je zagotovila pogoje za družbeno, socialno in medgeneracijsko povezanost ter druženje vaščanov, saj se v njem odvijajo vse prireditve kulturnega, športnega in zabavnega značaja, izobraževanja in tečajji, v njem pa imajo sedež tudi društva, ustanovljena v tem okolju.

»Verjetno ste opazili, da rad in pogosto prihajam v Padno. Tu sem že obiral grozdje in oljke, pri vas se vedno počutim dobrodošel, zato sem ponosen, da vam lahko danes v uporabo predam objekt, ki bo še utrdil vašo čudovito skupnost,« je ob tej priložnosti povedal župan Peter Bossman.

Z investicijo so omogočeni pogoji za ureditev infrastrukture za predstavitev lokalne kulturne dediščine in utrjevanje blagovne znamke turistične destinacije na podlagi metodologije in postopkov v okviru HERA (Sustainable tourism management of Adriatic HERitage). Kulturni dom Božidarja Jakca bo eden od devetih centrov za obiskovalce, na katerih bo preizkušena blagovna znamka HERA. V teh centrih, ki bodo vključeni v t. i. Mrežo centrov za obiskovalce, bodo predstavljena različna gradiva, predvsem pa bodo namenjeni predstavitvi kulturne dediščine.

Investicija je bila sofinancirana s strani Jadranskega čezmejnega programa IPA 2007–2013 v višini 95 odstotkov investicije. Občina Piran je prispevala 5 odstotkov, skupna vrednost investicije pa je znašala 320 tisoč evrov

(brez DDV).

Predsednik KS Padna Denis Goja je ob tem spomnil, da je bila Padna »še pred dobrim desetletjem le še ena izmed slikovitih, a zaspanih istrskih vasic, kjer življenje počasi drsi po ustaljenih tirih, najmanjša krajevna skupnost v občini z najmanjšimi ambicijami, danes pa predstavlja vidno ime na svetovnem zemljevidu turistično zanimivih destinacij«. Omenil je vrsto večjih in manjših infrastrukturnih investicij v vasi in poudaril: »V obdobju dobrega desetletja smo uredili našo galerijo z okolico, potem dobili nov turistično-informacijski center in danes odpiramo še dom Krajevne skupnosti. Znali smo izkoristiti bogastvo naše naravne in kulturne dediščine ter zaupanje vase in svoje sposobnosti,« je pojasnil svoje videnje preporoda Padne.

Lekarna Lucija dočakala prenovo

Lekarna začasno na novi lokaciji v Luciji

Lekarna Lucija, ki je kraje doslej sprejemala na lokaciji ob Zdravstvenem domu Piran v Luciji, je zaradi prenove v nedeljo, 23. novembra, zaprla vrata. Do zaključka prenove bo tako

poslovala na začasni lokaciji; po obstoječem urniku je krajanom in obiskovalcem na voljo na naslovu Obala 103, Lucija, v prostorih bivše Modiane.

Vloge na spletni strani občine, v glavni pisarni in Uradu za gospodarstvo in turizem

Prijava podaljšanega obratovalnega časa za gostinske obrate (kmetije) za leto 2015

Bliža se konec koledarskega leta in z njim konec veljavnosti odločb za podaljšan obratovalni čas vaših obratov za leto 2014. Skladno z določili Odloka o merilih za določitev podaljšanja obratovalnega časa gostinskih obratov v Občini Piran že sprejemamo vloge za podaljšanje

obratovalnega časa gostinskih obratov (kmetij) za leto 2015.

Vloga za prijavo obratovalnega časa je objavljena na občinski spletni strani www.piran.si, dobite jo tudi v glavni pisarni ter Uradu za gospodarstvo in turizem Občine Piran.

16. tekmovanje slikopleskarjev Slovenije v CKSG Portorož

Piše · mag. Marko Strle, ravnatelj CKSG Portorož

Odeti v zeleno z okusom lešnika

Sekcija slikopleskarjev, fasa-derjev in črkoslikarjev pri Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije je letošnje tradicionalno tekmovanje slikopleskarjev Slovenije organizirala na Obali. V petek, 28. novembra 2014, je tako poskrbela za novo podobo prostorov Centra za korekcijo sluha in govora Portorož, ustanove, ki diha na poseben način in skrbi za raznoliko populacijo otrok s težavami na področju sluha in govora.

Letošnja akcija je bila toliko bolj posebna tudi zato, ker sta jo dejavno podprla Borut Pahor, predsednik Republike Slovenije, in Peter Bossman, župan občine Piran. V celotnem projektu je sodelovalo 85 slikopleskarjev, med njimi tudi 15 dijakov s kranjske in mariborske srednje gradbene šole, ter trije tuji slikopleskarji, ki so na tekmovanje prišli iz Velike Britanije. Prav tako so se jim na svojo željo pridružili tudi štirje učenci iz 9. ra-

zreda centra. Za pleskanje več kot 4.000 kvadratnih metrov zidnih in drugih površin v učilnicah, na hodnikih in v skupnih prostorih centra so letos vsi skupaj porabili 950 litrov barv.

Na sklepni slovesnosti se je ravnatelj centra Marko Strle uvodoma zahvalil vsem slikopleskarjem za opravljeno delo in njihovo poslanstvo: »Zidov naše ustanove nam ni uspelo celovito prenoviti že sedem let, saj za to nimamo zagotovljenih

investicijskih sredstev. Ta projekt je zato primer izredne prakse, ki naši in podobnim ustanovam ustvarja dodano vrednost, za kar se udeležencem in organizatorju res iskreno zahvaljujemo. Naši učenci so že dan pred akcijo pomagali v prostore prenašati barve in druge materiale in morda se bo kateri od tistih štirih, ki so danes dobili možnost spoznati delo obrtnika, po končani osnovni šoli tudi sam odločil za poklic slikopleskarja.«

Evropski teden zmanjševanja odpadkov – od 20. do 30. novembra

Pišeta · Milica Maslo Bezer in Sandra Martinčič Loboda; foto · Marjan Maslo

Stop metanju hrane v smeti

V tednu zmanjševanja odpadkov, s katerim v Evropi želimo poudariti pomen preprečevanja nastanka odpadkov že v proizvodnji, nato pa pri izbiri izdelkov na trgu z odgovornim potrošništvom, so tudi v Javnem podjetju Okolje Piran prispevali k osveščanju javnosti, še posebej poučevanju in vzgoji otrok in mladih. Letošnje geslo tedna je bilo Stop food waste – Stop metanju hrane v smeti!

Aktivnosti so izvajali že od 17. novembra, v tem času so izpeljali 12 učnih delavnic, na katerih so govorili predvsem o pomenu odgovornega nakupovanja izdelkov s čim manj embalaže, preprečevanju metanja hrane v smeti, neprimernosti in posledicah metanja hrane med mešane odpadke ali embalažo, posledicah metanja hrane v kana-

lizacijo in ponovni uporabi stvari, kot so predelana oblačila, pohištvo, nakit in podobno.

Javno podjetje Okolje Piran se je tudi pridružilo slovenskim komunalnim podjetjem, ki sodelujejo v akciji Za boljše družbo, ki promovira odgovorno potrošništvo, ponovno uporabo in pitje vode iz pipe. V sodelovanju s podjetjem Rižanski vodovod Koper so izvedli učne delavnice na OŠ Lucija o prednostih pitja vode iz pipe, saj s tem ne nastajajo odpadne plastenke. 1000 l vode iz vodovoda lahko stane tisočkrat manj kot plastenka vode, neoporečna sveže natočena voda pa je tudi bolj zdrava kot iz plastenke, saj je pod nenehnim nadzorom.

V aktivnostih tedna za zmanjševanje odpadkov je sodelovala tudi Občina Piran. Za zaposlene so

izvedli delavnico za promocijo pitja vode iz pipe v povezavi s promocijo zdravlja in zmanjševanjem količin plastičnih odpadkov. Poleg preventivnih aktivnosti so potekale še kontrole pravilnosti ravnanja z odpadki. Občinski inšpektor in kontrolor pravilnosti ravnanja z odpadki iz Javnega podjetja Okolje sta skupaj izvajala intenzivne kontrole ravna-

nja z odpadki na celotnem območju občine in opozarjala občane na pomen pravilnega ravnanja, še posebej s kuhinjskimi biološko razgradljivimi odpadki. V našem zbirnem centru v Dragonji smo opravili analizo vzorca odpadkov, zbranih v zbiralnicah pri večstanovanjskih stavbah v naselju Lucija.

21. 12. 2014–6. 1. 2015

Piše · Dejan Mehmedović; foto · Ubald Trnkoczy

Jaslice v piranskih cerkvah

Nova postavitev jaslje v obokih pod piransko cerkvijo sv. Jurija. Figure jaslje, ki so visoke 3 metre in bodo zažarele v lučkah, so postavili Ubald Trnkoczy in društvo Anbot.

Tudi letos je Društvo prijateljev zakladov Sv. Jurija svojo tradicionalno predstavitev jaslje po piranskih cerkvah prepustilo mladim ustvarjalcem. Skupina sodelujočih obalnih likovnikov je kljub mladosti že na poti tovrstnega ustvarjanja, saj gre za učence, študente, absolvente ali mlade diplomante umetniških šol oziroma akademij. Tendence, ki so že petnajsto leto zapored izhodiščno vodilo projekta, so ohranjanje tradicionalnega,

vzpostavljanje neposrednega stika s kulturno dediščino in pa seveda razmislek o vsebini, ki jo tematika predstavlja. Mladi ustvarjalci so neobremenjeni, njihov pogled na svet je čist, brez ideoloških ali formalnih preprek, in zato so njihove rešitve za zastavljeno problematiko tako spontane in preproste. Izkazano inventivni pristop, ki vsekakor potrjuje dejstvo, da je likovni govor neskončno polje, opazno izpostavlja predvsem

tendenco artistične svobode. Svobode, ki pa ne pozablja na čutnost in čustvenost, torej osnovno bit umetniškega dejanja. Kljub povsem razvezani in razpuščeni ikonografski, snovni in formalni uzanci je njihovo dejanje vseskozi zavezano vsebini. Jaslice so gotovo pričakovanje, želja, a hkrati zavedanje: zavedanje skupnosti, zavedanje sebe, zavedanje dobrega, zavedanje ljubezni ... Svoboda je pot, ki jo ponujajo mladi umetniki v tej smeri.

Lokacija in avtor postavitev:

- Krstilnica sv. Janeza Krstnika – Martin Peca
- Cerkev Marije Tolažnice – Karin Zrinjski
- Cerkev Marije Snežne – Nina Mrdenovič, Dejan Kralj
- Križni hodnik Minoritskega samostana – Vid Avdič Batista, Matjaž Šušmelj (ambientalna glasba)
- Pinakoteka Minoritskega samostana – Tine Dekorti
- Nekdanja cerkev sv. Katarine – Vasko Vidmar, Evgen Čopi Gorišek
- Cerkev sv. Petra – Noemi Zonta
- Cerkev sv. Štefana – Jernej Flajs
- Cerkev sv. Roka – skupina otrok, mentor Vasko Vidmar; Amelie Liden, Sven Liden, Leon Mahne Milok, Maša Odar Kristan, Mia Chanel Salomon, Maksim Sinkovič Korošec, Robert Štibilj
- Župnijska cerkev sv. Jurija – župnijske jaslje iz 19. stoletja; postavitev: Riko Butuč, Srečko Vogrin, Robert Letica
- Cerkev sv. Frančiška – samostanske jaslje; postavitev: patri minoriti
- Obok župnijske cerkve sv. Jurija – postavitev: Ubald Trnkoczy, Društvo Anbot

» Več kot čistilnica «

Športna dvorana Lucija
Liminjanska 78, ☎ 05/677-97-90

V kemični čistilnici MARE poskrbimo, da bo vaša obleka obdržala lep izgled. Poleg strokovnega čiščenja in likanja vam opravimo tudi šiviljska popravila. Oblečila vam vedno zaščitimo pred molji.

V trgovini MARE vam nudimo največjo izbiro gumbov na obali, zadrge, čipke ter vse kar šivilja potrebuje. Da bo vaš izgled popoln lahko izbirate med elegantnimi nogavicami Mura in Levante.

Teodor Kolenc v očeh Erika Vidmarja

Piše in foto · Špela Pahor, mestna knjižnica Izola

Pogovor ob predstavitvi knjige Doro – moj življenjepis

Konec oktobra smo v Mestni knjižnici Izola predstavili knjigo Doro – moj življenjepis. Izšla je v samozaložbi, napisal jo je Erik Vidmar iz Lucije, sicer uspešen gledališki igralec. Nastala je na podlagi rokopisnega spominskega gradiva Teodorja Kolenca in pogovorov med njim in Erikom Vidmarjem. Knjigo sta obiskovalcem predstavila skupaj, in ker je bilo življenje Teodorja Kolenca tako bogato in razgibano, se poslušalci kar nismo mogli posloviti od zanimivega gosta.

Teodor Kolenc je eden tistih prebivalcev Izole, ki so močno zaznamovali življenje mnogih someščanov, glas o njem pa je segel še daleč naokrog. Celo Pirančani in Koprčani so doma sestavljali svinčnike za njegovo podjetje! Bil je izjemno uspešen in inovativen podjetnik, ki je svoje delavce pošteno plačeval, tako da ga imajo še danes v lepem spominu. Nikoli ni klonil pred nobeno oblastjo, in kljub temu da so mu mnogi hoteli škodovati, ni gojil zamere ali maščevalnih misli. Ohranil je dostojanstvo in pogum, pa tudi smisel za humor in sočutno srce.

Glede na to, da si lahko knjigo izposodite v naši knjižnici, jo kupite ali pa prebirate odlomke v tedniku Mandrač, se mi je zdelo bolj smiselno povabiti k pogovoru Erika Vidmarja, saj me je zanimalo, kako je prišlo do ideje za knjigo in kako je nastajala. Tako vam predstavljam razmišljanja tega zanimivega mladega človeka o srečanju s Teodorjem Kolencem in o posebnem odnosu, ki so ga stkali medsebojno spoštovanje, zaupanje, naklonjenost in občudovanje, predvsem pa poslušanje in aktivno sodoživljanje sogovornika.

Gospod Erik, bi nam za začetek povedali, kdo ste, od kod prihajate, s čim se ukvarjate?

V prvi vrsti sem ponosen oče treh sinov in hvaležen mož potrpežljivi ženi. Živimo v Luciji, po rodu pa sem iz Spodnje Idrije, kjer sem preživel mladostna leta. Po poklicu sem gradbeni tehnik, že triindvajset let sem podjetnik, ki je tudi v sodelovanju z nekaterimi državnimi institucijami izvedel več odmevnih preventivnih in promocijskih projektov. Sedemnajsto leto vodim lastno POTUJOČE GLEDALIŠČE z bogatim repertoarjem preko 100 avtorskih gledaliških predstav za vse generacije, ki so skupaj doživele že skoraj 5.000 ponovitev po vsej Sloveniji.

Kako ste prišli na zamisel, da bi napisali knjigo o Teodorju Kolencu?

Aprila letos sem v Izoli razdelil nekaj reklamnih letakov, na katerih sem ponudil pisanje različnih besedil po naročilu. Gospod Doro me je poklical in čisto preprosto vprašal, ali bi bil pripravljen sprejeti izziv in mu pomagati pri izdaji njegovega življenjepisa. Že po kratkem tele-

fonskem pogovoru mi je Doro vzbudil izjemno zanimanje, tako da sem se sam pri sebi kar takoj odločil, da sprejem izziv. Že na prvem osebnem srečanju, ko sva se malo pogovorila, pa sem si želel čim prej začeti pisati.

Kako je potekalo vajino sodelovanje? Knjiga je nastala na osnovi rokopisnega gradiva in vajinih pogovorov. Sta se skupaj odločala, kaj vključiti v knjigo, kaj izpustiti?

Doro je že imel pripravljenih nekaj starejših zapisov in cel zvezek na novo napisanih rokopisov o časih njegovega partizanstva. Tako kot o vsaki stvari v svojem bogatem življenju je imel Doro precej natančno izdelano sliko, kako naj bi bil videti njegov življenjepis v knjižni obliki. Začel sem s prepisovanjem rokopisov, Doro pa je pisal nove zvezke o posameznih življenjskih obdobjih in tudi postavil osnovne tematske sklope. Podrobnejšo razdelitev poglavij pa sva oblikovala skupaj.

V uvodu pojasnujete, da niste spreminjali sloga gospoda Kolenca, da ste se želeli čim bolj približati njegovemu načinu razmišljanja in izražanja. Zato ste ohranili tudi narečne besede, ki ste jih seveda zapisali v poševnem tisku. So še kakšne posebnosti, na katere ste morali oziroma želeli biti pozorni?

Mislím, da sem skozi njegove rokopise precej dobro začutil njegovo osebnost, ki so jo oblikovale številne življenjske preizkušnje, ki jih je vedno reševal na povsem samosvoj način. Vse to je v meni zbudilo izjemno spoštovanje do velikega človeka in njegovega dela. Nekako mi je Doro zelo hitro zlezal pod kožo. Med urejanjem besedila in izbiro fotografij sem se ves čas trudil, da bi ohranil njegovo osebno noto nadvse zanimivega pripovedovalca. Edini cilj, ki sem ga imel pred očmi, je bil ta, da bi končni izdelek verodostojno spregovoril o življenju človeka, ki je povsod, kjer je deloval, za seboj puščal zares globoke sledi.

Kot smo lahko videli na predstavitvi knjige, ima Teodor Kolenc odličen spomin, spomni se na primer vseh podrobnosti posameznih dogodkov. Zna zelo zanimivo pripovedovati in tako prepletati dogodke med seboj, da se izkaže smisel vsega doživetega. Vse to je od vas zahtevalo veliko časa in zelo pozorno poslušanje. Kako ste doživljali njegovo življenjsko zgodbo?

Večina mnogo mlajših ljudi lahko Doru samo zavida njegov neverjeten spomin za najmanjše podrobnosti. Srčno upam, da tudi knjigi uspe vsaj približno prikazati, kako intenzivno je Doro živel vsak svoj trenutek in s kakšno strastjo se je loteval vsakega svojega projekta. Zelo hitro nama je uspelo vzpostaviti obojestransko zaupanje in verjamem, da je bil to ključ do uspe-

šne realizacije skupnega projekta. Med branjem njegovih rokopisov sem sproti odkrival številne zanimive podrobnosti iz njegovega življenja, kadar sem želel izvedeti še kako informacijo, je bil Doro vedno pripravljen na podrobnejšo razlago. Pisanje njegove zgodbe, še bolj pa osebni stik in pogovori so mi omogočili, da sem se kar potopil v njegovo življenjsko zgodbo, ki jo lahko v vseh pogledih samo neizmerno občudujem. Delo, ki sva ga opravila skupaj, niti ni bilo delo v pravem pomenu besede. Zame je bil to predvsem velik privilegij, da sem imel dostop do nekaterih precej intimnih Dorovih spominov in priložnost, da jih skupaj podeliva z vsemi, ki so knjigo vzeli v roke.

Ko sem poslušala gospoda Kolenca v Mestni knjižnici Izola, me je predvsem prevzelo, da se ni nikoli nikogar bal. Vi ga poznate veliko bolje in tudi v knjigi lahko beremo, kako ga je preganjala Udba. Kako ste si razlagali njegov pogum?

Že v zgodnjem otroštvu je spoznal trdo življenje, kjer izobila nikoli niso poznali. Še kot otrok je videl velike krivice, ki so se dogajale v njihovi vasi in tudi njegovi družini. Nikoli se ni sprijaznil s krivicami, ki so se mu dogajale, in kadar je bil prepričan, da ima prav, se je za svojo pravico hlabro boril. Zdi se mi, da je včasih deloval kot človek, ki so mu že vse vzeli in nima več česa izgubiti. Boril se je za svoje pravice, a hkrati nikoli ni niti pomislil, da bi z iskanjem svoje pravice komu drugemu škodil.

Druga stvar, ki me je zelo prevzela pri njem, je to, da ima zelo sočutno srce. Med pripovedovanjem so se mu v kotičku očesa nekajkrat zasvetile solze. Današnji podjetniki se mi še zdaleč ne zdijo taki ...

Taka odločnost podjetnika in sočutnost toplega družinskega človeka v eni osebi je zares redkost. Današnji podjetniki svoj uspeh gradijo na povsem drugačnih osnovah, kot je to počel Doro,

saj je delavec sodobnemu podjetniku samo strošek, ki bi ga najraje zmanjšal na ničlo. Doro pa je svojim delavcem zagotavljal delo, pošteno plačilo in predvsem dostojanstvo. Ne dela ne poštenega plačila in še posebej delavskega dostojanstva pa danes žal sploh ni več.

Teodor Kolenc se zna tudi iz srca nasmejati. Njegov smisel za humor se je na primer pokazal v zgodbi, ko je kot stražar zasačil divjo svinjo.

Doro je tako zanimiva in raznovrstna osebnost, da ob njem nikoli ni dolgčas. O določenih dogodkih iz razburljivega življenja zna pripovedovati s takim žarom, da ima poslušalec občutek, kot da gleda film ali pa da se je celo sam znašel v njegovi zgodbi.

Mislím, da se je gospod Kolenc znal iskreno veseliti tudi svojih uspehov, kar se je pokazalo v zgodbi o črnilu za peresnike. Pri njem ni lažne skromnosti, sprenevedanja, skrivanja za maskami.

Bolj neposrednega in odkritega človeka še nisem srečal. Doro po sedemdesetih letih delovne dobe res ne potrebuje nobene lažne skromnosti na nobenem področju. Upravičeno je ponosen na svoje dosežke, saj je praktično vse dosegel sam, seveda ob veliki podpori žene Marije in kasneje tudi hčerke Majde. Vse uspehe je dosegel z uveljavljanjem svojih idej, s trdim garanjem, vi-

ziorarstvom, pogumom in odrekanjem. Ker je imel čisto vest, je lahko vsakemu človeku vedno in povsod v obraz povedal, kar si je o njem mislil.

Ko ste mi v pogovoru po predstavitvi knjige rekli, da so model za take ljudi, kot je Doro, že zdavnaj izgubili, da "takih ne delajo več", ste verjetno imeli v mislih prav posebne značilnosti?

Res je. Takih, kot je Doro, ne delajo več, pa bi jih v Sloveniji danes vsaj nekaj sto še kako kravo potrebovali. Bil je vse v eni osebi, iznajdljiv in pošten, odločen in sočuten, odgovoren in duhovit, vizionar in praktičen ... Predvsem pa je bil in ostal velik človek.

Omenili ste, da ga doživljate kot nekakšnega svojega dedka. Bi nam lahko o tem kaj več povedali?

Kot sem že omenil, sem se že ob prepisovanju njegovih zapiskov globoko potopil v njegovo zgodbo. Tudi moj dedek je živel ob Soči – samo malo višje ob njenem toku. Spominjam se, da mi je tudi dedek pripovedoval zgodbe o časih, ko je Doro preživel svoje otroštvo. Vse skupaj je zbudilo zares pristen občutek spoštovanja in občudovanja.

Knjigo ste tudi oblikovali. Na platnicah so fotografije krajev, ki predstavljajo pomembne točke v življenju gospoda Kolenca.

Že med oblikovanjem besedil je Doro izrazil

željo, da bi se v knjigo vključile nekatere fotografije. Nekaj družinskih fotografij je pripravil iz osebne zbirke, sam pa sem na spletu pregledal tisoče fotografij o krajih in dogodkih, ki jih Doro opisuje. Uspelo mi je najti nekaj fotografij, s katerimi sem skušal podkrepiti njegovo pripoved. Na naslovnici sem skušal ujeti glavne mejnike njegove življenjske poti. Rojstno vas Avče, Sočo, solkanski most in Izolo. Na zadnji strani pa sem dodal še nekaj njegovih preostalih življenjskih postaj: železniški most v Avčah, staro Gorico, Kanal ob Soči, železniški most v Beogradu, pustaro Mirkovac, Komižo na otoku Visu. Barva platnic pa simbolizira reko Sočo.

Mislím, da je vaša knjiga tako vsebinsko kot oblikovno velik dosežek, še posebno ker je to vaša prva knjiga. Rekli ste, da še pri nobenem delu niste občutili takega veselja kot pri tej knjigi. Tako se mi zdi kar na mestu vprašanje, ali že razmišljate o novih knjigah?

Seveda razmišljam. Če si bo še kdo zaželel svojo življenjsko pot, družinsko kroniko ali kaj podobnega spraviti med knjižne platnice, z veseljem začnem pisanje že jutri. Čeprav si mnogi predstavljajo, da je izdaja svoje knjige povezana z astronomskimi stroški, lahko zagotovim, da ni tako. S sodobno tehnologijo digitalnega tiska so postale precej dostopnejše tudi knjige v manjših nakladah. O vsem se je možno dogovoriti in marsikaj narediti dostopno skoraj vsakomur.

Čeprav je knjiga v končni obliki skoraj dvakrat obsežnejša, kot sva si na začetku zamislila, pa vsega zapisanega materiala nisva uvrstila v njegov življenjepis, saj se je Doro nekako bal, da bi bila knjiga predebela. Ker je zadeva še sveža, me trenutno še najbolj mika, da bi Dorovo življenjsko zgodbo uporabil kot osnovo za pisanje romana.

Gospod Vidmar, hvala za zanimiv pogovor. Želim vam še veliko uspešnih gledaliških predstav, pa tudi srečanj z zanimivimi ljudmi, o katerih boste lahko pisali knjige!

Hvala tudi vam za priložnost, da sva knjigo lahko predstavila v Mestni knjižnici Izola, in tudi za teh nekaj misli, ki sem jih lahko podelil z vami.

34. Zlata harmonika

Píše in foto · senior skupina folklornega društva Val Piran

Harmonikar Jan Šekoranja prejel priznanje

Senior skupino folklornega društva Val Piran vodi mojster harmonike Jan Šekoranja, ki se redno udeležuje tekmovanj in tako ni manjkal niti na letošnjem državnem prvenstvu 34. Zlata harmonika v Ljubčani. Prejel je priznanje NAJ HARMONIKA.

Senior skupina folklornega društva Val Piran je ponosna nanj in mu iz srca čestita.

Čestitkam se pridružuje tudi uredništvo Solnega cveta.

Lucijčan Črt Butinar – nekoč igralec, danes trener

Piše · Andrej Žnidarčič; foto · zasebna zbirka Črta Butinarja

Visoki cilji mladega odbojkerskega stratega

Lucijčan Črt Butinar je – čeprav komaj tridesetleten – že uveljavljen odbojkerski trener. Stopnišče njegove trenerske kariere ves čas vodi le navzgor. Tako kot večina vrhunskih trenerjev je svoje prve izkušnje nabiral z delom z mladinskimi selekcijami. Pozneje so bile naloge vse zahtevnejše in odgovornejše. Danes je trener državnega ligaša Šoštanj-Topolšica. Delo v najvišji ligi opravlja z velikim veseljem, vidi ga kot velik izziv. Kljub temu da se večina njegovih varovancev z

odbojko ukvarja ljubiteljsko, po 13. krogu ligaškega prvenstva (ob zaključku redakcije) zasedajo zelo dobro sedmo mesto, z lepimi možnostmi za uvrstitev v sredino tabele.

»Lanska ekipa Šoštanja - Topolšice se je razkropila, klub pa se je odločil za veliko pomladitev ekipe. V teh razmerah je seveda naš glavni cilj obstanek v ligi. Prepričan pa sem, da je naše mesto v sredini razpredelnice. Verjamem v fante, imajo veliko srce,« pravi absolvent fakultete za šport.

Črt se je za odbojko navdušil v otroštvu, ko jo je s prijatelji za zabavo igral na portoroških plažah. Kot zaprisežen ljubitelj športa je bil kot osnovnošolec navdušen smučar, v prvem letniku gimnazije pa se je dokončno zapisal odbojki. Ob koncu srednje šole se je priključil članski ekipi, ki je bila velike bitke v drugoligaški in tretjeligaški srenji. Zaradi študijskih obveznosti v Ljubljani je nov izziv našel v Škofji Loki pri takratnem prvoligašu. Izjemno obetavna ekipa je zaradi pomanjkanja denarja žal pristala v drugi ligi.

Zametki njegove trenerske kariere so se pokazali ob koncu prejšnjega desetletja, ko je začel vadbo mlajših škofovskih selekcij. Zatem je prevzel žensko ekipo Škofje Loke. V tistem času se je znašel na razpotju med igralsko in trenersko kariero. Pojavile so se tudi ne-

ljube težave s križem. Še vedno je bil igralsko aktiven, vendar so začele prevladovati trenerske zadolžitve. V sezoni 2010/11 ga je selektor Oleg Gorbachov povabil za pomočnika trenerja selekcije mladink (letnik 92), kar je z veseljem sprejel in selektorjevo zaupanje tudi upravičil. To je bila namreč prva slovenska ženska reprezentanca, ki se je uvrstila na evropsko prvenstvo! Veliki trenerski afirmaciji je sledilo povabilo v Kamnik, kjer je postal pomočnik trenerja ženske članske ekipe Calcit, ekipa pa je dosegla 2. mesto v DP.

Priznati je treba, da je za tridesetletnikom uspešna kariera. Seveda v tem ni nobenega naključja, saj je povsem predan odbojki. O ljubljenu športu zna duhovito povedati: »Odbojka je kot ženska. Daje ti veliko življenjske radosti. Toda ko že misliš, da jo imaš, te pusti na cedilu.«

Leto 2014 je za Črta tudi na osebni ravni polno veselja. Skupaj s partnerko Jasno Medvešek sta povila prikupno Ulo, ki je seveda postala novo središče njenega življenja.

Piše in foto · Rok Dolničar

Zimski čas v slovenski Istri

Ob tokratni objavi fotografije sem se odločil, da ne napišem spremnega besedila, z namenom, da bralcu ponudim vpogled v lepši del slovenske narave z željo po utrinku, ki ga vzbudi bralčeva domišljija, asociacija ali potreba.

Dobro obiskane delavnice

Piše · Jelka Pečar, Predsednica Društva Faros

V Farosu počnemo marsikaj

V krožku Zdravo z naravo, ki ga vodita mentorici Fanči Kuhar in Breda Marinček, spoznavamo vse o zdravem prehranjevanju in škodljivih vplivih industrijskih živil ter se učimo o rastlinah, ki koristijo ohranjanju našega zdravja. Iz njih izdelujemo koristne proizvode. Vsakoletna

tradicija je, da pod vodstvom mentorice Fanči Kuhar kuhamo ognjičevo mazilo. To zdravi blažje kožne težave, opekline, manjše rane, blažja vnetja ipd. Ker je učinkovito tudi pri odpravljanju gub, je med ženskami zelo priljubljeno, zato so delavnice vedno dobro obiskane.

Poleg raznih ustvarjalnih dejavnosti
izdelujemo tudi punčke iz cunj.

V to delavnico se je v tem šolskem letu vpisalo premalo prostovoljk. Zato vabimo vse, ki radi šivate, da se nam pridružite, saj z izkupičkom pomagamo otrokom naše občine.

Srečanja so ob sredah ob 16. uri v prostorih društva.

Anbotova »trafika« je za nekaj ur postala knjigarna

Piše in foto · Janez Mužič

Morje, Prešeren in knjiga

Zavod Mediteranum, Društvo Anbot in Mestna knjižnica Piran so ob številnih dogodkih, s katerimi smo se 3. decembra spomnili rojstva Franceta Prešerna, povabili na prireditev Morje, Prešeren in knjiga. Anbotovo »Trafiko« na Tartinijevem trgu so ta dan spremenili v knjigarno, kakršno že vrsto let pogreša marsikateri Pirančan.

»Našo Trafiko smo spremenili v knjigarno, da bi jo imeli vsaj en dan. Ker je knjiga krasno darilo, kar sploh velja za te predpraznične dni, Društvo Anbot v njej prikazuje, kako se jo kot darilo lahko domiselno zavije ali aranžira. Izdelali smo tudi kazalke za v knjigo, na katerih je pečat z likom Prešerna. Naredil ga je naš mojster Polde Be-

lec in na kazalke naša članica, kaligrafka Marina Kutin, z veseljem vsakemu napiše kak Prešernov verz, željo ali pa lepo misel. Imamo pa tudi mesto, kamor lahko vsak prinese kako knjigo in od tam brezplačno odnese drugo,« je bila dogajanja vesela Natalija Planinc.

Da je bilo, kot se za knjigarno spodobi, tam moč kupiti knjige, je poskrbel Zavod Mediteranum. Tudi z 80-odstotnim popustom so namreč ponujali celo vrsto knjig z morskno in domoznansko tematiko tega zavoda. Piranskim ljubiteljem knjige pa so včasni knjigarni polepšali dan tudi z recitiranjem in branjem. Kdor je želel, je namreč lahko predstavil svoje tovrstno ustvarjanje.

Edina školjka, ki so se je bali tudi potapljači

Piše in foto · Jan Simič

Orjaška školjka našla prostor v muzeju školjk

Po dobrih treh letih je izjemni muzej školjk in polžev z vsega sveta postavljen. Seveda noben resen muzej ni nikoli dokončan in tudi naš se bo neprenehoma razvijal. V tem času se je razvil v aktivno izobraževalno središče za področje mehkužcev. Ne le da je v muzeju na ogled nad 3000 primerkov školjk in polžev vseh morij in kontinentov sveta, tu so tudi izjemno redke vrste, ki jih ni moč videti nikjer drugje po svetu. Posebno mesto in pomen imajo primerki slovenskega morja. S pomočjo evropskih sredstev pa smo za konec namestili še največjo atrakcijo, redkost, ki jo je skoraj nemogoče videti kje drugod, orjaško školjko *Tridacna gigas* ali po naše orjaška zeva. Tehta 150 kg in ima premer kar 1 meter! To je edina školjka, ki so se je bali tudi potapljači. Ker ima vsak muzej en »udaren« ekspanat, kot je npr. Mona Liza v Louvru, smo naši nežni orjakinji na-

deli ime Zeva Liza. Postavili smo muzej z eno najbolj kakovostnih zbirk, v kateri so tudi dragoceni in redki primerki, z izjemno poučno vsebino, z doživetim ogledom in z originalno postavitvijo, čeprav na zgolj dobrih 70 m².

Vendar v muzeju, ki je pri nas edini tovrstni, redkost pa je tudi v svetu, niso zastopani le »morski« predstavniki. Tu so tudi primerki iz rek, jezer, jam ... Družbo jim delajo tudi fosili in bitja, s katerimi si školjke in polži delijo morsko dno, kot so raki, zvezde, ježi ... Muzej je zasnovan nadvse informativno in naravovarstveno.

Pod najsodobnejšimi ročnimi mikroskopi bodo obiskovalci uzrli neviden svet primerkov, manjših od zrna peska. Pregledovali in raziskovali bodo lahko tudi vzorce morskega dna in mogoče odkrili še kakšno neznano vrsto. Videli boste lupino največjega polža na svetu, prosevne lupine, hišice polžev, ki

so jih zaradi redkosti smeli nositi samo poglavarji oddaljenih otočij, školjke z vzorci, ki spominjajo na kitajske grafike, bisere ... Niti misliti si ne morete, kaj vse krasi dna oceanov!

Muzej je v tem času postal že prava atrakcija in prerasel vsa pričakovanja. Tako je že treba razmišljati o novih, veliko večjih prostorih, ki bi omogočali obisk vsaj enega šolskega razreda skupaj.

Ne bogatijo samo svojega vsakdana, ampak tudi življenje someščanov

7 certifikatov za solinarje

Piransko likovno društvo Solinar je tudi konec letošnjega leta v svoji galeriji Impresija na Fornačah pripravilo pregledno razstavo članov. V svojem nagovoru ob otvoritvi razstave je Elizabeta Fičur iz JSKD Piran spomnila, da so imeli med drugim letos likovno kolonijo na otoku Krku, ki jo je vodil akademski slikar Milan Todič, in da so pridno ustvarjali ter se izobraževali skozi vse leto. Preden se bo izteklo letošnje leto, bodo zaključili še sklop tematskih predavanj, ki potekajo pod strokovnim vodstvom Lilijane Stipanov.

Tudi letos so se udeležili

Zlate palete, za katero so oddali 17 likovnih del v tehniki risbe, grafike, realizma, fotografije in abstrakcije. Zanje so prejeli 7 certifikatov, in sicer za risbo Maja Kraiger, Marija Beganovič, Tanja Grubešič in Marjana Petovar ter za grafiko Marija Beganovič in Dragica Bolanča Bončina. Certifikat za realizem (slikarstvo) je prejela Marija Beganovič. Dobitnica najvišjega priznanja zlata paleta pa sta Maja Kraiger in Marija Beganovič.

Razstavo je ob glasbenem nastopu harmonikarice Maje Vujovič odprla predsednica društva Jasna Bušič.

Avto-moto društvo Pinko Tomažič Piran je 1. oktobra praznovalo 60 let delovanja

Piše in foto · AMD Pinko Tomažič Piran

Naših 60 let

Društvo je ustanovilo daljnega leta 1954 deset članov Ljudske tehnike Piran z namenom in ciljem zadovoljevanja članskih interesov na področju avtomobilizma, prometno-tehnične kulture in preventive v cestnem prometu, kasneje tudi avto-moto športa in turizma. Ob ustanovitvi ni imelo svojih prostorov, razen garaže, zato je gostovalo v različnih prostorih na različnih lokacijah po Piranu. Zaradi povečevanja števila članov, posledično večjega števila redno in pogodbeno zaposlenih voznikov inštruktorjev, nujnosti lastne mehanične delavnice in poligona za začetne ure vožnje se je leta 1974 sedež društva preselil v Strunjan, najprej v najete, po nakupu pa končno v lastne prostore.

V sodelovanju s Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Piran izvaja izobraževalne aktivnosti za večjo varnost v cestnem prometu. Poseben poudarek pri tem namenja najmlajšim udeležencem, bodisi v vrtcih, osnovnih ali srednjih šolah. Obenem pa ne pozabi na starejše voznike motornih vozil in zanje izvaja izobraževanja iz cestnoprometnih predpisov s poudarkom na novostih na tem področju, predvsem na temo krožišč in vožnje v predorih ter na avtocestah.

V sodelovanju z AMZS je društvo izvedlo štiri družinske

ure varne vožnje, na katerih so inštruktorji varne vožnje AMZS udeležencem predstavili pomen obvezne in pravilne uporabe varnostnega pasu, otroških varnostnih sedežev, upoštevanja hitrostnih omejitev in druge prometnovarnostne vsebine.

S športom se je začelo društvo aktivnejše ukvarjati leta 1975, tri leta kasneje pa je v okviru občinskega praznika organiziralo prvo karting dirko za republiško prvenstvo v središču Portoroža. Zaradi neprimerne lokacije sredi Portoroža so člani društva nesebično z lastnim delom in finančno ter drugo pomočjo sponzorjev leta 1982 zgradili prometni poligon v Luciji v dolžini 715 metrov (sedaj Park sonca). Njihovi športniki so dosegali neverjetne rezultate in tako leta 1984 postali ekipni državni prvaki. Uspehi in zmage so se vrstili in tako so leta 1986 prejeli zlato plaketo AMZJ kot najboljša ekipa v Jugoslaviji.

Društvo se je razvijalo tudi na področju avtošole. Ves čas je posodabljal vozni park, od ballile, fiata 750 ... do citroena C4. Tako je v obdobju največjega povpraševanja (1970–1990) kandidate za voznike motornih vozil poleg 15 redno zaposlenih poučevalo še 7 pogodbeno zaposlenih voznikov inštruktorjev na 15 vozilih AMD Piran.

Današnja gospodarska situa-

cija in s tem življenjski standard v državi prispevata k močnemu upadanju števila kandidatov za voznike in s tem k ponudbi, večji od povpraševanja. Trenutno ima društvo dve vozili za avtošolo in štiri učitelje vožnje, lasten poligon in učilnico ter sodobno multimedijško tehnologijo.

Ob visokem jubileju je bila sklicana slavnostna seja društva. Začela se je ob zvokih harmonik izpod prstov dvojčic Julijane in Katarine Peroša, hčerk člana UO društva in vnukinj, žal pokojnega, vidnega člana Silva Peroša. Učenci Osnovne šole Sečovlje pod mentorstvom Nelli Romanello so izvedli krajšo igrico z naslovom »O neugnanem porščuju in ferrariju«.

Na slavnostni seji je župan Občine Piran, g. Peter Bossman, Avto-moto društvu »Pinko Tomažič« Piran podelil plaketo Občine Piran ob 60-letnici delovanja, »za izjemne dosežke na področju varnosti cestnega prometa, za prispevke na področju preventive in učinkovito izvajanje izobraževanja mladih za varno vožnjo ter za izjemno uspešno sodelovanje v projektih na temo prometne varnosti in trajnostne mobilnosti ter s tem za prispevek k razvoju kraja in Občine Piran kot celote«.

Predsednik AMZS, g. Anton Breznik, se je zahvalil za aktivno in vzorno sodelovanje ter

društvu podelil jubilejno listino AMZS.

Prejemniki odličij AMZS so bili tudi posamezni člani društva, in sicer so prejeli posebno odličje AMZS Marjetka Česnik, Albin Fatur in Ciril Voglar, častni znak AMZS Boris Požar in Alojz Smrekar, plaketo AMZS Viktor Žnidarčič ter odličje AMZS Gvido Mahnič in Emanuel Zalar.

Predsednica Marjetka Česnik je podelila priznanje Avto-moto društva »Pinko Tomažič« Piran za pomemben prispevek k razvoju in uspehom društva nekaterim članom in članicam. Tako so priznanja prejeli Valdemire Zalar, Niko Varežič, Danijel Gunjač, Iztok Peroša, Bojan Česnik, Venčeslav Hvala in Uroš Borse. Za zgledno in vzorno sodelovanje je društvo podelilo priznanje Svetu za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Piran, AMZS, Policijski postaji Piran, Osnovni šoli Sečovlje, Turističnemu društvu Solinar Strunjan in Krajevni skupnosti Strunjan.

Članu Albinu Faturju so izročili umetniško sliko v zahvalo za 52-letno članstvo (brez prekinitve) v društvu ter aktivno in nesebično delovanje v njegovih organih.

Seja je bila zaključena s plesnimi točkami svetovno znane plesne skupine Športnega kluba Flip Piran.

Spodbudna zgodba v našem mestu

Pišejo · Davorin Petaros, Lili Žigo Radoslav, Zora Mužinič, Milica Maslo, Silva Červar, Sašo Saksida in Sandro Kravanja

TVD – vsem dostopna in prijazna piranska »športna dnevna soba«

V treh letih, od 2012 do 2014, smo v svetu KS Piran ob občinskem prazniku desetina naših krajanov podelili priznanja »sol Pirana – sale di Pirano« in zahvale »sonček Pirana – sole di Pirano« za njihovo vztrajnost in udejstvovanje na mnogih področjih življenja. Ti posamezniki in društva izstopajo zaradi svoje angažiranosti, načina in vztrajnosti pri opravljanju svojega dela, med njimi so krvodajalci in prostovoljci, posamezniki, ki so nas s svojim znanjem in nadarjenostjo navdihnili, s pobudami in angažiranostjo oplemenitili našo skupnost, nekateri so strokovnjaki, umetniki, drugi spet gostinci, trgovci, branjevke, obrtniki ... In vsem njim je skupen čut za skupno dobro! Med nami so krajanje, ki so izstopali s svojo odločnostjo pri zaščiti in zagovarjanju dragocene kulturne dediščine Pirana, našega edinstvenega Mandrača. Cenimo društva in institucije, ki so organizirali odmevne prireditve, slikovite sejme, dragocena izobraževanja, nam reševali življenja in premoženje ..., prispevali svoje delo in znanje vsakič, ko je bilo treba.

Piran je sestavljanka mnogih dragocenosti, ki so jih skozi stoletja v njem ustvarjali meščani. Marsikaj je zabrisal in izmalilil neustrezen način prenove, drugje so propadu botrovali malomarnost, predolgo odlašanje in na koncu pozaba. Tudi namembnost prostorov se je drastično spreminjala, marsikom se je zdela prodaja najboljša odločitev, zlasti če je šlo za temeljite prenove potrebne prostore.

Dvorana TVD Partizan na Rozmanovi ulici je v KS Piran sprva porajala različne občutke. Nekateri so jo imeli za brezupen primer brez prihodnosti in predrago investicijo, odsvetovali so kakršnekoli posege v njej. Davorin Petaros je odločno zagovarjal vzpostavitev prvotne vsebine in prenovo, s čimer bi Pirančanom vrnil rekreativno-športno dvorano in uredili prostor za fitness. TVD bo vsem dostopna in prijazna piranska »športna dnevna soba«, v kateri bodo predvsem mladi kvalitetnejše preživljali svoj prosti čas. Lili Žigo Radoslav je prevzela koordinacijo delovnih skupin in

tako se je, brez obešanja na veliki zvon, začela ena najbolj spodbudnih zgodb v našem mestu. Občina Piran je z naklonjenostjo spremljala in podpirala vsa naša prizadevanja.

Kompleksen projekt je terjal skrajno racionalno porabo skromnih finančnih virov. Stekli so dogovarjanje s solastniki objekta, posvetovanja in napotki gradbenih strokovnjakov, osebno angažiranje in pomoč obrtnikov ter stotine ur dela skupine mladih Pirančanov. »Projekt TVD« se je vse bolj približeval zastavljenemu cilju. Pri odstranjevanju in odvozu nakopičene krame se zahvaljujemo delavcem JP Okolje Piran, odstraniti je bilo treba od zamakanja uničen in dotrajan parket, poiskati najugodnejšega proizvajalca in vzidati nova okna, poskrbeti za nove zidne omete, keramiko, pleskanje, namestiti novo toplotno črpalko, postaviti ustrezno talno oblogo ... S požrtvovalnim prostovoljnim delom, po udarniško, v vročini, mrazu in prepihu.

Letošnje zahvale »sonček Pirana« sta ob prazniku Občine Piran 18. 10. 2014 podelila Davorin Petaros in Zora Mužinič ob prisotnosti župana, g. Petra Bosmana. Naši letošnji »sončki« so: Aco Mašič, Aleksander Vasovič, Alija Sa-

mardžič, Amir Lulič, Anna Berg Škvor, Bojan Miglioranza, Bruno Červar, Carmelo Lenzi, Damir Škudar, Daniel Radoslav, Darko Pranjič, Denis Medenhođič, družina Kačič - Liden, Haris Šerifoski, Igor Franza, Igor Černoga - Petica, Josip Hudoba, Matija Petaros, Mojca Haladeja, Moris Muminović, Nevenka in Milan Kavčič, Niko Terčelj, Pavel Lokovšek, Pero Vidović, Samo Saksida, Simon Benčič, Timotej Mamilovič in Tomi Šegš.

TVD ima sedaj lasten, ločen vhod. Ponovno bomo lahko vstopali tudi skozi prenovljena piranska vrata iz masivnega lesa! Izpod številnih premazov jih je v novo življenje priklicala piransko-skandinavski ekipa ljubiteljskih restavratorjev. »Največ lahko postorimo sami, gre za vrata 'made in Piran/narejeno v Piranu', vredna truda!« je bilo vodilo Nevenke, Anne in Milana, ki so se prav pri tem portonu TVD-ja ob pogledu na skupino zaprašanih, marljivih mladeničev odločili za pomoč. Učinki dobrih odločitev imajo neskončen rok trajanja, ne izgubijo pomena. Naj se vam s preprostim, iskrenim HVALA vsem še enkrat zahvalimo!

Brazilski večer v Lucijski knjižnici

Piše in foto · Marko Matičetov

Capoeira v knjižnici

Kdor misli, da je knjižnica prostor samo za knjige in z njimi povezane dogodke, se moti. Knjižnica Lucija je v četrtek, 11. decembra, z veseljem povabila na malo drugačen večer, na večer brazilske plesno-borilne veščine capoeire. Gost večera je bil Iuri Rodrigues de Conceição (z vzdevkom profesor Tirindin), doma iz Itacaréja v brazilski zvezni državi Bahia, ki že nekaj let živi na Obali, kjer poučuje capoeiro. Z dvema svojima učencema, Markom Saričem in Tjašo Kokalj, nam je demonstriral ta »borilni ples«, še prej pa v pogovoru z Markom Matičetovim, ki je ob sočasnem prevajanju potekal v portugalsščini, po-

vedal nekaj besed o Braziliji in capoeiri, ki je njegovo poslanstvo in eden temeljev afro-brazilske kulture. S pomočjo projekcije smo si ogledali tudi nekaj slik iz Brazilije in videoposnetkov capoeire, v

živo pa smo prisluhnili tudi zvokom berimbaua in drugih instrumentov, ki spremljajo igro capoeire. Večer je bil dobro obiskan, morda se bo kdo izmed obiskovalcev – nekateri so bili vidno navdušeni

– vpisal tudi k vadbi capoeire, ki krepi duha in telo in poteka dvakrat tedensko v prostorih Krajevne skupnosti Lucija. Za informacije o vpisu pokličite Tjašo na številko 070 335-003.

Iz knjige Boža Rustje Dragoceno darilo zgodb

Foto · Avtorica cvetličnega aranžmaja in fotografije: Valentina Klemše

Kratka zgodba Odnosi

Namesto božično-novoletnih verzov, ki jih običajno zapišemo kot dobre želje na voščilnicah, po tej poti namerjamo uporabnikom/uporabnicam humanitarne pomoči Rdečega križa, darovalcem krvi, prizadevnim prostovoljcem/prostovoljkam, radodarnim donatorjem, ljudem dobrega srca in volje – vsem občankam in občanom naše občine – krajšo zgodbo OD-NOSI, ki bo, upamo, vsem ogrela dušo in srce. Ter vas navdušila za razmišljanje, delovanje in doživljanje v prihajajočem letu 2015.

Rabi Harold Kushner je opazoval otroka, ki sta ob vodi gradila gradove iz peska. Ko sta ravno dokončevala lep grad, za katerega sta potrebovala veliko časa in potrplje-

nja, je prišel val in ga zravnal s tlemi. Rabi je pričakoval solze in jezo. Otroka pa sta lepo sedla, se prijela za roke in se smejala, potem pa začela graditi nov grad. Dejal si je: »Naučila sta me pomembne modrosti: Vse stvari v našem življenju, ki jim posvečamo toliko časa in moči, so zgrajene na pesku. Trajni so samo naši odnosi z ljudmi. Prej ali slej bo prišel val in odnesel tisto, kar smo zgradili z veliko truda. Ko se bo to zgodilo, se bo lahko smejal samo tisti, ki se bo imel s kom držati za roke.«

Izbralo vodstvo Območnega združenja Rdečega križa Piran iz knjige Dragoceno darilo zgodb, ki jih je zbral Božo Rustja.

SREČNO 2015!

Simbolika fotografije v povezavi z zgornjim tekstom: različni materiali, kot so kamen, les in različne rastline, so tako kot ljudje s svojo različnostjo, če so ubrani in harmonični, skupaj odsev mavrične lepote in dobrote ...

Foto utrinki s premiere gledališke igre "Slike po dolini Šentflorjanski" v izvedbi gledališča Cuker teater, ki je bila v petek, 28. novembra 2014 v Gledališču Tartini v Piranu. Priredba in režija: Ksenija Murari.

Foto · Bojan Bojs

Kažunova dobredelna tržnica, ki je bila v torek, 9. decembra v Piranu, pripoveduje v sliki. "Bilo je hladno a nas je vseeno grela dobra volja in spodbude obiskovalcev," je povedala Ingrid Ličen, vodja Kažuna Piran, programa za celovito skrb za brezdomne.

Letošnja praznična osvetlitev Pirana je navdušila mnoge občanke, občane, obiskovalke in obiskovalce. Tartinijev trg krasi velika svetleča violina, jelko pa je Piranu podarila krajevna skupnost Sečovlje, za kar se jim zahvaljujemo.

Foto · levo: Martin Bobič; desno: Lorna Lovrečič

Piran je obiskal španski pisatelj Ernesto Pérez Zúñiga, ki je napisal zgodovinski roman "La fuga del maestro Tartini" o najslavnejšem Pirančanu Giuseppeju Tartiniju. Za roman, ki je izšel v Madridu leta 2013 je prejel literarno nagrado. Sprejel ga je tudi župan Peter Bossman, kasneje istega dne pa je knjigo predstavil občinstvu v dvorani občinske palače.

Dogajanje so popestrili gostje z Otočca in harmonikarji z Marčeneogle

Piše · Petra Špeh

Sv. Šimon v Sv. Petru

25. oktobra je bilo v Sv. Petru spet veselo. Domačini so odprli svoja vrata in nas povabili na pokušino novega vina.

S kozarci okoli vratu in ob spremstvu domače harmonike smo se tako odpravili na pohod od kantine do kantine in obeležili 5. praznik sv. Šimona.

V Sv. Petru smo ta praznik po več kot 30 letih ponovno obudili leta 2007. Od leta 2010 do 2013 ga nismo organizirali, zadnji dve leti pa želimo, da

ne gre ponovno v pozabo in da postane tradicionalen.

Dogajanje so letos popestrili tudi gostje z Otočca in harmonikarji z Marčeneogle.

Radi bi se zahvalili domačinom, ki so odprli svoja vrata in nas prijazno postregli. Hvala družinam Debernardi, Peroša, Bažec, Špeh, Grbac, Rota, Bažec in Delgiusto, Kristjanu in Valterju Prodanu, Sibilu Špehu, Vinski kleti Rupnik & Ferran, kmetiji pr' Maralja in kmetiji pr' Špehov.

Jesenski potep s kolesi

Piše · Mirjam Kastelič, predsednica RD »Stena«; foto · Matej Hozjan

Tradicionalno kolesarjenje in druženje

Zaradi sončne in tople prve sobote v oktobru smo pričakovali večjo udeležbo kolesarjev na našem tradicionalnem druženju. Toda začetek pobiranja oljk in druge delovne obveznosti ter prehladi so žal marsikateremu kolesarskemu rekreativcu iz Dragonje in članu RD Stena preprečili namero. Zato pa jih je toliko več prišlo na druženje ob pasulju s klobaso, domačih slaščicah, dobri kapljici in ne nazadnje sočnih jabolk iz doline Dragonje.

Pod vodstvom Vasje Ferran in Iva Kasteliča so se kolesarji tako kot lani zapeljali od Dragonje po Parenzani preko kampa v

Luciji do Strunjana, letos pa so nadaljevali še do tunela pred Izolo. Na poti do tja so se ustavili pri PitStopu, lično urejeni postojanki, ki kolesarjem nudi osvežilne pijače. Ob tem so si zaželeli, da bi imeli kolesarji, ki se namenijo v dolino Dragonje, tudi tam na voljo podobno postojanko. Ne samo za kolesarje, temveč tudi druge obiskovalce kraja ter doline Dragonje bi bila dobrodošla informativna in sprostitevna točka.

Po treh urah kolesarjenja so se vrnili v Dragonjo na otroško igrišče, kjer so jih že čakali vsi ostali udeleženci dogodka, željni druženja.

Na kolesarskem štartu v Dragonji.

Pohod so popestrili otrocii

Pišeta · Žaklina Trbižan in Silvana Pucer

Pohod na Kokoško

Komisija za članice pri PGD Sečovlje je za svoje članice organizirala pohod na Kokoško. Dobile smo se lepe sončne sobote v gasilskem domu. Z gasilskim kombijem smo se odpeljale do Krvavega potoka in od tam nadaljevale peš na Kokoško. S seboj smo vzele še nekaj otrok, da so nam popestrili pot, tudi najmlajšo, komaj leto dni staro

deklico, ki nas je ves čas zabavala. Po uri hoda smo prispele na cilj. V koči smo se okrepčale s pijačo in jedačo. Nato smo se polne lepih vtisov odpravile nazaj proti domu.

Članice so bile zelo zadovoljne, saj smo se lepo sprostile in tudi naklepetale. Želimo si, da bi vsako pomlad in jesen organizirale pohod.

Projekt je izbranim ustanovam omogočil popestritev šolskega vsakdana

Piše in foto · mag. Marko Strle, ravnatelj CKSG Portorož

Šola je POP, saj smo jo POPestriili

Popestrimo šolo je projekt Javnega sklada RS za razvoj kadrov in štipendije, ki je izbranim ustanovam omogočil, da v zadnjih dobrih dveh letih razvijajo take vzgojno-izobraževalne vsebine, ki dejansko popestrijo šolski vsakdan.

Program v projektu Popestrimo šolo CKSG Portorož je bil usmerjen v zagotavljanje dodatne, zunajšolske dejavnosti za naše učence. Pri tem smo sodelovali s še dvema partnerskima ustanovama in s tremi društvi (Planinsko društvo Piran, Atletsko društvo Piran in Društvo MEPI – mednarodno priznanje za mlade). Po programu za učence smo organizirali dodatni izobraževalni program (Samo trenutek – ustvarjam, berem, pišem), športne aktivnosti (vadba atletike, planinstvo, pohodništvo), gledališki krožek, program osebne rasti, športne taborne, izobraževalne taborne in počitniško varstvo. Program se je večinoma izvajal po pouku med tednom, ob sobotah in med počitnicami.

»Naš ključni cilj je bil, da bi vsak učenec pridobil možnost redno ukvarjati se z dejavnostjo, v kateri bi želel biti aktiven. Želeli smo popestriti šolo – vsakomur. Vsakomur – tudi nam, učiteljem, logopedom, defektologom, vodstvu šole, tehničnim delavcem in kar nas je ostalega zaposlenega življa na CKSG.«

Tako je glavni koordinator projekta, Tomaž Mikeln, nagovoril sodelavce in kasneje starše, ko smo k programu želeli povabiti čim več otrok in mladostnikov.

Njihov odziv je bil spodbuden in starši so prepoznali novo priložnost, ki je v prvi vrsti namenjena njihovim otrokom.

»O, to pa bo novost, to pa bo priložnost tudi za najinega sina!« so bile besede staršev enega naših učencev. Otrokova mama, Patricija Lovišček, opisuje svoje doživljanje takole: »Sin je domov prišel navdušen, doživel je toliko novega in lepega. 'Tudi z raftom smo šli!' je navdušeno pripovedoval. Učitelj pa je povedal, da je imel sin malce težav s prilagajanjem skupini, pa vsem novostim, ki so spadale zraven. Vendar je šlo, je rekel, brez težav. Lahko še pride.«

Morda sploh ni naključje, da ob naslovu programa Popestrimo šolo dobimo asociacijo s popkulturo. Popkultura, ki je ob pozitivnem razumevanju

najprej popularna. Popularna zakaj? Ker je splošno znana in priljubljena. Drži? Drži. Od vsega začetka, ko smo se najprej veselili, da lahko začnemo program Popestrimo šolo, nas je zanimalo, včasih tudi skrbelo, ali bodo načrtovane dejavnosti dovolj splošno znane in priljubljene.

Želeli smo se povezati z drugimi deležniki v bližnji in širši lokalni skupnosti ter k sodelovanju pritegniti še koga. Razumljivo je, da je v prvi vrsti vladala želja po povezovanju s sorodnimi ustanovami, šolami, društvi. Uspelo je. Še bolj kot želja po vključevanju drugih šol in ustanov pa je bila naša skrb, kako naznaniti naš

trud in načrtovanje številnih dejavnosti drugim otrokom, ki težje dostopajo do podobnih vsebin, in staršem. Velja, da je pomemben uspeh, ko se pohodov, kolesarjenja, taborov udeležijo tudi starši. Tudi to nam je uspelo.

Želeli smo, da bi bile načrtovane dejavnosti priljubljene. Hitro je bilo opaziti, da so izbrane dejavnosti otrokom in drugim udeležencem všeč. Občutek premagovanja lastnih zmogljivostih, ko je dovolj, da odpotuješ na tabor stran od doma, da prehodiš sprehod, ki je zagotovo daljši od poti od doma pa do trgovine, da si upaš prespati v šotoru na šolskem dvorišču v družbi s sošolci in prijatelji, ki ti po navadi med poukom mečejo listke ... in še bi lahko naštevali, je ob spoznanju, da posameznik premaga svoje omejenosti, strahove, neznanje, nadvse veličasten. Gledati fotografije, prebirati otroške spise, poslušati njihova pripovedovanja so zadostni dokazi, da vemo, da nam je tudi slednje uspelo.

Zadovoljni smo, če vemo, da lahko ustvarjamo resnično dodano vrednost našemu poslanstvu, ki se skriva v vzgoji in izobraževanju.

Pomembno je, da lahko otrokom in njihovim družinam ponudimo več. Tisto več, ki se odraža v obisku povabljenih, v pestrosti ponujenih dogodkov, v zadovoljstvu otrok, v odmevanju doživetij, ki jih slišimo še dolgo. Pomembno pa je, da se lahko zaneseš na sodelavce, ki ne opravljajo zgolj dela, ampak služijo poslanstvu. Moja osebna zahvala gre njim, ker dokazujejo, da je naše poslanstvo lahko po(p)slanstvo, torej vsem poznano in priljubljeno.

Predavanje Bravo v CKSG Portorož

Piše: Tatjana Umer

Hočem sam

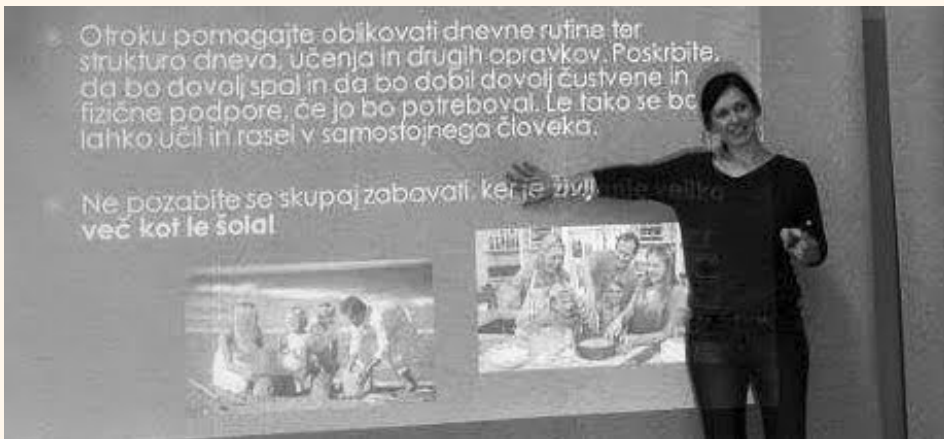
Želja vsakega starša je vzgojiti srečne in odgovorne otroke. Velikokrat ostanejo starši samo pri željah, saj jih tempo našega časa prisili v nenadzorovano hitenje za preživetjem.

Vedenje naših otrok pa nas opozori, da ne zadovoljujejo naših pričakovanj. Ob takih starševskih stiskah iščemo pomoč, s katero bi premostili težave, ki se poglobljajo.

Društvo Bravo omogoča staršem, da se izobražujejo, da lažje razumejo svoje otroke in da jim lahko nudijo pomoč.

24. 9. smo se lahko udeležili predavanja Ksenije Funa, prof. defektologije, zaposlene v CKSG Portorož, ki ga je organizirala kopska podružnica društva Bravo.

Z motom predavanja HOČEM SAM je predavateljica vzbudila radovednost navzočih poslušalcev. Njeno podajanje je bilo slikovito, preprosto in dostopno za razumevanje prav vsakemu staršu. Poudarila je, kako je pomembno, da si znamo organizirati učenje in delo. Obogatila nas je s koristnimi napotki in načini, kako opremiti otroka z določenimi znanji, da se bo učil sam. Opozorila je na enakopravnost

in odgovornost staršev pri delu z otrokom. Vsak se je lahko zamislil in ugotavljal sam pri sebi, kako potrebna so nova znanja, da lahko z njimi pomagaš svojemu otroku. Izobraževanje staršev bi moralo biti rdeča nit šolskih učnih načrtov.

Gospa Funa je odprla še eno področje razmišljanja, in sicer, kako zadovoljni smo potem, ko vidimo uspeh svojega dela z otrokom.

Strategije o pripravi prostora in časa, poznavanje učnega stila otroka in pomen učnih pripomočkov so bili prav gotovo kapital, ki smo ga bili deležni. Dobili smo znanje, s katerim lahko veliko naredimo.

Defektologinja je zaključila svoje poučno predavanje s spodbudo, da je preživljanje časa z našimi otroki zunaj šole zelo pomembno. Vsak otrok ima svoje močno področje, na katerem zasveti in se potrdi.

Filipinske ljudske pravljice v Luciji

Piše: Marko Matičetov

Bogata pravljíčna ura v lucijski knjižnici

V torek, 28. oktobra, je bila pravljíčna ura v Knjižnici Lucija prav posebej bogata. Pridružili sta se nam pravljíčarka Špela Pahor, ki je prevedla knjigo filipinskih ljudskih pravljic Mesečeva vila, in ilustratorka Laura Ličer, ki je pravljíce iz iste knjige ilustrirala. Špela je pravljíce pripovedovala, Laura pa je sproti risala pobarvanko, ki so jo otroci po pravljíci pobarvali. Za nameček smo bili deležni odlične improvizacijske igre članov KUD Impromobile, ki so na željo otrok odigrali polža in oso, ki ga je – prav nič po polžje – nosila po zraku!

Spodbujanje pozabljenih iger, kot so gumitvist, ristanc, frnikole, zemljo krast

Piše · Leonora Drgan, ravnateljica Vrta Morje Lucija

Za otroke v digitalni dobi več gibanja in intelektualnih izzivov

V Vrtcu Morje Lucija se zelo dobro zavedamo, da je predšolsko obdobje najbolj občutljivo za razvoj možganov, zato poskušamo zagotavljati otrokom čim bolj varno, spodbudno, ustvarjalno in igrivo okolje, da lahko optimalno razvijajo svoje potenciale.

Izkušnje kažejo, da je vse več otrok gibalno neaktivnih, da veliko svojega časa preživijo pred televizorji in računalniki. V dobi digitalizacije sta med prvimi otrokovimi igračami tudi telefon in računalnik, primarni otrokovi potrebi pa sta potrebi po gibanju in igri.

Da bi kar najbolje spodbudili učne potenciale posameznika ob gibanju in igri,

smo v vrtcu igralne dejavnosti načrtno začetli tako, da čim bolj smiselno povezujejo različne otrokove izkušnje iz njegovega vsaakdana ter so uporabne na različnih področjih vrtčevskih dejavnosti (gibanje, jezik, narava, družba, matematika).

Današnji otroci potrebujejo veliko naravnega gibanja in iger ter ob tem intelektualne izzive, zato naši vzgojitelji skušajo čim več dejavnosti izvesti na prostem, v naravi. Aktivnosti zastavijo tako, da so otroci motivirani, radovedni, da aktivno raziskujejo, odkrivajo in spoznavajo nove stvari ter so ob tem zadovoljni in uspešni.

Otroci se veliko vrtijo, igrajo se različne igre z žogo, izvajajo vaje za ravnotežje,

preskakujejo različne ovire, se plazijo, plezajo po plezalni steni, drevesih, tečejo, skačejo ... Različne intelektualne izzive jim ponudimo ob igrah z abstraktnimi simboli; zastavami, registrskimi označbami in znamkami avtomobilov, oznakami držav ter drugimi, ki jih najprej spoznavajo, nato razvrščajo in klasificirajo. Prav take igre so se nekoč igrali njihovi starši. Tudi črke in številke so na vsakem koraku igre, prav tako pa najrazličnejše uganke, ki si jih tudi sami izmišljajo. Nove stvari se učijo tako, da otrok sam išče rešitve in razvija domišljijo.

Otroci se radi učijo, saj se ves čas igrajo. Izmišljajo si nove igre, znajo povezovati vsebine ter si želijo še več no-

vih izkušenj. Spodbujamo tudi pozabljene igre, kot so gumitvist, ristanc, frnikole, zemljo krast ... Starši so nad tem navdušeni, saj so jim te zelo blizu in se jih lahko igrajo tudi doma. Navdušuje me zavedanje, da tudi v vrtcu prispevamo k temu, da so možgani ob takih igrah in vajah bolj stimulirani, in da otroku damo možnost, da razvije svoj biološki potencial. Tako so otroci manj pred televizorjem in računalnikom, kar je tudi naš namen. Otroci znanje, pridobljeno v vrtcu, nadgrajujejo z znanjem od doma in se tako vključujejo v naravni krogtok učenja ter sodelovanja z vrtcem.

Sonce vzhaja na otroškem, zahaja pa na odraslem oddelku knjižnice

Piše · Marko Matičetov

Obisk otrok iz vrtca Morje v lucijski knjižnici

V sredo in četrtek, 8. in 9. oktobra, so nove prostore lucijske knjižnice v drugem nadstropju TPC-ja prvič obiskali otroci lucijskega vrtca Morje. Najprej smo jim razkazali knjižnico. Marko jim je pri tem povedal, da sonce vzhaja na otroškem oddelku, zato je zjutraj knjižnica tam

svetla, zahaja pa na odraslem. Vida in Eva sta jim prebrali vsaka svojo pravljico. Potem so pobarvali papirnate živalce, ki sta jih izrezali zanje. Na koncu so veselo listali po knjigah in nekdo je v eni odkril velikana, za katerega še knjižničarji nismo vedeli. Zdaj vemo.

Gimnazija Piran se je leta 2012 vključila v evropski projekt Nova generacija raziskovalcev ved o življenju

Piše · GEPŠ

Četrtošolki Gimnazije Piran prejeli nagrado podjetja Krka

Na Gimnaziji Piran se veselimo uspešnega raziskovalnega dela naših dijakov, zlasti četrtošolk Kristine Kovačič in Pie Štrukelj Pahovič, ki sta za svojo raziskovalno nalogo Interakcije med receptorji naravne imunosti in njihovimi ligandi prejeli posebno nagrado novomeške tovarne zdravil Krka. S svojim delom sta se uvrstili med tri najboljše raziskovalne naloge na področju srednjega izobraževanja.

Gimnazija Piran se je leta 2012 vključila v obetaven evropski projekt Nova generacija raziskovalcev ved o življenju, katerega pobudnik je bil Oddelek za sintezno biologijo ljubljanskega Kemijskega inštituta, sodelovali pa sta tudi Fakulteta za farmacijo in Filozofska fakulteta v Ljubljani. Osrednji cilj projekta je bil približanje raziskovalnega dela dijakom srednjih šol po Sloveniji, in sicer v obliki znanstvenih predavanj, delavnic, taborov, strokovnih ekskurzij in izdelave samostojne raziskovalne naloge. Težišče dela za raziskovalno nalogo naših dijakinj je bilo organizirano med poletnimi počitnicami v letih 2013 in 2014. Del poletja sta preživeli na Kemijskem inštitutu, kjer sta pod

mentorstvom dr. Karoline Ivičak Kocjan in dr. Vide Forstnerič prodirali v globine sintezne biologije.

Visoko oceno sta dobili že na regijskem srečanju mladih raziskovalcev v Kopru, kjer sta se uvrstili na državno tekmovanje v Murski Soboti. Tam sta dobili možnost zagovora pred strokovno komisijo, saj se je njuna raziskovalna naloga uvrstila med šest najboljših v državi na področju kemije. Po uspešnem zagovoru sta se mladi raziskovalki razveselili srebrnega priznanja za svoje delo. Ob koncu poletja pa je Kristino in Pio

razveselila še ena dobra novica. Za svojo nalogo sta prejeli Krkino nagrado za mlade raziskovalce in tako sta svoje raziskovanje sredi septembra predstavili še v Novem mestu.

Navdušenje nad raziskovalnim delom bo prav gotovo vplivalo tudi na nadaljnje šolanje in kariero obeh deklet, saj pravita, da sta se zapisali naravoslovju in raziskovalnemu delu.

Tako kot na raziskovalnem področju so naši dijaki uspešni tudi na področju umetnosti. Dijakinji Ylenii Žiber se je uspelo uvrstiti med najboljše na

Mednarodnem slikarskem extemporu v Piranu.

Extempora se je udeležilo 245 udeležencev, oddanih je bilo 219 slik. Mednarodna strokovna žirija v sestavi: Lorena Matic (Italija), Evgen Borkovsky (Hrvaška) in Nives Marvin (Slovenija) je izbrala 95 najboljših slik za razstavo. Slika Ylenie Žiber je bila v konkurenci akademskih slikarjev uvrščena na razstavo v Mestni galeriji. Je tudi edina dijakinja, ki se ji je uspelo uvrstiti v močni mednarodni akademski konkurenci. Ob tem ji iskreno čestitamo.

Razstava osnovnošolcev v svetilniku, ki ima tudi vidnejšo vlogo v filmu Piran – luč na koncu vedute

Piše in foto · Janez Mužič

Dobimo se pri svetilniku

Na OŠ Cirila Kosmača Piran, ki že 21 let deluje v mednarodnem prostoru in še zlasti sodeluje z ostalimi UNESCO šolami po setu, je od 20. do 24. oktobra potekal mednarodni izobraževalni tabor z naslovom Dobimo se pri svetilniku! Poleg vseh 241 njihovih učencev se ga je udeležilo še 11 otrok in 6

mentorjev iz treh osnovnih šol iz Romunije, Turčije in Črne gore. Na temo svetilnikov so ustvarjali na različnih področjih, dela, ki so nastala pri likovnem pouku, pa so postavili na ogled v piranskem svetilniku na Puntih. Ta se, kljub temu da še vedno čaka na dokončno obnovo, vse bolj oživlja, saj je po Morigenosovi

razstavi fotografij delfinov to že druga razstava v njem.

Kot je povedala ravnateljica Zlata Milič, so osnovnošolci skupaj z mentorji teden dni obravnavali temo svetilnikov pri različnih predmetih – naj se sliši še tako čudno, tudi skozi literaturo, pri biologiji, kemiji in celo pri fiziki. Učenci od 1. do 5. razreda so

se lotili njihovega likovnega upodabljanja, nastala dela pa so na ogled v svetilniku.

Ob otvoritvi razstave je bil svetilnik nabito poln, za kar gre ne nazadnje zasluga vztrajni pobudnici njegovega oživljanja Pirančanki Tončki Senčar. Ta je tudi sicer poskrbela, da so osnovnošolci podrobneje spoznali edini kamniti svetilnik njihovega mesta in da jim je med drugim predaval Mitja Zupančič, ki sistematično lovi v objektivi svojega fotoaparata svetilnike po Jadranu.

Tudi Zupančič si prizadeva za oživitev piranskega svetilnika. Tako je kot scenarist in režiser 26. novembra v Hotelu Tartini Pirančanom prikazal svoj novi film Piran – luč na koncu vedute, v katerem igra svetilnik na Puntih vidnejšo vlogo. Kot je povedal, je ta film prvi iz serije Obrazi Jadrana. V njem nastopajo Pirančani Tončka Senčar, mag. Nada Zajc, pater Marjan Vogrin, župnik Zorko Bajc, Slobodan Simič - Sime, ribič Sergio Perentin, Vanja Pegan, Violeta Potočnik in drugi, ki pripovedujejo o mestu, njegovih posebnostih in zgodovini. Avtor se je ob predstavitvi filma zahvalil vsem sodelujočim, še zlasti Občini Piran, Turističnemu združenju in Hotelu Tartini, ki so omogočili snemanje ter predstavitev filma. Številne prisotne je pozdravila tudi podžupanja Občine Piran Meira Hot, ki je še posebej poudarila pomen turizma za občino.

Mitja Zupančič, ki je izdal tudi knjigo Svetilniki na Jadranu, je ob tej priložnosti izrazil upanje, da bo prihodnji svetovni kongres svetilničarjev v Piranu.

Knjiga učencev šole Vincenzo e Diego de Castro o rudniku Sečovlje

Piše in foto · Janez Mužič

Osnovnošolci obujajo dediščino

V Osnovni šoli Vincenzo e Diego de Castro v okviru domoznansko-zgodovinskih raziskovalnih delavnic že skoraj dve desetletji izvajajo projekt Istra. Njegov namen je, da osnovnošolci sami raziskujejo in spoznavajo kulturno dediščino lokalnega okolja. Tako je že nastala serija publikacij, ki se jim je sredi oktobra pridružila še nova, o nekdanjem rudniku črnega premoga v Sečovljah. Je dvojezična in ima povzetek v angleščini, njena predstavitev pa je povsem napolnila nove prostore lucijske knjižnice.

Poleg učiteljev in učencev, ki so pripravili publikacijo, so tja prišli tudi starši ter nekaj nekdanjih rudarjev in njihovih potomcev. Med njimi je bil upokojeni rudar Marino Grbec, ki je kot gost večera v pogovoru z učenko Hano obudil svoje spomine na delo v rovih. Dogodka se je udeležil tudi predsednik Italijanske unije Maurizio Tremul, ki ni skrival zadovoljstva nad publikacijo, njeno dvojezičnostjo in sodelovanjem osnovne šole s knjižnico.

Ginnasio Antonio Sema Pirano

Il progetto KEPASS – un'opportunità per conoscersi

Si è concluso il programma di mobilità studentesca del progetto KEPASS - Knowledge Exchange Programme for the Adriatic School System. Dall'inizio di quest'anno scolastico sono stati ospiti presso di noi due studenti della Scuola internazionale di Valona in Albania. Mateo ed Endri hanno frequentato dal 1° settembre la terza classe, hanno svolto le lezioni di tutte le materie come pure i contenuti opzionali. Sono stati seguiti dalla tutor che ha rappresentato il loro punto di riferimento per tutte le questioni logistiche, didattiche e personali. I tre mesi della mobilità sono stati intensi, hanno consentito ai ragazzi ospiti di conoscere una nuova realtà scolastica, una regione ed un paese che non conoscevano, di fare nuove conoscenze e soprattutto di stringere nuove amicizie. Una sfida che Mateo ed Endri hanno vinto dimostrandosi maturi, laboriosi ed aperti a nuove esperienze. Tutti noi abbiamo avuto l'opportunità di arricchirci dall'incontro di due culture diverse ed è proprio questo l'insegnamento da trarre da questa esperienza

Il progetto KEPASS, partito nell'ottobre 2012 e co-finanziato dall'Unione Europea attraverso il programma di cooperazione transnazionale IPA Adriatico 2007-2013, ha dato la possibilità complessivamente a 120 ragazzi, di età tra i 17/18 anni, di frequentare una scuola in un altro Paese

dell'Adriatico per la durata di 90 giorni. I paesi coinvolti nel progetto sono sei: la Slovenia, l'Italia, la Croazia, la Bosnia ed Erzegovina, il Montenegro e l'Albania.

I principali obiettivi del progetto sono:

- l'integrazione dei sistemi scolastici adriatici per rendere maggiormente competitiva l'educazione secondaria e creare opportunità per la mobilità degli studenti e il riconoscimento reciproco dei programmi di scuola secondaria;
- offrire l'opportunità agli studenti

di conoscere differenti culture, lingue e curricula, con effetti sulla loro flessibilità, competenze interculturali, superamento di pregiudizi etnici, nuove abilità e nuove opportunità di impiego in un'area più ampia rispetto a quella del proprio paese;

- la creazione di una rete istituzionale delle Autorità delle Scuole dell'Adriatico, che svilupperà criteri e riconoscimenti reciproci dei programmi scolastici e dei diplomi per aumentare le opportunità di mobilità degli studenti.

Scrive · Serena Protić

L'esperienza alla CFMUNESCO – Cividale del Friuli (13-15 novembre 2014)

La CFMUNESCO (Cividale del Friuli Model United Nations UNESCO) è una simulazione delle attività Nazioni Unite organizzata dall'UNESCO (in lingua inglese) che dura tre giorni e a cui partecipano studenti delle scuole medie di tutto il mondo.

A noi del ginnasio Antonio Sema, rappresentato da me, Luna e Simeon, è spettato il compito di rappresentare l'Afghanistan in tre diversi comitati, uno per studente: disarmo, Unesco e diritti umani.

La simulazione è stata organizzata a Cividale del Friuli, una città italiana non molto lontana da Pirano, ed è la prima esperienza di questo

genere per la città.

Ogni comitato aveva poi altri 3 sotto temi da affrontare, composti da tre problemi a cui il "delegato" doveva trovare (e proporre) delle soluzioni efficaci.

Il comitato del disarmo doveva affrontare i seguenti temi: abuso di mercenari, uso dei satelliti per scopi militari e provvedimenti riguardanti i gruppi terroristi. Dato che queste tematiche riguardano l'Afghanistan, l'approfondimento eseguito dal delegato doveva essere molto preciso. Al delegato per il disarmo è spettato anche il compito di tenere un discorso alla cerimonia d'apertura, in cui doveva rappresentare la scuola e rin-

graziare gli organizzatori.

"Avevo il cuore in gola, il che mi faceva tremare la voce. Lo stesso accadeva quando tentavo di parlare durante le riunioni del comitato, però dopo un paio di discorsi tutto ciò passò e capii in che modo dovevo comportarmi e come parlare per ottenere l'attenzione degli altri delegati. È stata un'esperienza unica che spero non sia l'ultima. Invito tutti quelli che non l'hanno provata a tentare di parteciparvi" (Simeon – delegato per il disarmo).

Il comitato dell'UNESCO doveva trovare le soluzioni al problema della sperimentazione sugli animali, al traffico illegittimo del patrimo-

nio artistico e alla difesa del patrimonio culturale afgano. Era il comitato più grande, con un delegato appartenente ad ogni stato partecipante. Le persone erano preparatissime e gli studenti arrivati dal lontano (come l'Oman, le isole Mauritius, il Canada, la Russia, ecc.) avevano una pronuncia e una padronanza dell'inglese impeccabile.

Inizialmente ero un po' intimorita da tutta questa situazione, con procedure così formali e discorsi così ben studiati. Conoscere persone nuove e simpatiche però mi tranquillizzò. Anche il "Chair", ossia i 3 giudici che si occupavano di mantenere il controllo e dirigere i dibattiti, era composto da persone giovani e simpatiche. Furono proprio loro a farmi superare il momento di panico da palcoscenico e asprarmi a parlare di più.

Luna, delegata per il comitato sui diritti umani, doveva trovare una soluzione ai seguenti problemi: la questione della riorganizzazione dei campi profughi, i diritti umani della comunità LGBT (lesbica, gay, bisessuale e transessuale) ed, infine, gli abusi effettuati sulla popolazione dalle forze armate.

Questa a Cividale è stata per noi un'esperienza nuova e ricca di emozioni che ci aiutarono a maturare e a capire meglio il mondo della politica, il mondo degli adulti.

(Nota di merito a Simeon, che ha ricevuto una menzione onorevole per il suo carisma e i suoi interventi.)

Scrive · Matteo Udina

Escursione a Firenze e Pisa della IX classe della SE Vincenzo e Diego De Castro

La IX classe della sezione di Pirano e la IX classe della sede di Sicciole della SE Vincenzo e Diego De Castro nelle giornate del 16, 17 e 18 ottobre si sono recate a Firenze e Pisa per un'escursione didattica resa possibile grazie alla collaborazione tra l'Unione Italiana e l'Università Popolare di Trieste.

Un soggiorno nella culla del rinascimento italiano che i ragazzi hanno particolarmente apprezzato, complice un tempo clemente, cosa non da poco data la piovosità decisamente straordinaria per la stagione.

Partenza all'alba da Lucia, due brevi soste a Isola e Capodistria per far salire sulla corriera gli amici delle altre due scuole elementari italiane del litorale, e poi un bel po' di ore di viaggio per arrivare a Firenze nel primo pomeriggio.

La visita è iniziata da Piazzale Michelangelo, una tappa imprescindibile per avere uno sguardo d'insieme delle vie e delle piazze già salotto dei Medici. Qui gli studenti hanno conosciuto la guida che li ha accompagnati nei percorsi fiorentini. Dal piazzale, la visita è proseguita verso la chiesa di San Miniato al Monte e infine con un percorso pedonale attraverso le vie di Firenze fino a Piazza della Signoria. Non è mancato un po' di tempo libero per i ragazzi che hanno potuto rilassarsi prima di riprendere il pullman alla volta dell'albergo, un albergo di tutto rispetto con un personale disponibile e attento alle necessità dei ragazzi, soprattutto per quanto riguarda i pasti.

La giornata successiva, interamente dedicata alla visita del centro storico di Firenze, si è dipanata tra S. Stefano, la piazza del Duomo con Santa Maria del Fiore, il Battistero di San Giovanni e il campanile di Giotto, proseguendo poi verso palazzo Davanzati, Orsanmichele e infine l'evento clou: la visita a Palazzo Vecchio, da seicento anni sede del Comune. Un'occasione speciale in quanto la guida sarebbe stata Dama Elisabetta, una nobildonna del '500 con tanto di abito storico. I ragazzi hanno quindi dialogato con Dama Elisabetta che ha voluto sapere degli "usi e costumi" delle loro terre confrontandoli con quelli della Firenze di Cosimo de' Medici, uno stimolo notevole

ad osservare come in cinquecento anni di storia la società sia cambiata. Per concludere la giornata il pomeriggio ha visto gli allievi visitare il museo delle macchine di Leonardo da Vinci e la chiesa di Santa Croce con le tombe e i cenotafi di personaggi fiorentini illustri.

La mattina dell'ultimo giorno aveva in programma la visita a Campo dei Miracoli, con ingresso al Battistero, al Duomo e l'immane tappa alla Torre famosa in tutto il mondo. I ragazzi hanno ammirato gli interni del Battistero e hanno potuto apprezzare l'acustica perfetta grazie ad una performance vocale del custode.

Conclusa la visita di Pisa, dopo il

pranzo, tutti nuovamente sul pullman per il lungo viaggio verso casa. Stanchi, ma soddisfatti dell'escursione.

Alla domanda se la gita sia piaciuta o meno, gli allievi hanno risposto affermativamente, entusiasti per tutte le cose interessanti che hanno visto e forse anche consapevoli, complice Dama Elisabetta, della fortuna che hanno a vivere nel nostro tempo. Non hanno mancato di dire che a volte hanno fatto fatica a seguire tutto a causa della quantità di informazioni e del tempo ristretto, ma hanno sottolineato che nell'insieme l'escursione è stata molto bella.

Postanek doma in polet v Antiko

Scrive · Giorgina Rebol, C.I. Giuseppe Tartini, Pirano

Le saline di ieri e di domani

Le saline di ieri e di domani, questo è il motto della FAMEA DEI SALINERI, gruppo etnografico nell'ambito della Comunità degli Italiani GIUSEPPE TARTINI di Pirano.

Il gruppo si è formato dieci anni fa in occasione della FESTA DEI SALINERI in concomitanza con la processione del nostro patrono SAN GIORGIO che si festeggia il 24 aprile.

In questi dieci anni di attività abbiamo portato le »nostre saline«, oltre che al Litorale, al lontano Prekmurje-Petanjci, Ptuj, Slovenske Konice, Kamnik, Lubiana, Šmartno- Colle Goriziano, oltre al confine croato e quello italiano.

Nelle presentazioni proponiamo le nostre tradizioni legate alle saline. Interi generazioni di

nostri predecessori hanno contribuito alla costruzione e manutenzione di questo paesaggio così caratteristico quali le saline.

Alla cittadina di Pirano hanno dato benessere, infatti si dice che »Pirano è nata sul sale« e con la sua attività ancora presente il benessere lo stanno dando ancora oggi.

Per noi, membri del gruppo, è una missione presentare la vita ed il lavoro nelle saline, dove tutto dipende dalla natura e dall'esperienza del salinaro. Esperienza ricevuta dopo anni ed anni di intenso lavoro accanto ad un »salinaro esperto«. Il mestiere del salinaro non s'impara sui libri di testo a scuola ma lo si apprende con l'esperienza diretta sul posto di lavoro.

Un momento commovente e importante per le famiglie dei salineri era dopo la

processione per S. Giorgio, quando le famiglie si preparavano per lasciare Pirano e trasferirsi nelle loro case in saline. Una dopo l'altra si raggruppavano sul molo con tutto l'occorrente per vivere cinque, sei mese altrove: sedie, materassi, biancheria, pentolame, bicchieri, piatti, stoviglie, farina, olio, zucchero ... l'occorrente per la pesca, la gabbietta con l'uccellino, qualche giocattolo per i bambini, il quadro della madonna...

Poi c'era il lavoro nelle saline: preparare i cavedini, le verghe, le messarole, le bochelle, aggiustare gli arnesi poi il meticoloso movimento delle acque da un bacino all'altro fino ai »cavedini« dove, con l'aiuto del sole e del vento, il mare diventa »oro bianco«, diventa sale.

La raccolta è faticosa ma i

salinari sono persone speciali, abituati al duro lavoro, non si lamentano, hanno la forza di scherzare. Forse questo ambiente così aperto che non ti opprime, ti dà la forza di essere quello che sei: un salinaro!

Il sale prodotto nelle nostre saline era ed è speciale. Il metodo di preparazione dei »cavedini« ed il raccolto giornaliero lo confermano.

Gli attivisti del gruppo vestiti da vecchi salinari, con gli arnesi da lavoro e con tutte le »creparie« raccontiamo la vita del salinaro. La raccontiamo anche per un domani, per non dimenticare questo pezzo di storia che ci appartiene. Le saline hanno caratterizzato questo territorio e vogliamo che rimanga ancora intatto per il futuro per i nostri figli, nipoti e pronipoti. Lo dobbiamo ai nostri predecessori.

L'ora della fiaba in lingua italiana

Le foto riguardano la fiaba letta ai bambini il 21 ottobre (L'elefante dalle orecchie rosa) - fiaba sulla diversità e l'accoglienza.

Dal mese di ottobre i bambini più piccoli possono seguire L'ora della fiaba in lingua italia-

na presso le sezioni della biblioteca Civica di Lucia e di Pirano. Terzo martedì del mese a

Lucia, incontro guidato da Doriana Kozlovič Smotlak, terzo mercoledì del mese a Pirano, gui-

dato da Gloria Frlič. Gli appuntamenti iniziano alle ore 18.00.

Il viaggio non finisce mai

Scrive · Lara Sorgo

In Portogallo assieme a Fulvia Zudič

Saudade è un termine difficile da tradurre: è un sentimento antico come il mare, uno stato d'animo in cui finché non la si prova, non la si può descrivere. L'artista conazionale Fulvia Zudič, ha sentito questa nostalgia dell'animo, e ha preso alla lettera ciò che ha scritto il Premio Nobel José Saramago: "Bisogna ricominciare il viaggio. Sempre. Il viaggiatore torna subito". E così è stato anche per lei, che dopo soli due mesi dalla mostra a Ponte de Sor, è ritornata a fine ottobre in Portogallo per continuare la sua collaborazione con il Festival Sete Sois e Sete Luas.

Questa volta ad accompagnarla è stata la figlia Anna ed io, che ho avuto la possibilità di conoscere in prima persona il grande circuito del Festival in cui, una volta entrati, non si può far a meno di viaggiare (e sognare). Il Festival

prende il nome dai personaggi del romanzo "Memoriale del convento" di Saramago. È nato nel 1993 con la collaborazione dello stesso scrittore portoghese che ne è stato il primo presidente onorario. Si tratta di un vero e proprio viaggio tra le culture del Mediterraneo e del mondo lusofono, una rete sociale a cui hanno aderito nel tempo 13 paesi.

Meta del viaggio di Fulvia ad ottobre, è stato il paese di Odemira, nella regione del Basso Alentejo. Qui siamo state accolte da cassette bianche che si stagliano contro il cielo azzurro, distese di alberi da sughero e immensi campi di grano. Il tempo ad Odemira sembra rallentarsi, si ritrovano ancora atmosfere di una volta, con ritmi di vita lenti e semplici, che ricordano il difficile passato storico del Portogallo della dittatura di

Antonio Salazar.

Alla biblioteca municipale di Odemira, era stata inaugurata in settembre la mostra "Istria", che aveva fatto tappa a Pontedera in Toscana nel mese di maggio e poi in luglio a Ponte de Sor. Tema centrale della mostra, la figura femminile nelle espressioni delle "donne dei palazzi", le donne in saline e le "pupe" di ceramica.

Presso il liceo artistico, Fulvia ha svolto dei laboratori con gli allievi degli ultimi anni, riproponendo ciò che ha fatto lei nei suoi quadri: partendo dall'architettura locale, ha scelto un particolare che meglio la rappresenta e sopra ha "costruito" le figure femminili. La lingua non è stata un problema, per le radici comuni dell'italiano e del portoghese, ma anche perché una volta presi in mano pennelli e colori, hanno parlato tutti assieme

la lingua dell'arte. I motivi più rappresentati dai futuri artisti sono stati il mulino a vento di Odemira, il ponte sul fiume e la facciata della chiesa principale.

Nel tempo libero abbiamo avuto modo di visitare la zona circostante, fino ad arrivare a Zambujeira do Mar, una località di mare dalle spiagge di una bellezza travolgente. Dopo aver immerso i piedi nell'Oceano Atlantico, Fulvia ha preso il suo carnet che porta sempre con sé e ha iniziato a disegnare. Sta forse preparando qualche sorpresa in un prossimo futuro?

Citando ancora Saramago, "La fine di un viaggio è solo l'inizio di un altro." E noi non possiamo che augurarle di continuare a viaggiare, facendo conoscere la sua arte nel mondo.

Minoriti so poskrbeli, da ima Piran še en veličasten večnamenski prireditveni prostor

Piše in foto · Janez Mužič

Oživel prostor v nekdanji cerkvi sv. Katarine

Na Bolniški ulici v Piranu je na trgu poleg vhoda v Minoritski samostan nekoč stala cerkvica sv. Katarine Aleksandrijske. V desetletjih je bil prostor večkrat predelan in kot nekdanji sakralni objekt že skoraj pozabljen. Tako je služil najrazličnejšim namenom. Samostan ga je namreč leta 1846 odstopil piranski občini, ki ga je priključila sosednji javni šoli, tako da je bila v njem med drugim tudi učilnica nekdanje srednje medicinske šole. V letih 2001 do 2003 je občina ob vrnitvi še zadnjega dela samostanskega kompleksa minoritskemu redu vrnila tudi nekdanjo cerkev.

Gre za najstarejši objekt v današnjem kompleksu Minoritskega samostana, saj so cerkev tam postavili še pred samostanom, ki so ga začeli graditi leta 1301 in ga končali leta 1318. Po konservatorskih in restavratorskih raziskavah, ki so v samostanu potekale od leta 1975, so v prostoru letos končali dela in ga 4. oktobra slovesno odprli, tako da bo skrbno in strokovno obnovljen služil kot večnamenski prostor. Kot je povedal mag. Jure Bernik, ki je s strani ZVKD OE Piran opravil strokovni nadzor obnove, so raziskave v nekdanji cerkvi prinesle prva konkretna spoznanja o njeni notranjščini. Pod betonskim tlakom so arheologi dokumentirali več nivojev cerkvenih tal z ostanki tlakov. Med raziskavami ostenja sta bili pod mlajšimi ometi na zahodni steni odkriti fragmentirano ohranjeni gotski okni. Odkriti so bili tudi okno nad nekdanjim vhodom v cerkev in spodnja vogalna vhoda v vzdano apsidno na južni steni.

»Več vedenj o prvotni notranjščini nekdanje cerkve so prinesle arheološke raziska-

ve strokovnjakov Inštituta za dediščino Sredozemlja Znanstveno raziskovalnega središča Univerze na Primorskem. Dokumentirani so bili nivoji cerkvenih tlakov, od najstarejših do tlakov iz preteklega stoletja, ko prostor že dolgo ni več služil sakralnemu namenu. Poleg številnih skeletnih pokopov so arheologi odkrili tudi tri grobnice, ki so zdaj restavrirane in obdane z novim opečnim tlakom, prezentirane v nekdanji ubranosti z belino pokrova, ki ga je dal za danes restavrirano grobnico svoje umrle žene že v 16. st. izdelati Petrus de Praeto v belem istrskem kamnu. Tudi grobnici za vhodom v cerkev sta pripadali pomembnim piranskim meščanom. Ena je pripadala družini Foregoni,

druga pa najbrž bratovščini sv. Katarine,« je povedal mag. Jure Bernik.

Z otvoritvijo prostorov nekdanje cerkvice sv. Katarine Aleksandrijske so v Minoritskem samostanu obeležili praznik svetega Frančiška Asiškega. Prostor je ob asistenci patra Slavka Stermška slovesno izročil namenu in blagoslovil pater Milan Kos, provincial slovenskih minoritov. Zahvalil se je patrom piranskega samostana, ki so si več let prizadevali, da je prostor, ki je nekoč služil kot cerkev, ponovno dobil svojo lepoto. Ob tem je izrazil željo, da bi služil tudi za srečevanja Pirančanov in obiskovalcev Pirana, ki lahko v njem doživljajo lepoto prostora, prijaznost in medsebojna druženja, ki

bogatijo.

Za današnjo podobo notranjščine nekdanje cerkve so poskrbeli projektanti centra ZVKDS in Delavnica, d.o.o. V prostoru pa je našla mesto tudi oltarna podoba sv. Katarine s svetnicama sv. Lucijo in sv. Apolonijo. Vse tri so mučenke iz 4. stoletja. Sliko, ki je nekoč krasila cerkvico, je obnovila Mira Ličen Krmpotič, tako da zopet opravlja staro vlogo zavetnice nekdanje cerkve. Otvoritev sta popestrila moški pevski zbor Anabarda iz Trsta, še zlasti pa prvič predstavljena prenovljena multivizijska projekcija Ubalda Trnkoczyja in Saša Fajona o piranskem minoritskem samostanu.

Literarni večer v počastitev stote obletnice prve svetovne vojne

Piše in foto · Nataša Fajon

Mornar, pustolovec, kitolovec

Pomorski muzej Sergej Mašera Piran je 21. novembra v sodelovanju z Mestno knjižnico Piran in revijo Val navtika pripravil literarni večer v počastitev stote obletnice prve svetovne vojne. Večer je bil namenjen predstavitvi knjige Franca Želeta z naslovom *Mornar, pustolovec, kitolovec*. O življenju enega slovenskih pomorščakov avstro-ogrške mornarice, ki je preživel potop bojne ladje Szent-Istvan leta 1918, sta se z avtorjevo vnukinjo Flory Banovac pogovarjala muzejska svetovalka Bogdana Marinac ter glavni in odgovorni urednik revije Val navtika Julijan Višnjevec.

Knjiga *Mornar, pustolovec, kitolovec* je avtobiografija primorskega Slovenca, ki ga je v življenju najbolj zaznamovala ljubezen do morja. Nastajala je kar petnajst let, saj je bilo treba vse zgodbe, ki jih je neutrudni pomorščak zapisoval v različnih obdobjih, kronološko povezati. Za to je poskrbela njegova vnukinja, Flory Banovac, ki je pred štirimi leti izdala knjigo v samozaložbi.

“S knjigo so moje sanje dobile krila. Moj nono, tako smo ga klicali vnuki, je bil čudovit človek, ki mi je zapustil veliko lepih spominov, me naučil strpnosti do ljudi in mi skozi odraščanje s svojim zgledom pokazal, da je veličina človeka v skromnosti. Tak je bil tudi sam. Ponosna sem nanj, zato sem tudi vztrajala petnajst let in pripeljala knjigo do izdaje, na katero sem zelo ponosna,” je z žarom v očeh opisala svojega dedka.

Njen ponos je razumljiv, bralca knjiga povsem prevzame z ganljivo zgodbo in pestro vsebino, posebno vrednost pa ji dajeta tudi izvirnost ter slog avtorjevega pisanja.

Opisi dramatičnih prizorov so tako slikoviti, da si lahko živo predstavljamo spopade na morju, trpljenje ljudi v ujetništvu, boj za preživetje in svobodo, opisi občutkov, misli, polnih strahov, dvomov, a hkrati upanja in ljubezni, so iskreni in natančni, da se bralcu zaisidrajo v srce.

Skozi njegove oči lahko spremljamo zgodovinske dogodke in njihov vpliv na življenje posameznika, spoznavamo način življenja, kulturo in družbo v različnih obdobjih prejšnjega tisočletja.

Franco Žele se je rodil v Hrastju pri Pivki, najdlje je živel v Ilirski Bistrici, kjer si je ustvaril družino, leta 1968 pa se je preselil v Portorož. Umril je leta 1971.

Že zgodaj ga je gnalo na morje, zato je še kot otrok zapustil varno domače zavetje in odšel na šolanje v avstro-ogrsko mornarico. V času šolanja je spoznal tuje sredozemske dežele, različne narode avstro-ogrške monarhije ter bil priča številnim dogodkom, ki so odločilno vplivali na usodo slovenskega naroda.

Tako je med drugim imel čast spoznati celo prestolonaslednika Franca Ferdinanda, ki se je leta 1914 vkrca na njihovo ladjo na svoji poti v Sarajevo. V spomin se mu je zapisal kot prijazen in nasmehčan človek, ki je bil zelo priljubljen pri vseh pomorščakih, zato je bila žalost ob novici, da so ga ravno po tem snidenju ubili, toliko večja.

“Oči so se orosile, srce je zatrepalo slehernemu na ladji, ko smo opazili krsti prestolonaslednika in njegove soproge. Njegova povelja so utihnila, za vedno sta zatisnila oči. Njegovo zvesto ljudstvo mu hoče do konca stati ob strani,” je opisal občutke ob sprejemu presto-

lonaslednikovih posmrtnih ostankov na ladjo, s katero je pripotoval do nesrečnega cilja.

Največ pozornosti v knjigi je namenil prvi svetovni vojni, ki je prekinila njegovo šolanje in v srcih mladih mornarjev pustila neizbrisen pečat.

“Vsem je dovolj prelihanja krvi in joka svojih družin, ki hrepenijo po miru in skupnem življenju. Svet je razburjen, zemlja prepojena s človeško krvjo za zlate svetinje mogočnih vladarjev. Narod se prebujajo, odpirajo se mu oči, želi si svobode, svoj jezik in mirno življenje,” je naravno opisal vojne čase.

V zadnjem letu vojne vihre je doživel tudi potop ene največjih vojnih ladij v tistem času, Szent-Istvana. Ta dogodek je najbolj odločilno zaznamoval njegovo življenje.

“Bila je moja druga mati, ki sem jo ljubil, kakor ljubi mornar svojo ladjo. Ta ladja mi je bila drugi dom tri leta. Od trenutka, ko je prvič zaplula v sinje Jadransko morje, pa do tistega žalostnega časa, ko jo je ravno to morje sprejelo v svojo grobnico,” je zapisal v slovo.

Po koncu vojne se je zaradi upora proti Italijanom za tri mesece znašel v vojnem ujetništvu, po

propadu bank in izgubi prihrankov pa je odpotoval v Južno Ameriko v iskanju boljšega življenja. Dolgo popotovanje je sklenil na Južnem tečaju, kjer je dve leti delal kot harpunist na kitolovski ladji.

Na poti ga je vselej spremljala in mu dajala upanje želja po vrnitvi domov, v njegovih besedah je čutili veliko ljubezen do matere, družine in domovine.

“Zaklel sem se, žrtvovati se hočem, življenje dam za svojo družino, bog mi ohrani zdravje, vrniti se moram in jim dati to, kar je očetova dolžnost,” je med drugim zapisal.

Uspelo mu je. Po več kot treh letih boja za obstanek in golo preživetje se je srečno vrnil v njihov objem.

Knjiga *Mornar, pustolovec, kitolovec* vsekakor zasluži svoje mesto na knjižnih policah vseh tistih, ki ljubijo morje in pustolovščine, pa tudi tistih, ki niso imuni na zgodovinsko dediščino naše domovine.

Ali kot je dejala Flory Banovac: “Želela bi, da knjigo prebere sleherni Slovenec in tako skozi pripoved podoživi življenje močnega Slovenca, ki je pred stotimi leti bil slovenski in tuji zemlji.”

Želimo Vam vesele božične
in novoletne praznike,
v novem letu pa zdravja in sreče.

Obala
nepremičnine

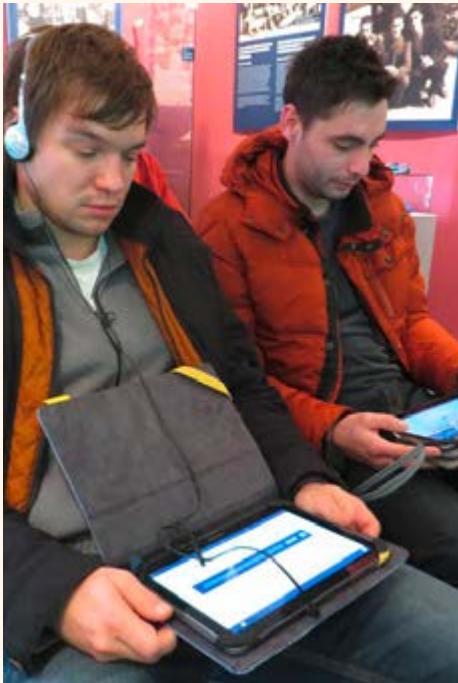
Novosti v Pomorskem muzeju: digitalni vodniki, tiskani vodnik po Tonini hiši ...

Piše in foto · Janez Mužič

Po muzeju s »tablico«

Pomorski muzej Sergej Mašera Piran se vse bolj digitalizira. Tako je od tega meseca bogatejši za sodobne digitalne vodnike po vseh svojih zbirkah, ki so na voljo tudi v ruščini, italijanščini, angleščini in nemščini. Ogléd muzeja sedaj lahko poteka tudi tako, da vsak obiskovalec ob nakupu vstopnice dobi tablični računalnik s slušalkami in se z njim poda po muzeju. »Tablica« mu popestri ogled in ob razlagah ponudi obilo dodatnih informacij o razstavljenih predmetih. Kot je poudaril direktor muzeja Franco Juri, celo gluhi in naglušni na tak način lažje spoznajo muzejske zbirke. Nakup tablic in vzpostavitev sistema je omogočil projekt Openmuseums (Program čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija).

V muzeju so te dni predstavili tudi nov tiskani vodnik po Tonini hiši v slovenščini, italijanščini in angleščini. Tonina hiša je dislocirana enota muzeja, in čeprav so zanjo do sedaj imeli nekaj predstavitevni listov, so se odločili za nov, pravi vodnik po njej oziroma katalog. Skupaj sta ga pripravila muzejska svetovalec dr. Flavio Bonin in Bogdana Marinac. Kot je povedala slednja, je njegov namen, da obiskovalec Tonine hiše, tudi če je tam brez vodiča, med obiskom izve

še več o tem muzeju, lastnici hiše, zgodovini oljarstva in ne nazadnje o življenju v okolici Svetega Petra. Vodnik, ki je nastal v okviru projekta Adristorical lands (IPA Jadran), prejme vsak obiskovalec Tonine hiše brezplačno.

V muzeju je na ogled še nov DVD o

potepanju po severnojadranskih kulturno-turističnih poteh, ki so množičnemu turizmu manj znane. V filmu je našel svoje mesto tudi pomorski muzej, posneli pa so ga prav tako v okviru projekta Adristorical lands.

Najbolj popoln opis našega morja s 720 fotografijami

Piše in foto · Janez Mužič

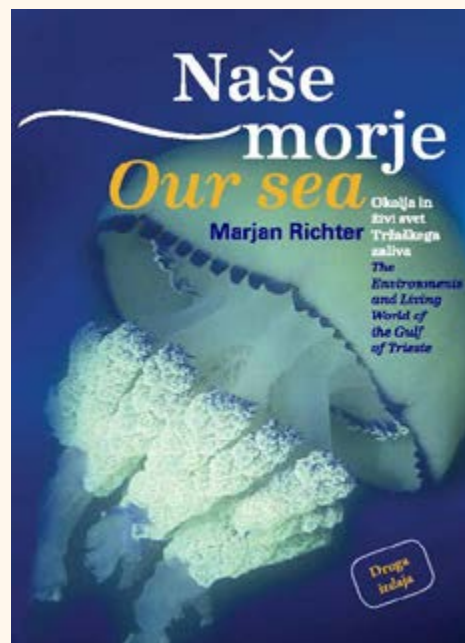
Naše morje v knjigi Marjana Richterja

»To je nedvomno ena najcelovitejših, najpomembnejših in najdragocenejših knjig o našem morju,« pravi Slobodan Simič - Sime, ki je poskrbel, da je Zavod Mediteranum dobrih deset let po prvem izidu izdal drugo in rahlo popravljeno izdajo monografije Marjana Richterja Naše morje.

Knjiga na 376 straneh s kar 900 barvnimi fotografijami in s kratkimi strokovnimi teksti prikazuje izredno bogato raznolikost življenjskega prostora našega morja. Fotografije je avtor posnel v obdobju petdesetih let, predstavljajo pa več kot 600 različnih

organizmov. Knjiga je pomembna tudi zato, ker prispeva k našemu boljšemu odnosu do morja in obale. Namenjena je vsem ljubiteljem morja, pa naj gre za strokovnjake, študente, potapljače, okoljevarstvenike, ali tiste, ki imajo moč odločanja o prihodnosti naše obale in morja.

Raziskovalec morij Marjan Richter je eden od pionirjev slovenskega potapljanja in podvodne fotografije. V objektiv ujame tudi najmanjše, do milimetra velike organizme, ki jih običajno človek, pa čeprav je potapljač, ne vidi.

Prizadevanja za vpis piranskih solin na seznam Unesco

Piše in foto · Janez Mužič

So lahko soline generator razvoja?

Ali lahko piranska zgodba o soli ponovno postane generator razvoja?

Do leta 1908 je bilo v solinah 514 hiš, in če v nekaj letih ne bomo ukrepali, ne bo več niti njihovih ruševin

»To je proces, v katerem moramo vsi trdo delati,« je župan Peter Bossman sklenil dvournno nadvse zanimivo in konstruktivno razpravo o prizadevanjih za vpis solin na seznam Unesco. Ob 20-letnici Znanstveno-raziskovalnega središča Univerze na Primorskem so jo pripravili 22. oktobra v Teatru Tartini v okviru mednarodnega projekta Extension of Potentiality of Adriatic UNESCO Sites. O vse bolj aktualni temi so poleg župana svoje poglede predstavili še Flavij Bonin, Janez Bogataj, Franco Juri, Robert Turk, Špela Spanžel in Mitja Guštin.

Unesco je globalno najbolj prepoznavna blagovna znamka in v Sloveniji se z njo že ponašajo Škocjanske jame, kolišča na Ljubljanskem barju ter rudnik živega srebra v Idriji. Od letos si jo prizadevamo pridobiti tudi za piranske soline, a pot ne bo lahka. To so pokazale že dosedanje razprave ob pripravi kandidature za vpis na nacionalni poskusni seznam, ki je prva stopnica pred vpisom na Unescov seznam. Ta namreč zahteva precej zapletenih postopkov in vrsto odrekanih zaradi strpnejšega ravnanja s prostorom, zaradi česar bo treba o smiselnosti kandidature prepričati še druge. To že poteka z mobilizacijo vseh zainteresiranih za tak podvig in z vrsto razprav.

Sol je Piranu od nekdaj rezala debelejši kos kruha in tisti, ki spodbujajo vpis Sečoveljskih ter Stru-

»Nominacija je priložnost za gospodarstvo, gospodarjenje s prostorom, za naše produkte, predvsem pa turizem,« pravi Mitja Guštin.

njskih solin na Unescov seznam svetovne naravne in kulturne dediščine, so prepričani, da lahko vloga generatorja razvoja odigrajo še enkrat. V teh prizadevanjih ima vodilno mesto Znanstveno-raziskovalno središče Univerze na Primorskem. Tako vodja projekta prof. Mitja Guštin pravi: »Unescova nominacija je priložnost za gospodarstvo, gospodarjenje s prostorom, za naše produkte, predvsem pa turizem, ki je glavna dejavnost v piranski občini.«

In zakaj si spoštljivo stare in veličastne piranske soline še zaslužijo vpis? Stare so najmanj 800 let in so ogromen kompleks na okoli šestih kvadratnih kilometrih. S tistimi v Strunjanu so zadnji ohranjeni primer zgornjejadranskih solin beneškega tipa. Na južnem opuščnem delu, imenovanem Fontanigge, soli

ne pridelujejo od leta 1965 in tam je Muzej solinarstva, za katerega skrbi Pomorski muzej Piran.

»V letih okoli 1500, 1600 je bilo v piranskih solinah 2.100 kavedinov (pravokotnih bazenov za pridelavo soli), v 18. stoletju so jih našteali 2.700, v letih od 1824 do 1908 je bilo tam 514 hiš in 7.054 kavedinov. V solinah je takrat delalo od 3.800 do 4.200 ljudi,« je o veličini solin in njihovem nekdanjem pomenu za Piran na posvetu povedal kustos v Pomorskem muzeju Flavijo Bonin.

Na propadajočo kulturno krajino in solinarske hiše je med drugim opozoril direktor Pomorskega muzeja Franco Juri: »Imeli smo nekaj sto hiš, v katerih so še do sredine 60. let bivali solinarji. Zdaj, ko smo dokumentirali stanje hiš v Fontaniggeah in popisali njihovo stanje,

smo ugotovili, da v nekaj letih ne bo več niti ruševin, če ne bomo takoj ukrepali.«

»Sol in solni cvet si zaslužita vso pozornost, saj ju spremlja tudi veliko znanja, ki me kot etnologa še posebej zanima. Gre za ohranjanje nesnovne kulturne dediščine, in prav to je tisto, za kar se v okviru Unesca prizadeva za zaščito,« pa je poudaril etnolog Janez Bogataj.

Podpornik vpisa je tudi piranski župan Peter Bossman, ki pa poudarja, da gre za proces, v katerem bodo imeli nemalo nasprotnikov, in izpostavlja le nekaj dilem: »Vsi se strinjamo, da moramo varovati območje solin in da tam ne smemo graditi. A Unesco prinaša tudi širše varovano območje. Kaj bomo z letališčem, kaj bomo z že sprejetim načrtom za gradnjo termalnega centra, kaj z rudnikom v Sečovljah? Poleg tega blagovna znamka Unesco predstavlja preskok v kakovosti, z njim pridejo kulturni obiskovalci, ki gledajo na prostor nekoliko drugače. S tem pa pridejo tudi obveznosti. In tu lahko pride do konflikta s kapitalom, posamezniki, okoljem, z razmišljanjem občanov, ki ne vedo, da je sol lahko tudi generator razvoja.«

Pot na Unescov seznam bo tako še trnova, za razrešitev vseh piranskih dilem okoli tega pa Mitja Guštin predlaga občini ustanovitev odbora za dediščino.

Krajinski park Sečoveljske soline

Piše in foto · Andrej Sovinc, vodja parka KPSS; foto · Davorin Tome

Koliko motenj prenese narava?

Na razmere v naravnem okolju so od nekdaj vplivale tudi motnje. Gozdni požari, poplave in ujme so prav tako del narave kot ljudje, rastline, živali ali gravitacija. Dokler je človek živel v sožitju z naravo, so živa bitja zlahka nadomestila izgube, ki so bile posledica naravnih pojavov in zmernega človekovega vpliva. V zadnjem stoletju pa se je zaradi silovitega povečanja človeške populacije in posledic potrošniške družbe človekov vpliv na živa bitja in njihova življenjska okolja tako povečal, da številne vrste izumirajo tisočkrat hitreje kot kadarkoli v zgodovini planeta.

Tisti, ki ob pogledu na galebe, ki jih ne vznemirja pristanek letala, mislijo, da letala niso moteča niti za druge vrste ptic, se zelo motijo. Nekatere živalske vrste so bolj prilagodljive na motnje; sem npr. sodijo galebi, druge vrste – navadno mednje spadajo najbolj ogrožene – pa se na motnje, posebej tiste, ki jih povzroča človek v okolju, težje prilagodijo.

Nekatere vrste so se skozi čas uspešno prilagodile na drastične spremembe v okolju, ki jih je v zadnjem času povzročil človek; med takšne sodijo npr. lisice, nutrije ali vrane. Njihovo število se je močno povečalo, kar izrazito vpliva na naravno ravnovesje in ga spreminja. Težje prilagodljive vrste imajo ob tem še več težav, posebej ker je življenjskih okolij, kjer edino lahko preživijo, vse manj. Zato je treba takšne »poslednje oaze« tem bolj skrbno varovati – vsaj še tako dolgo, dokler človeštvo ne bo doseglo ravni, ko bo človekovo poseganje trajnostno in uravnoteženo s potencialom narave za obnovo.

V okviru projekta LIFE MANSALT v Natura 2000 območju Sečoveljske soline se trudimo, da bi KPSS obdržal status »poslednje oaze« nekdanjih obalnih mokrišč. V solinskem ekosistemu je še posebej pomemben nadzor nad vodnim režimom. Z obnovo nasipov v okviru projekta LIFE smo že zavarovali soline in na tleh gnezdeče ptice pred visokim plimovanjem. Ti ukrepi seveda varujejo tudi zaledje solin z letališčem pred poplavami z morskimi strani.

Morda se je ob branju prispevka kdo vprašal, zakaj je treba naravo varovati kot celoto, ne le lažje prilagodljive vrste, ki prenesejo večje motnje v okolju, pač pa tudi poljnikarje, čigre, ki potrebujejo za svoj obstoj večja, neokrnjena naravna okolja in

»Projektna sredstva zagotavljata LIFE finančni instrument Evropske skupnosti in Vlada Republike Slovenije.«

LIFE+ je finančni instrument EU, ki je namenjen izključno varstvu okolja. Podpira izvajanje okoljske politike EU, vzpodbuja projekte, ki prispevajo k trajnostnemu razvoju in tiste, ki predstavljajo dodano vrednost v smislu ohranjanja okolja in narave v državah EU. Je tudi glavni finančni mehanizem za izvajanje projektov v območjih Natura 2000, kamor so uvrščene tudi Sečoveljske soline.

Natura 2000 je evropsko omrežje posebnih varstvenih območij, razglašanih v državah članicah Evropske unije z osnovnim ciljem ohraniti biotsko raznovrstnost za bodoče rodove.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO IN OKOLJE

bistveno manj motenj, ki jih povzročamo ljudje. Odgovor je preprost: naravna okolja nudijo živim bitjem, s tem pa tudi človeku, poleg življenjskega prostora še nujno potrebne sestavine za obstoj življenja. V solinah iz podlage solnih polj izhajajo ogromne količine kisika, brez katerega ni življenja. V nepozidanih poplavnih ravninah ob rekah se vode umirijo, tam se prečistijo ogromne količine vode, ki bi sicer poplavljalje človekova naselja, in to vodo ljudje kasneje uporabljamo za pitje. Velike povodnji, ki so vse bolj pogoste, so med

drugimi posledicami podnebnih sprememb, pa tudi pozidave lok ob rekah, kjer se je narasla voda lahko tisočletja razlivala. Če bi soline pozidali, ne bi izgubili le izjemne narave in kulturne dediščine, pač pa bi tudi še en dragocen vir kisika v zraku, ki je vse bolj obremenjen z izpusti.

V degradiranem okolju praviloma lažje preživijo bolj prilagodljive vrste. A če v solinskem okolju ne bi bilo več poljnikov in čiger, bi bila tudi kakovost človeškega življenja nižja. Tudi zato je treba soline varovati in ohranjati takšne, kot so!

Obiskovalci bogatejši za veliko koristnih napotkov za zdrav življenjski slog

Piše: Tadeja Bizjak, mag. zdr. neg., koordinatorica zdravstvenovzgojnih programov

Skupaj delamo za zdravje v Parku Sonce

Center za promocijo zdravja ZD Piran je ob pomoči Občine Piran tokratno tradicionalno akcijo promocije zdravja prvič izvedel v novem Parku Sonce tik za stavbo ZD v Luciji. Tako smo v soboto, 11. oktobra 2014, napolnili del parka, obiskovalci pa so ob rekreaciji v parku dobili še veliko koristnih napotkov za zdrav življenjski slog in na stojnicah izkoristili ponudbo naših razstavljalcev.

Prireditve se vedno prične v jutranjih urah, saj je treba laboratorijske odvzeme opraviti na tešče. Ob teh priložnostih ponudimo obiskovalcem ugodne samoplačniške odvzeme osnovnih preiskav krvi za nekatere dejavnike tveganja, kot so vrednosti krvnega sladkorja in krvnih maščob. Nato so sledile še druge dejavnosti:

- Jutranja telovadba s ŠOLO ZDRAVJA, kjer so izvajali vadbo »1000 GIBOV« po metodi ruskega zdravnika Nikolaya Grishina.
- Test hoje na 2 km, ki je enostaven, natančen, varen in ponovljiv na 6 mesecev za vse odrasle osebe nad 20 let. Svetoval je zdravnik splošne medicine, zdravstveno osebje je izmerilo krvni pritisk, srčni utrip, čas hoje, indeks telesne mase in fitnes indeks. Nato je vsak posameznik prejel priporočila za redno vadbo.
- V ZDRAVSTVENEM KOTIČKU so strokovni delavci merili krvni pritisk, obseg trebuha in poučevali o preventivnih programih, ki se izvajajo v Centru za promocijo zdravja ZD Piran čez leto. Ves čas so sodelovali študen-

tje UP Fakultete za vede o zdravju Izola, ki so tako spoznavali svoj bodoči poklic diplomiranih medicinskih sester/diplomiranih zdravstvenikov.

- Sodelavke iz Obalnega društva bolnikov z osteoporozo so izvajale ORIENTACIJSKE MERITVE KOSTNE GOSTOTE preko UZ petnice.
- Predstavila se je patronažna služba ZD Piran z vpogledom v svoje dejavnosti na terenu, na domovih uporabnikov.
- Inštruktorica nordijske hoje Koronarnega društva Slovenske Istre je izvajala prikaz nordijske hoje, priljubljene rekreacije, primerne za vse starostne skupine. Seveda je pravilna izvedba pogoj za vse pozitivne učinke nordijske hoje. Obiskovalci imate možnost vključiti se v 5-urni tečaj nordijske hoje v ZD Piran tudi preko leta.
- V otroškem kotičku so študentke UP FVZI z otroki ustvarjale na temo zdrave prehrane, športnice Odbojarske sekcije ŠD Piran pa so prikazale svoje veščine in vključile obiskovalce v igranje odbojke.
- Na stojnici OZ RK Piran so bili obiskovalci poučeni o uporabi AED – avtomatskega zunanje defibrilatorja pri oživljanju, saj smo v Občini Piran dobro preskrbljeni z aparati, le seznanjenost občanov o njihovih lokacijah in uporabi je treba še izboljšati.

Ves čas je delovala TRŽNICA z doma pridelanim sadjem in zele-

njavo ter izdelki, lahko ste se pogovorili o uporabi zelišč in aromaterapiji ter o vseh dodatnih pomožnih zdravilnih sredstvih, ki nam jih nudi narava. Pa ne samo prehrana, predstavljeni so bili tudi drugi izdelki, ki nam pomagajo v skrbi za lastno zdravje.

Na prireditvi nas je obiskal župan, g. Peter Bossman, in nas po ogledu stojnic pozdravil v imenu Občine Piran, ki nam vrsto let omogoča izvedbo prireditve. Tokrat se še posebej zahvaljujemo Uradu za družbene dejavnosti Občine Piran in JP Okolje Piran, da nam je uspelo izpeljati prireditve v Parku Sonce. Odzivi udeležencev so navdušujoči:

»Drugo leto naj bo še tako, spomladi ponovitev.«

»Spremenjena lokacija je zelo primerna, prostorna, na prireditvi je vladalo prijetno vzdušje, upamo, da bo prihodnje leto še več obiskovalcev, vse pohvale organizatorjem.«

»Pohvalno, zadetek v polno: dobra lokacija, dobro glasbeno ozadje (slovenske pesmi).«

»Prijetno vzdušje – kot vedno, veliko več prostora, manj obiska pri stojnici, najbrž zaradi razkropljenosti po parku, sicer pa super!«

»Z organizacijo in izvajanjem smo bili zelo zadovoljni, še bomo prišli!«

»Lepa prireditve, povabite še občinska društva (športna, ribiška ...), škoda, da se Lucijčani ne zavedajo tega.«

»Super, lahko bi se večkrat priredilo.«

Zaposleni v ZD Piran se vse bolj zavedamo svojih nalog, ki niso zgolj zdravljenje akutnih bolezni in pomoč pri kroničnih zdravstvenih težavah, ampak pomoč še vedno zdravim uporabnikom, da čim dlje ohranjajo svoje zdravje. Zato na svidenje 11. aprila 2015!

Člani in prijatelji Šole zdravja sobotno jutro posvetili telovadbi

Piše: Slavica Mrakovčič; foto: Ubald Trnkoczy

1000 gibov za začetek dneva

Sobotno jutro 27. 9. 2014 je bilo na Trgu prekomorskih brigad v centru Portoroža zelo živahno. Ob 7.30 so se na povabilo portoroške skupine Meduza, ki praznuje že 4. obletnico delovanja, zbrali člani in prijatelji Šole zdravja iz vseh šestih obalnih skupin. Skupaj so telovadili

po metodi "1000 GIBOV" pod vodstvom Nikolaya Grishina, idejnega vodje in ustanovitelja Šole zdravja.

Za prijetno presenečenje je poskrbel piranski župan Peter Bossman, ki se je udeležil skupne jutranje telovadbe in tako začel dan zdravo ter razgibano.

Prednovoletno srečanje prostovoljcev Rdečega križa v znaku Bachovih kapljic

Piše: Valentina Klemše

Razvoj pozitivnih značajskih lastnosti kot preventiva vseh bolezni

25. novembra letos je bilo v prostorih Območnega združenja Rdečega križa Piran tradicionalno prednovoletno srečanje prostovoljk in prostovoljcev. Namesto simboličnih božično-novoletnih daril v materialni obliki, vodstvo te najstarejše humanitarne organizacije že leta preko različnih strokovnjakov namenja darilo v obliki storitev, ki so »podarjene« skozi različna predavanja in delavnice. Te so namenjene izboljšanju zdravja in počutja prostovoljcev, spoznavanju novih hobijev ter znanj, ki so osredotočeni na osebnostno rast. Letošnja predavateljica je bila mnogim poznana občanka ga. Palma Smrekar iz Portoroža. Pripravila je zelo dinamično skoraj triurno delavnico o Bachovi cvetni terapiji, ki jo počasi, a zanesljivo vedno bolj uporabljamo tudi Slovenci. V Evropi je ta metoda že dolgo v uporabi. Pri nas je Bachove kapljice že mogoče dobiti pri za to usposobljenih zdravilcih ali v vsaki bolj založeni lekarni.

Kaj smo novega izvedeli na delavnici o Bachovi cvetni terapiji?

Bachove cvetne esence so za dušo in telo, harmonizirajo in so namenjene samozdravljenju človekove osebnosti. »Telo in duh sta povezana, zato vplivata drug na drugega – rastlinski izvlečki, ki blažijo nenaravna duševna stanja, lajšajo tudi telesne tegobe,« pravi Bach.

Sistem 38 Bachovih cvetnih zdravil

daje osebnosti priložnost, da začasno ali trajno premaga človekova čustvena stanja. Dr. Bach je 38 cvetnih esenc razdelil na sedem skupin, in sicer: strah, osamljenost, negotovost, prešibek interes za sedanjost, preobčutljivost za vplive in ideje, prevelika skrb za počutje drugih, obup in malodušje.

Bachove cvetne esence so izrednega pomena za duševni razvoj otrok in mladostnikov ter odraslih.

Zdravi osebnost, in ne bolezni. Pomaga nam razviti pozitivne značajske lastnosti in prepoznati negativne plati naše osebnosti.

Dr. Edward Bach (1886–1936) je bil zelo cenjen zdravnik s specializacijo v imunologiji. Leta 1917 so mu zaradi raka na vranici napovedali le še tri mesece življenja. Začel je eksperimentirati in razvil terapijo s cvetnimi esencami. Minili so meseci in Bach je bil še vedno pri življenju. Na svoji koži je odkril, da neizmerna ljubezen do dela in volja do učenja zbudjata v človeku velik zdravilni potencial. Rak v njegovem telesu se je nehal širiti.

Vzrok za nastanek bolezni je po prepričanju dr. Edwarda Bacha notranje neravnotežje telesa in duševnosti. Negativna čustva, kot so npr. sovraštvo, jeza, ljubosumnje, strah, obup, malodušje, porušijo krhko ravnotežje in povzročijo napetost. Normalen pretok energij je zato zavrt, človek izgubi moč, da bi se branil pred škodljivimi

zunanji vplivi. Telo je dovtetnejše za bolezenske klice. Bachova cvetna terapija zato deluje na čustveno, in ne na fizično telo. Pomaga ozavestiti negativna čustva ter jih preseči; tako pa tudi onemogoča, da bi se ta odrazila na telesni ravni kot bolezni.

Danes je Bachova terapija vsesplošno priznana metoda zdravljenja, namenjena zdravnikom in medicinskim laikom. Uspešna je pri duševnih krizah in v življenjskih situacijah, pri akutnih in kroničnih boleznih, v psihoterapiji in psihiatriji, pri skrbi za ostarele, otrocih in domačih živalih. Bachovi cvetovi seveda niso univerzalno zdravilo. Njihova prednost je ta, da zaradi svojega naravnega izvora nimajo nobenih stranskih učinkov in je terapijo z njimi možno kombinirati z vsemi drugimi organskimi in psihoterapevtskimi metodami zdravljenja.

SEZNAM BACHOVIH CVETNIH ESENC

1. REPIK (Agrimony): mučne misli in notranji nemir za fasado veselosti in brezskrbnosti.

2. TREPETLIKA (Aspen): nerazložljive, nejasne bojazni; slutnje; skriven strah.

3. BUKEV (Beech): pretirano kritična, netolerantna drža; malo sočutja in zmožnosti vživeti se v čustva drugih.

4. TAVŽENTROŽA (Centaur): šibka volja, ne zna reši »ne«, pretirana reakcija na želje drugih.

5. ROŽIČ (Cerato): premalo zaupanja v svoje mnenje, stalno sprašuje druge za nasvet.

6. ČEŠNJELIKA SLIVA (Cherry Plum): ne more se sprostiti; strah pred izgubo kontrole in ravnanjem v afektu.

7. CVETNI POPEK DIVJEGA KOSTANJA (Chestnut Bud): ima vedno iste probleme, ker izkušen ne predela in se iz njih nič ne nauči.

8. CIKORIJA (Chicory): posesivna osebnost, ki se veliko vmešava in manipulira.

9. SROBOT (Clematis): z mislimi je drugje, malo pozornosti za to, kar se dogaja okrog njega – dnevni sanjač.

10. LESNIKA (Crab Apple): počuti se umazanega, nečistega ali okuženega. Pretiran ideal čistoče in reda – natančnež.

11. BREST (Elm): občutek, da svoji nalogi ali odgovornosti ni dorasel.

12. ENCIJAN (Gentian): skeptičen, dvomi, pesimističen, zlahka mu vzameš pogum.

13. ULEKS (Gorse): je obupal; občutki »saj vendar nima nobenega smisla več«.

14. JESENSKO RESJE (Heather): usmerjen nase, popolnoma zaposlen sam s sabo, potrebuje publiko.

15. BODIKUM (Holly): čustveno vznemirjen; ljubosumje, nezaupanje, togota, sovražna čustva in nevoščljivost.

16. KOVAČNIK (Honeysuckle): hrepenenje po preteklosti; otožnost; nezavedno se upira, da bi predelal določene dogodke.

17. GABER (Hornbeam): mentalna izčrpanost; meni, da je preslaboten, da bi obvladal vsakodnevne dolžnosti, potem pa mu le uspe; občutek »ponedeljkovega jutra«.

18. NEDOTIKA (Impatiens): nepotrpežljiv, hitro razdražen.

19. MACESEN (Larch): kompleks manjvrednosti; pričakovanje neuspeha zaradi pomanjkljivega samozaupanja.

20. KRINKAR (Mimulus): plah, prestrašen, zadržan; ima mnoge male strahove.

21. GORJUŠICA (Mustard): obdobja globoke žalosti pridejo in minejo brez prepoznavnega vzroka.

22. HRAST (Oak): počuti se kot pobit, izmučen borec, ki se pogumno bori naprej in se nikoli ne vda.

23. OLJKA (Olive): počuti se telesno in duševno izžetega in izmučenega: »Vsega je preveč!«

24. BOR (Pine): očita si, ima občutke krivde; potrtost.

25. DIVJI KOSTANJ Z RDEČIMI CVETOVIMI (Red Chestnut): bolj ga skrbi za dobro drugih kot za svoje; premočna notranja povezanost z bližnjo osebo.

26. POPON (Rock Rose): občutki notranje panike in pritiska; Akutna stanja strahu po življenjsko ogrožajočih dogodkih.

27. STUDENČNICA (Rock Water): pretrd do samega sebe, ima stroge, toge nazore, zatira svoje vitalne potrebe.

28. MEŠIČ (Scleranthus): neodločen, omahujoč, nestanovit, notranje neuravnovešen; mnenja in razpoloženja se neprestano menjavajo.

29. BETLEHEMSKA ZVEZDA (Star of Bethlehem): duševnega in telesnega pretresa še ni prebolel; kot ohromljen zaradi hudega dogodka, stresa.

30. PRAVI KOSTANJ (Sweet Chestnut): notranja brezizhodnost; meni, da je dosegel mejo tega, kar človek lahko prenese.

31. SPORIŠ (Vervain): v pretirani vne- mi, zavzemanju za dobro stvar uničuje svoje moči; razdražljiv, fanatičen.

32. VINSKA TRTA (Vine): hoče uveljaviti svojo voljo; častihlepen, dominanten; mali tiran.

33. OREH (Walnut): pusti se vznemiriti; dostopen vplivom in omahljiv v odločilnih obdobjih novega začetka v življenju; cvet, ki omogoča prodor.

34. MOČVIRSKA GREBENIKA/VO- DNA VIJOLICA (Water Violet): notranje se umakne, izolirajoč občutek premoči.

35. DIVJI KOSTANJ Z BELIMI CVETOVIMI (White Chestnut): misli neprenehoma krožijo po glavi, ne more se jih znebiti; notranji samogovori, dialogi.

36. DIVJI OVES (Wild Oat): nejasne predstave o cilju, notranje nezadovoljen, ne najde svoje življenjske naloge.

37. DIVJA VRTNICA (Wild Rose): apatičen, otopel, notranja kapitulacija.

38. VRBA (Willow): zagrenjen, poln mržnje, jeze; počuti se kot žrtev usode.

Zadnje – najbolj znano in najbolj razširjeno zdravilo pa je REŠILNO ZDRAVILO, ki je kombinacija 5 esenc in se uporablja za vse vrste šokov, v stiskah, v hudem strahu, globoki žalosti, napetosti, v stanjih panike, ravnodušnosti ..., pri boleznih, poškodbah, nesrečah, udarcih, pikih ...

Povrne nam energijsko ravnovesje in občutek miru.

Sestavljeno je iz naslednjih esenc: betlehemske zvezde proti strahu in omotici, popona proti grozi in občutku panike, nedotike proti duševnemu stresu in napetosti, češnjelike slive proti strahu, da bomo izgubili nadzor, in srobotka proti težnji, da bi izgubili zavest.

„Prve stvari smo začeli deliti z drugimi že v otroštvu in od takrat si jih z enako dobrim občutkom delimo vedno več.“

Lepo je deliti.

Ker je kriza v življenja mnogih letos zarezala še globlje, je število družin in posameznikov, ki potrebujejo našo pomoč, še veliko večje. Zato se z akcijo **„Lepo je deliti“** ponovno obračamo na vse, ki ste jim po svojih močeh pripravljeno pomagati.

Že z majhnim prispevkom lahko pomagate!

Svoj prispevek lahko nakažete s plačilnim obrazcem UPN na TRR: 03100-111112208, referenca 00-937037, BIC banke SKBAS12X

ali pa pošljete SMS s ključno besedo

„SKUPAJ“ (darujete 1 EUR) oziroma

„SKUPAJ5“ (darujete 5 EUR) na 1919.

Hvala za dobro srčnost v imenu vseh, s katerimi boste delili. Rdeči križ Slovenije

Več informacij o akciji lahko najdete na www.rks.si/skupaj
Telekom Slovenije, Simobil, Tušmobil, Debitel in IZI mobil se odrekajo vsem prihodkom iz naslova storitve
SMS Donacija za Rdeči križ Slovenije. Uporabniki z SMS sporočilom donirajte 1 EUR ali 5 EUR.

V preteklih petih letih smo dobro srčnost 44.497 darovalcev delili z mnogimi. Z zbranimi sredstvi smo omogočili nakup kar 56.390 dodatnih prehranskih paketov in pomagali številnim družinam in posameznikom v stiski.

Hvala, ker ste delili.

5. FEMF – Festival evropskega in mediteranskega filma

Piše · Janez Mužič; foto · Nataša Fajon

Filmi za vsak okus in starost

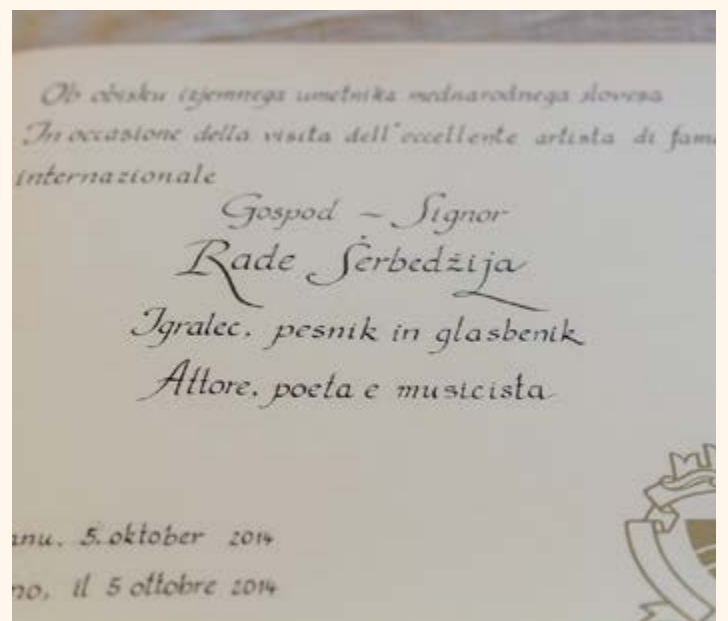

Piran je v oktobru poleg razstave Piran v filmu, ki je na ogled v Mesni galeriji, filmsko močno obarval tudi že 5. Festival evropskega in mediteranskega filma. Ta mednarodni festival, ki ga pripravljajo Zavod FEMF, Občina Piran in Auditorij Portorož, si pridobiva ugled, saj za gledalce predstavlja eno redkih možnosti, da si ogledajo prevladujoče filmske trende, še zlasti pa filme neodvisne evropske produkcije. V glavnem tekmovalnem programu so tako prikazali 14 filmov evropske kinematografije in po izboru programske vodje festivala Jelke Stergel tudi nekaj mediteranskih filmov z Bližnjega vzhoda.

Mediteranski pridih je letos dogajanju še zlasti dala postavitev Italije v sekcijo Fokus festivala, saj se njena kinematografija zadnja leta zopet vrača h kakovosti, znani iz časov slave velikih imen italijanskega filma. V tej sekciji je na italijanske zlate čase še zlasti spomnil Paolo Sorrentino s filmom Neskončna lepota. Sicer pa je festival pomemben zato,

ker ponuja filme za vsak okus in starost, pa tudi dokumentarne filme, sekcijo filmskih prvencev, poseben program za otroke in mladino, številne delavnice ter strokovno srečanje. To je bilo namenjeno razpravi o italijansko-slovenskem čezmejnem sodelovanju na področju AV-produkcije in distribucije v sklopu projekta Alpe Adria Audiovisual. Ob tem ni zanemarljivo, da je bila vstopnina 2 evra tako rekoč simbolična in da so bile otroške matinee brezplačne. Festival je skratka pravo razvajanje filmskih sladokuscev, s katerim se Piran počasi odmevnejše postavlja na svetovni zemljevid filmske scene.

Tako petdnevno festivalsko dogajanje seveda ni minilo brez znanih filmskih obrazov in kančka glamurja. Slovesnost ob odprtju je vodila Miša Molk, na oder pa je stopil tudi zmagovalec letošnje Slovenske popevke Rudi Bučar. Poseben pečat festivalu je ob zaključku dal filmski in gledališki ustvarjalec, igravec, pevec in režiser Rade Šerbedžija, ki je prejel

nagrado za ustvarjalni prispevek k razvoju filma in še posebej evropske kinematografije. Ob obisku v Piranu se je tudi vpisal v zlato knjigo Občine Piran. Ob tem je izjavil, da se v Piran, za katerega pravi, da ima enega najlepših trgov na svetu, vedno rad vrača.

Festival se je končal s podelitvijo nagrad v gledališču Tartini. Grand prix za najboljši

film si je prislužila palestinska drama Omar režiserja Hanyja Abu-Assada, za najboljšega režiserja je bil izbran Kornel Mundruczo s filmom Beli bog, nagrado Vilko Filač za najboljšega direktorja fotografije sta prejela Lukasz Zal in Ryszard Lenczewski za film Ida, najboljši prvenec so bili hrvaški Kavboji režiserja Tomislava Mršiča.

Obujanje spomina na čase, ko je bil Piran slovenski Hollywood

Piše · Janez Mužič

Statirale so celo piranske mačke

Da je bil Piran od druge polovice petdesetih let nekaj desetletij slovenski Hollywood, je že skoraj pozabljeno, čeprav se Pirančani zelo radi spominjajo tistih dni. Časi so bili lepi, saj jih je kar precej statiralo v kakem filmu, po Piranu in Portorožu pa so lahko srečevali Orsona Wellesa, Marcella Mastroiannija, Jamesa Masona, Maximiliana Schella, Jamesa Coburna, Sama Peckinpaha in druge zvezdnike svetovnega filma. Poleg lepih spominov danes na takratno dogajanje opozarjajo zapuščeni veliki prostori studia Vibe filma na Fornačah, ki propadajo. Tamkajšnji filmski studio v prostorih nekdanje tovarne so začeli udarniško urejati leta 1957, tako da je privlačen naravni prostor Pirana dobil še filmski ateljeje. Vstop vanj javnosti zaradi varnosti danes ni omogočen in ministrstvo za kulturo ga je že dvakrat neuspešno prodajalo. Ni pa jih malo, ki se zavzemajo, da bi tam ponovno oživel filmski svet, morda kot hiša filma, filmska šola, muzej ...

Snemanj po Piranu je bilo toliko, da se marsikateri Pirančan sploh ne spomni več, v katerih filmih vse je nastopal oziroma statiral. Zato pa tiste zlate filmske čase prijetno obuja razstava v piranski Mestni galeriji s predstavitvijo publikacije Piran v filmu, ki jo je pripravila Majda Širca. Po zaslugi Slovenske kinoteke in Obalnih galerij Piran je v njej popisala ta pomembni del slovenske filmske zgodovine in kakih 50 pretežno slovenskih in koprodukcijskih filmov ter 90 tujih, ki so nastali v Piranu in njegovi okolici do leta 2010. Takrat je namreč v Piranu in deloma tudi v studiih Viba filma na Fornačah nastal zadnji celovečerni film Piran – Pirano Gorana Vojnovića.

Razstavo v Mestni galeriji Piran, ki so jo odprli 14. oktobra, je prav tako zasnovala Majda Širca. Piransko filmsko dediščino, obravnava s treh pogledov. Prva dva je poimenovala Piran pred kamero in Piran za kamero, tretjega pa predstavlja film Navsvidenje, Piran!, v katerem Kristina Ravnikar umetniško interpretira današnje stanje filmskega studia na Fornačah. Razstava, ki je gotovo ne bo zamudil noben filmofil ali nekdanji piranski statist, bo na ogled do 18. januarja. Bogatita jo še razstava umetniških fotografij danes kar nekam skrivnostnega studia na Fornačah Kaje Brezočnik, Primoža Lukežiča in Leva Predana Kowarskega ter videoinstalacija Kristine Ravnikar.

Razstava Piran v filmu priteguje precejšnjo pozornost Pirančanov, saj lahko ob njej obujajo spomine na čase, ko so tudi sami statirali v kakem filmu.

Zbiranje spominov

Ker je še veliko zanimivih dejstev iz bogate zgodovine filmskega Pirana neodkritih, je na razstavi posebna knjiga, v katero lahko Pirančani in drugi vpišejo svoje filmske spomine, izkušnje in anekdote. Slovenska kinoteka na ta način zbira gradivo, povezano z zgodovino filma na Slovenskem. Za isti namen pripravljajo tudi srečanje z domačini, ki so sodelovali v filmskem dogajanju Pirana.

V nedeljo, 11. januarja, ob 11. uri prisrčno vabimo vse občane, ki so bili kadarkoli soudeleženi (kot statisti in podobno) ali se zgolj spominjajo snemanj filmov v Piranu na okroglo mizo in druženje z namenom, da čim bolj dokumentiramo tovrstno dogajanje. Tudi Slovenska kinoteka obiskovalce razstave Piran v filmu poziva: v Muzejskem oddelku Slovenske kinoteke zbiramo vse, kar je pomembnega za zgodovino filma: filmsko tehniko, tiskovine (vstopnice, letake, plakate, filmske revije), spominke, fotografije, filmske igračke, dokumente, pogodbe, filmske izrezke ... Najbolj zanimive pa so zgodbe in pričevanja, zato vas prosimo, da nam pomagate dopolniti zgodbo o Piranu kot filmskem mestu. Vabimo vas, da nam predstavite svoj košček filmske zgodovine. Svoje pričevanje lahko predstavite na okrogli mizi, zapišete v knjigo v Mestni galeriji Piran ali pa se oglasite po e-pošti muzejski@kinoteka.si ali telefonu na št.: 01 4342 514.

V nedeljo, 18. januarja, ob 11. uri vabljeni na predpremiero dokumentarnega portreta BRANIMIR TUMA scenarista in režiserja Radovana Čoka in v produkciji Dokumentarnega programa RTVS (december 2014).

Branimir Tuma (1904–1991) je s svojimi drznimi in vizionarskimi pogledi pomembno širil možnosti slovenskega filma. Kot direktor nekdanjega Triglav filma je rešitve za negotovo finančno in krhko ustvarjalno situacijo slovenskega povojnega filma videl v koprodukcijah in v nudenju uslug tujim producentom. V najbolj svinčenih časih so se tako slovenske realne in filmske meje na stečaj odprle. K nam je pripeljal Františka Čapa in številne tuje producente in skrbel za čim večji angažma domačih avtorjev. V času, ko so se pri nas množično snemale koprodukcije s tujci, so nastajali tudi najboljši slovenski celovečerni filmi. Branimir Tuma je namreč imel vse, kar je potrebno za razvojno vodenje dejavnosti, ki je stremela k širitvi domače filmske produkcije: vizijo, ljubezen in strast. Imel je visoke standarde, velika pričakovanja in zavedanje, da je treba za vsak premik vlagati tako v kadre in izobraževanje kot v tehnično infrastrukturo.

V dokumentarnem portretu preko različnih pričevanj sorodnikov, zgodovinarjev, filmskih delavcev in drugih poznavalcev spoznamo izjemno zanimivo življenjsko zgodbo njegove družine, še posebej očeta Henrika Tume, tragično povojno usodo bratov Tuma in razmere ob nastajanju slovenske kinematografije, ki jih je v veliki meri zaznamoval prav Branimir Tuma. (Majda Širca)

Serija 10-minutnih filmov, ki razkrivajo bogato preteklost mesta

Piše · Janez Mužič

Piranske zgodbe v kratkih filmih

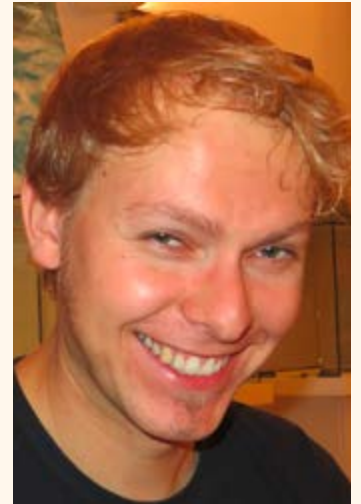
»Turistom so pomembne zgodbe in teh je v Piranu precej, a jih premalo izkoriščamo. Naši kratki filmi jih predstavljajo nekaj, želimo pa, da bi jih lahko v filmski obliki predstavili vsako leto še nekaj,« pravi vodja filmskega projekta Bior dum Marko Žigon. Prve tri 10-minutne dokumentarno-igrane filme so predstavili 7. novembra v Tartinijevi hiši v Piranu in vsak od njih prinaša svojo zgodbo oziroma govori o nekdanjem življenju v našem mestu in njegovi bogati preteklosti. Sledilo jim bo še najmanj pet podobnih filmov, in kot je na premieri povedala Fulvia Zudič, želijo z nji-

mi ohranjati piransko kulturno dediščino, obogatiti turistično ponudbo, pa tudi izobraževati širšo javnost o bogati in pestri preteklosti Pirana.

Prvi trije filmi predstavljajo starodavno igro pandolo, tradicionalne družabne igre, ki so se jih igrali v Piranu, in nekdanjo obrt izdelovanja lesenih plovil v piranskih škverih. Nastali so v okviru sodelovanja med klubom Iguano in zavodom Nomed, projekt pa je delno sofinanciran s strani Občine Piran in Skupnosti Italijanov Giuseppe Tartini Piran. Ob tem si pri nastajanju naslednjih filmov avtorji želijo še več sodelovanja

s piranskimi društvi, zavodi in drugimi organizacijami. V naslednji filmih bodo predstavili še soline skozi tamkajšnje rastline, srednjeveško zgodbo o lepi Margareti iz leta 1379, zgodbo o Františku Čapu, o piranskem zvoniku in o prikazu Marije v Strunjanu.

Projekt so poimenovali Bior dum, saj želijo po navedbah Marka Žigona tako obuditi to najstarejše oziroma prvotno keltsko ime za Piran. Bior dum namreč pomeni mesto na griču, Piran pa naj bi ga dobil kot naselbina, ki se je začela razvijati na griču ob današnjem piranskem obzidju.

Avtor projekta Bior dum Marko Žigon.

Poslovilni koncert

Piše · Janez Mužič; foto · Martin Bobič

Tonja in Ivan sta napolnila gledališče Tartini

Piransko gledališče Tartini je 30. novembra pokalo po šivih. Mlada piranska večstranska umetniška ustvarjalca Tonja Senčar in Ivan Loboda sta namreč someščane povabila na poslovilni koncert. Zanimanje zanj je bilo tolikšno, da so morali v dvorno prinesiti še nekaj dodatnih stolov. V stilu kabareta sta z igranjem klavirja, plesom, petjem in skeči

tako še enkrat razveselila občinstvo.

Zadnjih nekaj let je bilo v Piranu malo otvoritev razstav, proslav in drugih dogodkov, ki jih Tonja in Ivan ne bi popestrila s svojim nastopom. Stara sta 19 let in sta prijatelja, ki ju združujeta umetnost ter kreativnost. Nastopala sta skupaj ali vsak zase in imela tudi nekaj sa-

mostojnih predstavitev. Tonja je zaključila piransko gimnazijo in ima glasbeno-plesne ambicije. Ivan je maturiral na likovni smeri umetniške gimnazije v Kopru, je izvrsten pianist, poleg glasbe pa ga zanimata tudi gledališče in ne nazadnje moda oziroma stilizem v njej. Po srednji šoli je tako za oba prišel čas odločitve o nadaljnjem študiju.

Pred kratkim sta bila v Parizu, kjer sta spoznala tamkajšnji umetniški svet, se srečala z nekaj ustvarjalci in skratka začutila svetovni utrip kulture. Tako sta našla motiv in pogum, da se odpravita po nova znanja in iskanje srečne zvezde v London, kjer nameravata ostati dlje časa. Pirančani upajo, da ne predolgo, in se že veselijo njunih nastopov po vrnitvi.

Primorci navdušili na tradicionalnih Slovenskih klavirskih dnevih

Piše: Tatjana Gregorič

Navdihujoči utrinki skupnega muziciranja

Otroci GŠ Koper in Piran, ki so izvedli projekt *Dih pomladi skladatelja Bojana Glavine*. Na odru sta Katarina in Julijana Peroša, v ozadju pa vsi v članku našeti učenci.

»Že vrsto let so Klavirski dnevi srečanje, na katerem se slovenski klavirski pedagogi enkrat letno družimo in izmenjujemo izkušnje. Srečanja vedno znova prinašajo obogatitve, ki nam dajejo zagon za nadaljnje delo in spodbujajo našo inovativnost, ki je dandanes vse pomembnejša. Dragoceno je, če notranjemu vzgibu po druženju sledimo tudi pri pouku klavirja in izrabljamo 'družabne' možnosti, ki jih ta široko zmožen inštrument ponuja. V želji, da bi jih osvetlili, smo tokrat ponudili več kot zgovorno temo konference Klavir ... duo ... trio ... orkester.« S temi besedami je Ana Avberšek, predsednica Društva klavirskih pedagogov Slovenije – EPTA, vabila v Kulturni center Laško, kjer se je med 14. in 16. novembrom zbralo več kot 70 mladih pianistov iz Slovenije in čez 100 domačih in tujih klavirskih pedagogov in umetnikov. Kakovosten, raznolik, pester in mladostno prekipjavajoč program predavanj, koncertov in izbranih projektov šol, okrogla miza, delavnica ter masterclass so na široko odpirali vrata učilnic klavirja, tega največkrat osamljenega inštrumenta. A prijateljevanje pianistov z drugimi glasbeniki lahko še

kako širi obzorja, motivira tudi najmlajše učence, jim zmanjšuje tremo, dviguje samozaupanje, omogoča tesnejše stike s sovrstniki ... Skratka, vsakemu učencu klavirja bi morali vsaj občasno ponuditi možnost igranja v komornem sestavu, saj tovrstne izkušnje nudijo drugačen pogled na glasbo, hkrati pa krepijo njegovo razumevanje umetnosti, sveta in življenja.

Dražljivo povezovanje različnosti, ki omogoči vrhunsko dopolnjevanje v skupnem muziciranju, sta številnim obiskovalcem razkrivali Tamara Ražem Locatelli in Aleksandra Češnjevar Glavina. Na večernem koncertu (14. 11. 2014) sta se kot Duo Excentury podali na mikavno avanturo predstavljanja tehtnih, zahtevnih in zanimivih skladb Francisa Poulenca in Astroja Piazzolle. Izvrstni primorski pianistki sta poskrbeli tudi za pretanjeno (v Preludiju) in temperamentno (Finale) krstno izvedbo najnovejše različice Suite za 2 klavirja Bojana Glavine, pa tudi za vizualno popestritev glasbenega dogodka. V drugem delu večera sta namreč skladbe Piazzolle pospremila plesalca Alexandra Lioubova in Andrea Bevillecqua, italijanska

podprvaka argentinskega tanga.

Tamara Ražem in Aleksandra Češnjevar sta dva koncertna klavirja naslednji dan 14. Klavirskih dnevov »zamenjali« za zgojenega in na njem predstavili tudi nekatere izbrane skladbe slovenskih skladateljev za klavir štiri-ročno. Iste je premišljeno stkal v predavanju skladatelj in klavirski pedagog Bojan Glavina, pri čemer se je osredotočil na skladbe, ki ustrezajo nivoju nižje in delno srednje glasbene šole.

Dih pomladi pa je bil naslov izbranega projekta Glasbene šole Koper in podružnice Piran, ki je poskušal predstaviti, kako lahko male klavirske skladbice, napisane za klavir solo in duo, simpatično zazvenijo tudi v priredbah za trio. Tovrstne literature za nižjo šolo skorajda ni in v njih se je z občutkom za otrokovo glasbeno dožemanje in fantazijo spet izvrstno pokazal piranski skladatelj Bojan Glavina. V projektu Glasbene šole Koper – podružnice Piran (ki je kot ena izmed več kot 60 slovenskih šol, ki je zaradi zanimivih, tehtnih prispevkov svojih učencev in odličnih mentorjev zadnjih nekaj let vsakič znova izbrana za predstavitev projektov na omenjenih Klavirskih dnevih) so se predstavili učenci: koprski trio Vivace v sestavi Nika Lucija Frank – violina, Jan Malej – kla-

rinet, Daša Sedmak – klavir, pod mentorstvom učiteljice Nuške Gregorič; piranske pianistke: Nina, Rupnik, Aurora, Lovrečič, Nicole Turk, Rea Štrukelj Pahovič in Taša Šinkovec iz razreda učiteljice Aleksandra Češnjevar Glavina; Sindi Krajnc iz razreda učitelja Roberta Staniča na klarnetu in Alja Margon na violini iz razreda učiteljice Ine Lorbek ter duo Peroša (Katarina na klavirju in Julijana na harmoniki) iz razreda učiteljice Erike Udovič Kovačič.

Tehten primorski prispevek temi letošnjega klavirskega druženja v Laškem je dala tudi pianistka Aleksandra Pavlovič, ki je na koncertnem predavanju (15. 11.) z violončelistko Sanjo Repše duhovito, strokovno poglobljeno in praktično odstirala lepoto skupnega muziciranja. Glasbenici sta študirali na slovitnem Državnem konservatoriju P. I. Čajkovski v Moskvi in sta po več kot dvajsetih letih skupne igre prepričani, da se le na ta način različne individualnosti vedno znova prepletajo v novo in edinstveno glasbeno doživetje, ki je v veliko veselje tako izvajalcem kot poslušalcem. Skozi njuno glasbeno pripoved smo lahko resnično spoznavali problematiko in pomembnost razvoja obeh – komorne igre ter korepetiranja.

Ko fotografirajo malčki

Piše in foto · Janez Mužič

Pirančani skozi otroške oči

V piranskem vrtcu Morнарček so 4 do 5 let starim malčkom dali v roke fotoaparate, s katerimi so se podali po mestu. Fotografirali so ljudi, ki opravljajo njihovim očem najbolj opazne poklice. Nastale so fotografije, za katere človek kar težko verjame, da so jih naredili tako majhni otroci. Do konca oktobra so jih dali na ogled v portoroškem Avditoriju, nato pa še v Mestni knjižnici Piran.

Kot je povedal umetnostni fotograf Ubald Trnkoczy, ki je bil skupaj z vzgojiteljico Lavro Bregar mentor otrokom, so na idejo prišli v vrtcu, ko so

ga prosili, da bi malčke naučil fotografirati. »Tečaj je trajal le kakih 10 minut, saj sem jim pokazal samo to, kje se pritisne. Prvotno smo mislili, da bi na občinski praznik slikali Piran, nato pa smo prišli na idejo, da bi raje fotografirali ljudi, da bi skozi otroške oči Pirančani videli, da jih otroci opazujejo. Ne opazujemo namreč smo odrasli njih, tudi oni opazujejo nas in razstava kaže, kako nas vidijo. Na začetku sem se bal, da bo težko narediti fotografsko razstavo s tako majhnimi otroci, zdaj pa imam problem, kako prepričati odrasle, da so razstavljene fotografije res na-

redili otroci sami in ne kake profesionalni fotografi,« je ob razstavi v Avditoriju, ki je ni zamudil niti eden od portretirancev, župan Peter Bossman, povedal Trnkoczy.

Otroci so sami izbrali svojim očem najbolj markantne poklice v Piranu. V objektiv so ujeli ribiča, gasilca, smetarja, violinistko, prodajalca na zelenjavni tržnici, jutranjo telovadko Šole zdravja, restavradorja, poštarja, slikarko, gostinca ...

Tudi v vrtcu so bili navdušeni nad ustvarjalnostjo in izvirnostjo otrok. Tako je njegova ravnateljica Renata Novak

povedala: »Otroci so izbrali in fotografirali ljudi, ki so pomembni za mesto in ki mu prinašajo ponos. Za otroke je pomembno, da spoznavajo svoje okolje in poklice ljudi okoli njih, čemur v vrtcu namenjajo veliko pozornosti.«

Piko na i je razstavi dala slikarka Fulvia Zudič, ki je na 12 panojev s prav toliko piranskimi portretiranci s svojim slikarskim izrazom dorisala z njihovimi poklici povezane podobe. Razstavo je obogatil še poseben pano s Trnkoczyjevimi dokumentarnimi fotografijami o tem, kako so otroci slikali.

Fotografska razstava na Tartinijevem trgu

Piše in foto · Janez Mužič

Doma v Evropi – 10 let v EU

Na Tartinijevem trgu je bila oktobra na ogled fotografska razstava, ki je spomnila na naših 10 let v EU, kamor smo vstopili maja 2004. Na 34 gigantografijah so prevladovala podoba Slovenije z motivi narave, kulturne dediščine, arhitekturnih mojstrov in ter prizori nekaterih najbolj tipičnih slovenskih dejavnosti.

Razstavo, ki je poleg domačinov pritegnila tudi precej turistov, sta odprla župan Peter Bossman in direktor Urada Vlade RS za komuniciranje Boštjan Lajovic. Pred tem je obiskala že nekaj krajev po Sloveniji, gostovala pa je tudi na ploščadi pred

stavbo Evropskega parlamenta v Bruslju in v središču Kopenhavn. Pripravil jo je urad vlade za komuniciranje, njen namen pa je predstaviti prispevek Slovenije k ohranjanju in razvoju evropskega povezovanja in skupnih vrednot.

Fotografije uveljavljenih slovenskih fotografov so nas tako spomnile na številne slovenske presežke, kot so najstarejše kolo z osjo na svetu, ena izmed najvišjih stopenj biotske raznovrstnosti, največji podzemski kanjon na svetu, največje presihajoče jezero v Evropi, največji delež državnega omrežja v območjih

Nature 2000, in ne nazadnje tudi na to, da smo med najbogatejši-

mi državami v Evropi po količini vode na prebivalca.

Robert D'ans je razstavo fotografij posvetil Nikoli Tesli

Piše · Janez Mužič

Lovec strel nad Piranom

Pirančan Robert D'ans v objektiv svojega fotoaparata že od leta 1987 lovi strele oziroma trenutke kratke cikcakaste svetlobe, ki nastanejo pri razelektrenju ozračja. Fotografije, ki jih je posnel z okna svojega stanovanja nad Piranom, se sredi novembra razstavil v lucijski knjižnici in s tem prikazal še en sila neobičajen pogled na mesto in nebo nad njim.

D'ans, ki je študiral elektrotehniko, je velik spoštovalec Nikole Tesle, saj mu je, kot pravi, prvemu uspelo umetno izzvati nekaj takega, kot je naravna strela. Ob razstavi, ki jo je naslovil s »Homage

to Tesla«, je tako zapisal: »Velikemu znanstveniku in človekoljubu Nikoli Tesli (1856-1943), katere mu je bila dana milost pogledati v skrivnosti univerzuma in nam jih dati v dobrobit vsega človeštva.«

Za vse, ki bi podobno radi ujeli kako strela, je povedal, da je pri njihovem fotografiranju tehnično omejen, tako da je uspešna fotografija v veliki meri odvisna od precejšnje potrpežljivosti in sreče. »Težko je ujeti pravo osvetlitev, tako da uporabiš kar veliko materiala, da dobiš kak dober posnetek, da pade strela tam, kjer želiš, in da jih morda celo ujameš

več naenkrat. Imeti moraš tudi pogum, saj je lahko nevarno, če si preveč v njihovi bližini,« pravi.

Umetniški izziv zanj so tudi morje, valovi, sonce in luna, tako

da bo ljubitelje fotografije in naravnih pojavov gotovo razveselil s še kakšno podobno zanimivo razstavo.

Obiskovalci so za najboljšo sliko izbrali delo mlade piranske gimnazijke Ylenie Žiber

Piše · Nives Marvin

Prvič smo podelili častni priznanji občinstva EX-TEMPORA PIRAN 2014

Ob zaključku razstave XLIX. mednarodnega slikarskega ex-tempora smo v Mestni galeriji Piran v nedeljo, 5. oktobra 2014, podelili častno priznanje občinstva.

Obiskovalci, ki so glasovali v času razstave, so za najboljšo sliko izbrali delo mlade piranske gimnazijke Ylenie Žiber. Prav tako smo ob zaključku razstave XV.

mednarodnega ex-tempora keramike v Galeriji Herman Pečarič v nedeljo, 19. oktobra 2014, podelili častno priznanje občinstva za keramiko. Obiskovalci so za

najboljše keramično delo izbrali keramiko Pirančanke Sapane Gandharb z naslovom Mrityukochara. Sapani Gandharb in Ylenie Žiber iskreno čestitamo.

V spomin in poklon vsem, ki so ljubili morje in ga še ljubijo

Piše in foto · Janez Mužič

Prva podvodna galerija pri nas

»Naša dolžnost je, da ohranjamo sloves Pirana kot umetniškega mesta, da ostaja mesto umetniškega navdiha. Morsko okolje bo s skulpturo bogatejše in mesto tudi s takimi projekti poudarja svoje umetniške presežke,« je dejal župan Peter Bossman, ki sredi novembra ni zamudil enkratnega dogodka potopitve kipa Istrske Madone v Piranski zaliv.

Tako dno morja pred rtom Madona odslej krasi Istrska Madona. Potopljena je dobrih 150 metrov od rta Madona v smeri proti Savudriji, na meji med naravnim spomenikom rta in zunanjim morjem. Ribičev ne ovira, saj tam ne smejo loviti z mrežami, plovbe pa tudi ne, saj je na globini približno 10 metrov. Njeno doživetje je omogočeno potapljačem z jeklenkami, pa tudi izurjenim športnim potapljačem na dih.

Po svetu je na tak način razstavljenih že kar nekaj kiparskih stvaritev, v Sloveniji pa je ta 3 m visoka, 2,5 m široka, 2,5 m dolga in 3,5 tone težka konstrukcija iz okolju prijaznega biobetona prva. Idejo zanjo je dala avtorica kipa Jeronima Kastelic, za njeno realizacijo pa stojijo njeni številni kolegi in prijatelji, med kate-

rimi prednjačijo potapljači. Jeronima Kastelic je športna potapljačica, a tudi arhitektka in magistrica umetnosti, ki poleg kiparstva deluje še na področju slikarstva, fotografije in videa.

»To je v spomin in v poklon vsem, ki so ljubili morje in ga še ljubijo in ki v njem najdejo ali so našli svoj mir. Dejansko

je v poklon vsem našim kolegom, ki smo jih izgubili v morju ali zaradi morja, in ne samo potapljačem, tudi mornarjem, ribičem ter drugim, ki so kakor koli povezani z morjem,« pravi avtorica.

Skulptura je nekakšen triptih, v katerem je dominantna stoječa podoba Istrske Madone. »Poleg nje sta angel z mečem in Istrijan, ki je lahko potapljač, mornar, ribič oziroma nekdo, ki se bori ter živi z morjem, z naravo,« je pojasnila Kasteličeva in dodala, da bi bilo lahko okoli potopljene skulpture še več kiparskih stvaritev, saj je v svetu kaj takega čisto normalno. Ob tem ne skriva, da pot do poplave najrazličnejših soglasij in dovoljenj za prvo tako potopitev z umetniškimi nameni ni bila lahka, in je zadovoljna, da so dokazali, da kaj takega ni tabu in da se da izpeljati.

100 let prve svetovne vojne – Razstava vojaškega slikarja in fotografa Dragoljuba Pavloviča

Piše in foto · Janez Mužič

Piran obudil spomin na tragedijo

V avli piranske občinske palače so ob 100. obletnici začetka 1. svetovne vojne konec oktobra odprli razstavo Solunska fronta v objektivu vojaškega slikarja in fotografa Dragoljuba Pavloviča. Pripravil jo je Narodni muzej Valjevo iz Srbije, za njeno gostovanje v Piranu pa je v sodelovanju z Obalnimi galerijami Piran poskrbel Pomorski muzej Sergej Mašera. Sicer pa je bila pobudnica obiska razstave pri nas Pirančanka Javorka Križman.

Med solunsko ofenzivo je bilo ubitih 42.725 ljudi, in čeprav je bila ta fronta daleč od Slovenije, ima pomembno mesto tudi v našem kolektivnem spominu. Na srbski strani so se

namreč bojevali tudi slovenski prostovoljci, ki so prebegnili z avstro-ogrške strani. Ob otvoritvi razstave je piranski župan Peter Bossman med drugim dejal: »Vojna se je začela na

Balkanu in končala na Balkanu. Na žalost pa se človeštvo še do danes ni naučilo, da se vojna ne izplača, da se je na koncu treba uvesti in se pogovarjati.«

Dogodka se je udeležila tudi

predstavnica veleposlaništva Republike Srbije v Sloveniji Milica Pavlovič, na njem pa je razstavo in fotoreporterja Pavloviča podrobneje predstavila kustosinja razstave Dragana Lazarevič.

Ob otvoritvi so poskrbeli tudi za prijeten kulturni program, v katerem sta nastopila pianistka iz Beograda in baletna solistka SNG Maribor Tijuana Križman Hudernik. To pa je bila tudi priložnost, da je direktor Pomorskega muzeja Franco Juri obudil spomin na junija letos umrlega starosto slovenskega novinarstva in odličnega poznavalca naše zgodovine Jurija Gustinčiča, ki je bil velik prijatelj Pirana.

Razstavljeni bodo platna in stekla

Piše in foto · Nives Marvin

Razstava VIA MEA Mire Ličen Krmpotič v Miljah

Odprije: petek, 12. 12. 2014, ob 18.30 (12. 12. 2014–18. 1. 2014)

V organizaciji Comune di Muggia in s sodelovanjem Obalnih galerij Piran se bo na dveh razstaviščih v Miljah predstavila piranska slikarka Mira Ličen Krmpotič. Razstavljeni bodo platna in stekla – pomenljivo jih je poimenovala VIA MEA –, ki jih je ustvarila v različnih obdobjih. V Museo d'Arte Moderna »Ugo Carà« bo sta na ogled ciklusa Istrski pejzaži, Kornati in Pariški utrinki, v Sala Comunale d'Arte »Giuseppe Negrin« pa cikel Sončna pesem. Slike in stekleni objekti ponovno dokazujejo, da je izbrani likovni medij prostor avtoričinega neustavljivega kreativno-impulzivnega hotenja, opredmetenega v dinamična, v detajlih celo dramatična, vsekakor vedno vizualno atraktivna barvna

dogajanja. Nastanejo nove zgodbe, konkretne, prepoznavne, a hkrati nadčasovne in nadprostorske, neulovljive, ki gledalcu vzburijo čute, emocije in prav tako mentalne dimenzije. Labirintni prepleti ozkih črtnih in širokopoteznih barvnih silnic so opredeljeni s suverenimi nanosi: ideja, izzvana v trenutnem navdihu, se skozi kreativni ritual realizira v popolnoma drugačno, motivno skoraj neprepoznavno barvno izpoved in v likovnem polju ostaja kot skrajna kulminacija zapletenega avtoričinega trenutnega zavednega in podzavestnega dogajanja, njenega čustvenega in miselnega procesa. Mira Ličen Krmpotič je popolnoma neobremenjena z mimetičnim odslikovanjem in toliko bolj predana kontemplativnemu procesu kreacije: iz vidnega in doživljivega v pokrajini

ali v urbanem prostoru, iz védenja in izkušenj ter iz najbolj osebnega filozofsko-etičnega dojetja sveta že več desetletij izvirajo njeni nikoli dokončno dorečeni notranji kreativni vzgibi. Realizira jih v slikarske in kiparske interpretacije,

ki – ne glede na žanrsko posvetno ali sakralno tematiko – zrcalijo njene temperamentno vehementne ustvarjalne potence in hkrati njeno čutečo, senzibilno in nemirno iskaljsko dušo.

Likovna razstava Evgena Čopija Goriška in Vaska Vidmarja

Piše in foto · Janez Mužič

Anka če samo dva kapirasta

Mlada piranska likovna ustvarjalca Vasko Vidmar in Evgen Čopi Gorišek sta že s kar nekaj razstavami opozorila nase, tako da pri obeh kljub mladosti izstopa odločenost, da vsak s svojim vse bolj osebno prepoznavnim slogom smelo stopata na slovensko likovno sceno. Sredi oktobra so tako piranski ljubitelji likovne umetnosti v Apollonijevi palači množično in z veliko mero navdušenja pospremili na pot njuno prvo skupno likovno razstavo. Med drugim jima je skupno tudi to, da sta bila učenca umetniške smeri na koprski gimnaziji in da se z likovnim ustvarjanjem spogledujeta od mladosti.

»Oba sta razvila nekakšno

ustvarjalno kodo, s pomočjo katere lahko spoznamo izzive, s katerimi se spogledujeta, in obema je skupno tudi to, da so v njunih delih zabrisani nejasni spomini na likovna dela velikih likovnih umetnikov, ki jih komaj zaznamo,« je ob otvoritvi razstave, ki sta jo avtorja poimenovala »Anka če samo dva kapirasta«, poudarila likovna kritičarka Lili Bojanič.

Otvoritev razstave, ki se je ob prijetnem druženju na praznik občine Piran simpatično zavlekla v večer, je s svojimi avtorskimi skladbami pospremil Jure Lesar. Sicer pa je bila to v vrsti kulturnih dogodkov v Apollonijevi palači zadnja razstava, ki jo je pripravil piranski večni ljubi-

telj umetnosti Gorazd Senčar. Sedaj za tovrstno dogajanje tam

skrbi mlajša garnitura navdušencev z Majo Bjelica na čelu.

Restavrirane pomembne stare piranske umetnine iz cerkve Marije Tolažnice

Piše in foto · Janez Mužič

Oživele listine in nabožne podobe

V Pastoralno kulturnem centru Georgios v Piranu je društvo Prijatelji zakladov sv. Jurija 30. novembra predstavilo skrbno obnovljen devocionalij in dva relikviarja v tehniki paperola ter pergament, ki je bil najden na hrbtni strani devocionalija. Gre za pomembne na novo odkrite zgodovinsko kulturne dokumente, ki govorijo tudi o povezavi Pirana z drugimi mesti in samostani, za katere drugače ne bi vedeli.

Kot je povedala Mira Krmpotič Ličen, so na vse to naleteli pri popisu inventarja ob čiščenju cerkve Marije tolažnice pred gradbenimi in restavratorskimi posegi v njej. Dragocenosti so ob mojstrski fotografski dokumentaciji oziroma prezentaciji Ricarda Bertonijske strokovno predstavili Lukrecija Pavičič Domijan, Daniela Milotti Bertoni in Edvardo Gardina.

Devocionaliji so bili name-

njeni pobožnosti v privatnih prostorih, izdelovali pa so jih v baroku in še posebno čistili v 18. stoletju. Kot restavriranega, ki je v lesenem okvirju, strokovno opisuje Mira Krmpotič Ličen, ima v sredini sliko razpela s Kristusom, okrog pa je dekoracija iz svitkov papirja v tehniki paperola. Svitki so oblikovani kot cvetovi in so napolnjeni s tkanino, svilo in kovinskim kroglicami, v vogalih podobe pa so voščeni medaljoni,

ki so jih na svečnico vliвали iz dogorelih sveč v lateranskih cerkvah v Rimu. Pretopljeni vosek teh sveč je papež blagoslovil vsakih sedem let.

Upodobitev je na svileni podlagi, pod katero so našli 50 let starejši pergament z zapisom zaobljube sestre Marije Katarine. Datiran je z 30. novembrom 1664 in okrašena z viticami ter svetniškimi podobami.

V sredini še dveh restavrira-

nih relikviarijev pa sta kolorirana bakroreza z napovedjo Kristusovih muk in sv. Gaetanom, ki moli na gori. Prostor okoli sličic je napolnjen s cvetovi, ki so narejeni na podoben način kot pri devocionaliju. V ta okrasni okvir so vstavljene relikvije svetnikov, zavite v tkanino ali papir z napisimi imeni svetnikov. Krmpotičeva pravi, da so taki okrasni okvirji nastajali v ženskih samostanih uršulinskega in cistercijanskega reda med 17. in 19. stoletjem. Podobe so bile zelo pogoste v hišah vernikov, župniščih in zakristijah, a se jih je ohranilo zelo malo.

Novih restavriranih in s tem na novo oživelih dragocenosti je seveda vesel tudi sicer kulturni dediščini sila predan piranski župnik Zorko Bajc. Kje jih bo hranil, pa še ne ve. Ker so med drugim tudi iz pergamenta, papirja in voska, namreč zahtevajo ustrezno vlažnost in temperaturo.

EKRP
Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja:
Evropa investira v podeželje

Dedek Mraz kupi je pri nas.

integrirani

Športni dogodek, ki je že tradicionalen

Piše in foto · PK Biser Piran

5. biserov plavalni maraton

V nedeljo, 14. 9. 2014, je v čudovitem vremenu in mirnem morju v Piranu potekal že 5. Biserov plavalni maraton.

Udeležilo se ga je 69 plavalk in plavalcev iz Slovenije, Hrvaške in Italije. Proga je potekala od pomola pri Hotelu Piran do Punte in v trikotniku nazaj do pomola pred hotelom. 36 tekmovalk in tekmovalcev je preplavalo krajšo razdaljo (1300 m), 33 tekmovalk in tekmovalcev pa daljšo razdaljo (2600 m).

Maraton je spremljalo tudi veliko gledalcev, ki so spodbujali tekmovalce. Po tekmovanju so se udeleženci okrepčali na terasi

gostoljubnega Hotela Piran ter nadaljevali veselo druženje in izmenjavo vtisov.

Za izvedbo maratona se iskreno zahvaljujemo sponzorjem: Občini Piran, Hotelu Piran, LifeClass Hotels & Spa, Ladji Laho, CMA CMG, d.o.o., Drogi Kolinski, Mesnici Damijani, Mesnici Gardina, Valterju Lapajnetu, Casiniju Riviera, Top Line, Actualu, Fritolinu in ribarnici Lelas, Zavarovalnici Adriatic Slovenica, Radiu Capris, Pekarni Kljun, Hartisu, Aquamarii.

Vsem udeležencem maratona čestitamo in vas ponovno vabimo naslednje leto!

Rezultati:

Moški 1300 m absolutno:

Gialdi Massimiliano	Ponterosso TS	letnik 1968	00:00:15:53
Koncilja Patrick	PK Biser Piran	letnik 1996	00:00:16:25
Leščešen Martin	PK Biser Piran	letnik 1995	00:00:16:26

Ženske 1300 m absolutno

Degrassi Romina	Ponterosso TS	letnik 1976	00:00:18:13
Brežnik Tjaša	PK Biser Piran	letnik 1983	00:00:18:16
Brežnik Nika	PK Biser Piran	letnik 1980	00:00:19:02

Moški 2600 m absolutno:

Kos Nejc	Hrastnik	letnik 1997	00:00:29:21
Veličkovič Jernej	PK Zvezda Kranj	letnik 1999	00:00:30:23
Prižac Andrej	PK Biser Piran	letnik 1975	00:00:30:24

Ženske 2600 m absolutno

Bajramović Sonia	PK Biser Piran	letnik 1999	00:00:32:58
Kveder Urša	PK Biser Piran	letnik 1999	00:00:34:36
Aversa Cinzia	Ponterosso TS	letnik 1980	00:00:36:16

Plavalni klub Biser Piran deluje že 30 let

Plavalni klub Biser Piran je bil pod predsedstvom Janislava Ravnikarja ustanovljen septembra 1984 z namenom gojenja tekmovalnega plavanja.

V vseh teh letih se klub lahko pohvali s številnimi državnimi prvaki, med katerimi so: Tomaž Slapernik, Robert Zekanovič, Tina Benčič, Špela Kubik, Eugen Sumič, Matic Benčič, Patrick Koncilja in Marcel Primožič.

Klub razvija tudi rekreativno plavanje, plavanje za veterane, zimsko plavanje, vodi plavalne ure študentov in pomaga pri realizaciji plavalnih vsebin za osnovne šole. S tekmovalno ekipo se redno udeležujemo večine domačih tekem in občasno tudi nekaterih v tujini.

Od leta 2010 PK Biser Piran v septembru že tradicionalno organizira Biserov plavalni maraton.

Trenutno ima klub 132 članov, trenira pa 107 plavalk in plavalcev. Žal smo bili letos zaradi stiske s prostorom in razpoložljivim časom za treninge primorani odsloviti 17 otrok, ki si želijo trenirati pri nas. Zadnja leta gostujemo v bazenu Grand hotela Metropol, ki pa ni najbolj primeren za treninge, saj je voda slana in pretopla, vendar je edini bazen v piranski občini, ki je vsaj po velikosti in obliki primeren za treniranje plavanja. Dodatno težavo nam predstavlja zaprtost hotela in s tem tudi bazena v zimskem času.

Največja želja plavalk, plavalcev in vseh članov kluba je imeti možnost treniranja v primernem (olimpijskem) bazenu, ki bi, poleg treningov plavalnih klubov in šol, omogočal tudi dejavnosti veslaškega, jadralnega, triatlona in vaterpolo kluba ter rekreativcev, rehabilitacijo, vadbo nosečnic in dojenčkov v vodi, delo z otroki in odraslimi s posebnimi potrebami, plavalno izobraževanje osnovnih šol in vrtcev, plavanje za šole v naravi, usposabljanje reševalcev iz vode, tečaje za vaditelje plavanja v sodelovanju s Fakulteto za šport, tečaje za potapljače, vaditeljske in učiteljske tečaje, priprave različnih plavalnih in vaterpolo klubov ter klubov sinhronnega plavanja, organizacijo tekem vseh vodnih športov, vodno aerobiko za turiste, plavalno šolo za otroke turistov, varstvo otrok turistov na bazenu ...

Z izgradnjo (olimpijskega) plavalnega bazena, ki bi omogočal izvajanje vseh naštetih aktivnosti, bi Plavalni klub Biser Piran lahko nadaljeval in še okrepil svoje uspešno 30-letno delovanje. V nasprotnem primeru pa bosta, glede na vse daljša obdobja zaprtosti hotelskih bazenov v zimskem času, obstoj in delovanje kluba, ki že 30 let skrbi za plavalno pismenost otrok v Občini Piran, vse bolj postavljena pod vprašaj. Upamo, da se ta uspešna zgodba res ne bo končala, zato ponovno apeliramo na Občino Piran, da pospeši aktivnosti v smeri izgradnje bazena.

Občina Piran ima sklenjeno pogodbo s Hotelom Metropol, s katero zagotavlja uporabo bazena za izvajanje javnega programa plavanja v občini.

Prav tako stroške uporabe bazena za ta program v celoti pokriva občina. Občina Piran se zaveda, da pogoji v bazenu Hotela Metropol za plavalce niso idealni, zato je pristopila k izdelavi programske zasnove za izgradnjo plavalnega bazena v bodočem športnem parku Lucija.

Z dobrimi igrami navdušujejo gledalce in privrženca rokometu v piranski občini

Pišeta · Darjan Murovec in Eva Krajnc

Rokometašice Pirana trenutno vodilne v 1. A državnih rokometni ligi

Piranskim dekletom gre v letošnji tekmovalni sezoni 2014/2015 zaenkrat vse kot po maslu. Z dobrimi igrami navdušujejo vse številnejše gledalce in privrženca rokometu v piranski občini. Dekleta že vrsto let dobro in trdno trenirajo, zato rezultati ne presenečajo. Na njihovem »računu« je tako že sedem zmag in en neodločen izid, kar jih uvršča na sam vrh lestvice s 15 točkami. Tesno za petami jim sledijo tekmice iz Krima, ki trenutno zasedajo 2. mesto na lestvici.

Omeniti velja spektakularno zmago Pirančank v gosteh proti večkratnim podprvakinja RK GEN-I ZAGORJE. V 3. krogu so dekleta prikazala odlično, zrelo, moderno in hitro igro z granitno obrambo, ki jim je prinesla senzacionalno zmago. Končni rezultat tekme je bil 26:30 za Pirančanke.

Poleg neodločenega izida v prvem krogu proti ekipi ŽRK CELJE CELJSKE MENSINE so Pirančanke dosegle sedem zaporednih zmag. Premagale so ekipe ŽRK MLINOTEST AJDOVŠČINA, RK GEN-I ZAGORJE, ŽRK KRKA NOVO MESTO, ŽRK VEPLAS VELENJE, Ž.U.R.D. KOPER, RK BRANIK MARIBOR in v zadnjem krogu so premagale tekmice iz RK NAKLO PEKO TRŽIČA.

Treba je jasno povedati, da imajo vse ekipe, z izjemo naših Pirančank, v 1. A državnih rokometni ligi generalnega sponzorja, pa tudi veliko več pokroviteljev in posledično nekajkrat višje proračune. Zato velja še toliko bolj v prvi vrsti pohvaliti vse igralke in strokovno vodstvo, vse dolgoletne volonterje – med nepogrešljive seveda spadajo Sil-

vana Nižetič, Magda Krajnc, Boris Žuglelj in Jasmina Kolar –, ter donatorje in ostale podpornike, ki vsakodnevno pomagajo pri realizaciji vseh rokometnih programov.

Igralke, ki nosijo največje breme v članski ekipi, so: dolgoletna kapetanka Valentina Panger, Lea Krajnc, zelo izkušena Manuela Hrnjić, Nevenka Milakovič in Amina Jagurdžija. Vse so bile tudi članice kadetske in mladinske reprezentance Slovenije. V člansko reprezentanco Slovenije, ki ima v začetku decembra prvi kvalifikacijski turnir za nastop na svetovnem prvenstvu, je vpoklicana vsestranska Manuela Hrnjić. Junija letos je bila na nekajdnevni akciji tudi izvrstna krožna napadalca Valentina Panger. Močno upamo, da bo v bližnji prihodnosti stalno uvrščena v člansko reprezentanco Slovenije še katera od igralk ROKOMETNEGA KLUBA PIRAN.

Ne nazadnje ne smemo pozabiti na delo z mladimi dekletimi. RK PIRAN ima v svojih starostnih kategorijah tudi ekipo mladink, starejših deklic, mlajših deklic A in kot

edini klub v Sloveniji kar dve ekipi mlajših deklic B ter po novem ekipo mlajših deklic C.

Že deveto tekmovalno sezono se pod taktirko nekoč vrhunske igralke in sedaj že izkušene višje trenerke rokometu Dalije Erceg, ki je na pobudo ustanoviteljice in sedaj častne predsednice RK PIRAN Vide Murovec sprejela zahtevno delo z mladimi, kalijo najboljše rokometiške na Obali oziroma vse do Ljubljane. V petih zaporednih sezonah od tekmovalne sezone 2008/2009 pa do vključno 2012/2013 so mlade in perspektivne igralke osvojile pet odličij v mladinski in dve v kadetski starostni kategoriji. Mladinke so bile državne prvakinje, dvakrat državne podprvakinja in dvakrat odlične tretje. Kadetinje pa so bile državne prvakinje in enkrat bronaste v državnem prvenstvu Slovenije. Že drugo sezono skrbi za vratarke in pomaga pri delu vodja moštva, srčna Eva Krajnc, bivša vratarka RK PIRAN.

Za starejše deklice in mlajše deklice A skrbi zelo zagnani Robert Cerin, za ekipe mlajših deklic B in C, cici,

mini in midi rokomet pa skrbi skorajšnji diplomiranec na Fakulteti za šport, ambiciozni Peter Terčič. Pod njegovim vodstvom izvajamo krožke cici, mini in midi rokometu na vseh osnovnih šolah in njihovih podružnicah v piranski občini. Pri delu z vsemi vrstarkami pa od letošnje sezone pomaga nekdanji vratar RK PIRAN Krista Šahini.

Za vsa administrativna in koordinacijska dela poskrbi vedno nasmejani sekretar in koordinator Darjan Murovec.

V klubu imamo preko šestdeset registriranih igralk, na osnovnih šolah pa se število otrok, vključenih v ta dinamični in priljubljeni šport, giblje okoli 150.

Naslednja tekma piranskih deklet bo predvidoma v soboto, 13. 12. 2014, v Ljubljani proti ekipi RK KRIM MERCATOR in bo derbi prvenstva.

Zadnja domača tekma jesenskega dela bo na sporedu v soboto, 20. 12. 2014, ob 18.00 v Športni dvorani Lucija, nasprotnice pa bodo igralke iz RK Ljubljana.

Vljudno vabljeni v čim večjem številu!

Piratovi jadranci so posegali po vrhunskih uvrstitvah

Piše · Jakica Jesih, JK Pirat; foto · U. Trnkoczy

JK Pirat optimistično zaključuje letošnjo sezono

V Jadrlnem klubu Pirat letošnjo sezono zaključujemo zadovoljni. Za nami je nekaj mednarodno odmevnih in odlično organiziranih regat, Piratovi jadranci pa so posegali po vrhunskih uvrstitvah na domačih in priznanih regatah v tujini. Tina Mrak in Veronika Macarol sta Sloveniji prijadrali tudi olimpijsko vozovnico v razredu 470.

Optimisti

V JK Pirat ostajamo organizator največjih in najbolj odmevnih regat za optimiste; tudi letos smo organizirali dve, tradicionalno Velikonočno in regato Halloween. V 22 letih se je Velikonočna regata uveljavila kot ena od treh najpomembnejših regat za optimiste v Evropi in kot najpomembnejša regata razreda v tem delu Evrope, že vrsto let pa slovi tudi kot najštevilnejša regata v Sloveniji. Vsako leto se je udeležijo številni mladi tekmovalci v starosti od 7 do 15 let. Letošnja udeležba je bila rekordna, zajadralo je kar 459 jadrancev iz 11 držav in več kot 150 različnih klubov. Regata, ki jo poleg jadrancev obiščejo tudi starši in trenerji, v prazničnih velikonočnih dneh predstavlja tudi prijetno turistično popestritev dogajanja v Portorožu, turističnim delavcem, ki udeležencem nudijo namestitev in gostinske usluge, pa tudi lep začetek nove sezone. Lea Šuligoj iz Turističnega združenja Portorož pravi: »Tovrstni dogodki so zagotovo izredno zanimivi za našo turistično destinacijo, ne samo zaradi popestritve dogajanja, temveč tudi zaradi promocije. Šport in s športom povezani dogodki so tudi eden izmed pomembnih turističnih produktov, ki nam omogočajo, da se turistični obisk porazdeli preko celega leta.« V JK Pirat smo veseli, ker se pri organizaciji regat vse bolj vključuje tudi lokalna skupnost, zlasti vzorno je sodelovanje s Hoteli Bernardin.

Po stažu nekoliko mlajša je regata Halloween, ki smo jo letos organizirali tretjič. Potem ko jo je prvi dve leti s svojo odlično infrastrukturo gostila Marina Portorož, smo tokrat dogajanje prestavili v prostore našega kluba. V nepozabnem »čarovniškem« vikendu smo gostili 130 jadrancev iz sedmih držav, ki jih je na koncu obiskala in nagradila še čarovnica Urša. Obe regati sta prejeli številne pohvale udeležencev jadrancev, trenerjev in staršev, kar nas vzpodbuja k novim idejam in še večji zagnanosti prihodnje leto. Še toliko večje je naše veselje ob dejstvu, da s strokovnim delom tudi sami vzgajamo uspešen jadralski podmladek. Kar pet od letošnjih dvanajstih državnih reprezentantov prihaja iz našega kluba; trije so se udeležili svetovnega prvenstva v Argentini (Rok Verderber, Klemen Semelbauer in Matej Planinšič), dve deklici, Sandra Lipovec in Veronika Pirjevec, pa sta zajadrali na evropskem. Aktualni državni prvak razreda optimisti je naš Rok Verderber, bronasta med dekletki je Sandra Lipovec, med kadetinjami je državna pr-

vakinja Lana Semelbauer, med kadeti pa bronast Jaka Romih. Piratovi optimisti so tudi aktualni ekipni državni prvaki in podprvaki. Naši jadranci so blesteli tudi na Barcolini, na tretje mesto absolutno je prijadral Matej Planinšič, peta je bila Sandra Lipovec, med kadeti pa drugi Jaka Romih. Na veliki, tradicionalni Dutch Youth Regatti v Workumu, ki že vrsto let slovi kot ena glavnih pripravljalnih regat pred svetovnimi in evropskimi prvenstvi v različnih mladinskih jadralskih razredih, sta v konkurenci 469 jadrancev iz 16 držav izjemen uspeh dosegla kar dva naša jadranci – Klemen Semelbauer je bil drugi in Rok Verderber tretji.

470

Tudi Tina Mrak in Veronika Macarol lahko letošnjo sezono zaključita z nasmeškom. Glavni cilj, osvojitve olimpijske norme v svojem razredu, sta s petim mestom na svetovnem prvenstvu za olimpijske razrede izpolnili v španskem Santanderju. Na evropskem prvenstvu v Atenah sta bili bronasti, svetovni pokal pa sta sklenili s šestim mestom na nedavno zaključeni finalni regati v Abu Dabiju, na kateri je zajadralo samo po dvajset povabljenih jadrancev. Tina in Veronika povesta: »Po končanem svetovnem prvenstvu konec septembra v Santanderju sva osebno prejeli vabilo ISAF-a (Mednarodne jadralske zveze) za nastop na zaključni regati svetovnega pokala. V vsakem olimpijskem razredu je bilo število tekmovalcev omejeno na 20, tako je lahko tekmoval le jadrlec, ki so mu organizatorji ponudili nastop. Avtomatsko je bilo povabljenih najboljših deset na zadnjem svetovnem prvenstvu ISAF v Santanderju, nato pa naslednji po svetovni uvrstitveni lestvici.« Tina Mrak in Veronika Macarol zaključujeta sezono kot tretji jadralki sveta na lestvici Mednarodne jadralske zveze ISAF.

29er

V JK Pirat smo letos prvič prevzeli organizacijo regate iz serije Eurocup za jadralski dvosedi 29er, ki kot prehodni mladinski razred služi mladim jadrancem za prehod na olimpijski dvosedi 49er. Zajadralo je petnajst posadk iz Nemčije, Španije, Češke, Hrvaške in Italije ter štiri slovenske posadke, med njimi dve Piratovi. Po številnih pohvalah, tako s strani jadrancev, trenerjev kot staršev, smo že v prvem tednu po zaključku regate dobili ponudbo za organizacijo tudi prihodnje leto. Regata Eurocupa je šela tudi kot državno prvenstvo razreda, na katerem sta bron-

osvojila Piratova jadranci Dylan Hector Tidd in Tabea Kolenc, naslov državnih podprvakov pa še ena domača posadka, Matej Potokar in Gregor Lipovec.

Piranja

Septembra je Piranski zaliv žarel v pisanih barvah jadrancev na deski. Na letošnji sedmi Piranji se je pomerilo 53 jadrancev, na SUP tekmi pa še 47. Tudi letos je bil najboljši naš Matjaž Puh (tekmoval je v razredu open), njegovo zmago pa je s tretjim mestom lepo dopolnil še en Piratov jadrlec, Andrej Grahor v razredu RS:X.

Piratovi veliki fantje

O Piratovih jadrancih pa se ne sliši zgolj iz vrst mladinskih oziroma olimpijskih razredov, ampak naše barve še naprej častno zastopajo tudi olimpijca Tomaž Čopi in Mitja Margon ter Branko Brčin. Tomaž in Mitja že nekaj let uspešno jadrate na jadrnici elitnega športnega razreda RC44 Team Nika ruskega poslovneža Vladimirja Prosihina, ki je letos, po nekaj menjavah v ekipi, začela posegati tudi po najvišjih mestih. Ekipa sezono zaključuje z zmago v Omanu, svojo prvo, zaključna regata pod vročim soncem pa je dala tudi končne rezultate letošnje sezone – in tretje mesto skupno za ekipo Nike v jadralskem dvo-bojevanju.

Tudi Branko Brčin, ki si kot edini slovenski taktik služi kruh v tujini, niza uspeh za uspehom. Sezono zaključuje z naslovom evropskega prvaka in italijanskega državnega prvaka razreda J70, z drugim mestom skupno v razredu Melges 32 in četrtem v razredu Melges 20, z zmago na italijanskem odprtem državnem prvenstvu za X-35, z zmago na Rolex Swan Cupu v razredu ter morda najprestižnejšo lovoriko od vseh, z zmago na tradicionalnem, letos že 33. Kraljevem pokalu, po špansko poimenovanem Copa del Rei. Velik jadralski dogodek se že vsa leta odvija pod pokroviteljstvom španskega kralja, ki na koncu tudi podeli pokale in čestita zmagovalcem.

Leto 2014 je našemu klubu prineslo še nekaj novega in odvzelo nekaj starega. V sodelovanju z Občino Piran nam je uspelo pridobiti montažni hangar za hranjenje klubske opreme s skupno uporabno površino 250m². Stari hangar je opravil svoje delo, zato smo ga po štiridesetih letih odstranili. Člani JK Pirat smo hvaležni Občini Piran in njenemu županu dr. Petru Bossmanu, ki z razumevanjem prisluhne našim težavam in jih v okviru možnosti pomaga rešiti.

Ribiška tekma za 18. pokal Oradele

Piše in foto · Janez Mužič

Piran je gostil 74 lovcev na orade

Društvo športnih ribičev Oradela je 8. novembra že osemnajsto leto zapored izpeljalo mednarodno tekmo za svoj pokal, ki ostaja med največjimi in najbolj družabnimi ribolovi Jadrana. Tekmovanje je v primerjavi z drugimi podobnimi zanimivo zaradi velike udeležbe in predvsem zato, ker se kakovostne ribe točkujejo višje od drugih, največ pa so seveda vredne oradele. Udeleženci pokala so prišli iz Hrvaške, Italije, Srbije, Črne gore, Slovenije in celo iz Münchna. Sicer pa je prizadevni vodja organizacije pokala Mario Druscovich povedal: »Z ribiči, ki prihajajo predvsem iz tujine že nekaj dni prej, smo dobri prijatelji, poleg ribolova se radi družimo in seveda tudi zafaštam. Ulov na koncu konča na žaru in vsak, ki ga zaneše mimo piranskega Pirata, je deležen kake ribice.«

Pri pokalu Oradela tako ne gre samo za ribiško tekmo. Društvo je morda prav zato v 21 letih delovanja med najbolj prepoznavnimi v Sloveniji in širše okoli. Ima dobrih 100 članov in med njimi je kar precej prijateljev iz notranjosti Slovenije, pa tudi iz Nemčije, Avstrije, Švice, Italije, Rusije in še od kod. Druženje, zabava in vse, kar pride vzporedno z ribolovom, je tisto, kar širi njihov krog. Poleg dobrih športnih ribičev so seveda tudi mojstri za pripravo rib in marsikatera piranska fešta brez njihovega sodelovanja

ne bi bila takšna, kot je.

Tokrat je največjo orado, ki je imela 482 g, ujel Goran Dabovaič iz AMA Kostanjica. V konkurenci posameznikov je zmagal Vladimir Pantović iz društva Veseli Istrani, drugi je bil Tone Veselič iz ŠRD Marinar, tretji

pa Darko Bukovnik iz ŠRD KIT, Kranj. V konkurenci ekip sta zmagala Vladimir Pantović in Damir Imčić iz ekipe Veseli Istrani, druga sta bila Tone Veselič in Štefka Cvirn iz ŠRD Marinar Kranj 1, tretja pa Miro Hudnik in Andi Zakrajšek iz ŠRD KIT Kranj.

Prva ekipa Pirana osvojila 2. mesto

Piše in foto · Andrej Žnidarčič

Največji uspeh piranskih šahistov

Prva ekipa Pirana je v letošnjem prvenstvu 1. slovenske lige – zahod osvojila 2. mesto, kar je največji ekipni dosežek v 65-letni zgodovini kluba (ustanovljenega daljnega leta 1949). Za uspeh so zaslužni igralci: Valter Pregarac, Goran Belamarić, Timothy Šuc, Josip Bulić, Miha Vidic (kapetan ekipe), Andrej Žnidarčič in Bojan Veber. Zmagovalci lige so zaslužno postali igralci Iga, ki so se tako uvrstili v elitno državno ligo.

Šahovsko društvo Piran domuje v lucijskem Farosu, velik del programa pa izvaja v bližnjem Kava baru Domen.

Valter Pregarac, Timothy Šuc in Josip Bulić tik pred začetkom ene izmed partij.

16. Mednarodno veslaško tekmovanje v kuterjih

Piše in foto · Janez Mužič

Pomorci še veslajo

Bodoči pomorci in vsi, ki imajo radi morje ter klasično zamahovanje z vesli, so se 8. novembra zbrali pod pomorsko šolo, kjer je med skladiščema soli in Bernardinom potekalo že 16. Mednarodno veslaško tekmovanje v kuterjih. Prišle so ekipe pomorskih srednjih

šol in fakultet iz Beograda, Bakra, Reke in Opatije, iz domačih krajev pa ekipe portoroške Fakultete za pomorstvo in promet, Gimnazije, elektro in pomorske šole Piran (GEPŠ), Fakultete za turistične študije Turistice Portorož, navtičnega društva Kraška mornarica, Društva lju-

biteljev starih bark in Športno rekreativne skupine Špunje. Po petih letih je bila tam ponovno ekipa pomorske šole iz Trsta, svojo ekipo Erasmus pa so sestavile celo študentke iz Španije, Nizozemske, Finske in Poljske, ki so na študentski izmenjavi na Turistici.

Tradicionalno veslaško regato organizirata Pomorski in tehniški izobraževalni center Portorož ter Fakulteta za pomorstvo in promet. Na kakih 800 m dolgi progi z obratom na pol poti pred skladišči soli se je tokrat pomerilo 12 moških in 7 ženskih ekip. Tako si dogodek upravičeno utrjuje sloves najbolj množične tovrstne prireditve na Jadranu, poleg tega pa je bil za jesensko dokaj zaspan Portorož tudi letos s skoraj 300 veslači in njihovimi spremljevalci svojevrstna atrakcija.

V ženski konkurenci je zmagala ekipa Turistice Portorož pred ekipo Erasmus in ekipo Fakultete za pomorstvo in promet Portorož. V moški konkurenci je bila prva ekipa Fakultete za pomorstvo in promet Portorož, druga ekipa Športno rekreativne skupine Špunje, tretja pa ekipa Gimnazije, elektro in pomorske šole Piran.

Plesni klub Swank iz Lucije

Piše · PK Swank; foto · Martin Kenjic

Domači plesalci napolnili piransko gledališče

To nedeljo je Gledališče Tartini plesalo skupaj s Plesnim klubom Swank iz Lucije. Letošnja je šele 3. sezona delovanja za PK Swank, a kljub temu so nastopajoči navdušili na polno. Ustanoviteljica in vodja kluba Tamara Perić je v tako kratkem času sprejela že več kot 70 članov, kar je izjemen uspeh. Z voditeljem, stand up komikom Nejcem Špehom, je božična predstava potekala v še bolj sproščenem in zabavnem vzdušju. Nastopali so z različnimi plesnimi zvrstmi: od plesnih osnov za predšolske otroke do hip hopa pa vse do break dan-

cea, orientalskih plesov in modern jazz. Gledališče Tartini je pokalo po šivih, saj je bilo poleg super energije nastopajočih ču-

titi ogromno podporo s strani publike. Tako je PK Swank z nedeljsko božično produkcijo zaključil nastope v letošnjem letu,

po odmoru v času novoletnih počitnic pa se vrača z novimi idejami, svežo energijo ter veliko zagnanostjo.

AVDITORIJ

December 2014/
Januar 2015

avditorij.kupikarto.si, www.avditorij.si, T: 05/ 676 67 77

Gala NOVOLETNI koncert
OBALNI SIMFONIČNI ORKESTER
dirigent/direttore: PATRIK GREBLO
EROIKA & URŠKA ARLIČ GOLOLIČIČ

28.12. ob/alle 19.00

SILVESTROVANJE
CAPODANNO · NEW YEAR'S EVE
31.12. PIRAN / PIRANO Tartinijev trg / Piazza Tartini
ob/alle 15.15
SILVESTROVANJE ZA OTROKE
SPETTACCOLI DI CAPODANNO PER BAMBINI
V primeru slabega vremena bo večerna prireditev v šotoru na tenis igrišču v Luciji.
In caso di maltempo l'evento serale sarà nel campo da tennis coperto a Lucia.

MAMBO KINGS
ob/alle 22.30

NOVOLETNO POPOLDNE
POMERIGGIO DI VIGILIA
NEW YEAR'S DAY
1.1.2015 Portorož - Portorose
14.00: 11. NOVOLETNI SKOK V MORJE
TUFFO DI CAPODANNO
18.00: OGNJEMET
FUOCHI D'ARTIFICIO

10.1. ob 20.00
KONCERT NAJLEPŠIH PESMI

RANKO BABIČ
13.1. ob 20.00
MOŠKA COPATA
MONOKOMEDIJA ZA VSE GENERACIJE

NLB Leasing

BANKA KOPER

Auto Select Koper

as

VINAKOPER

primorske novice

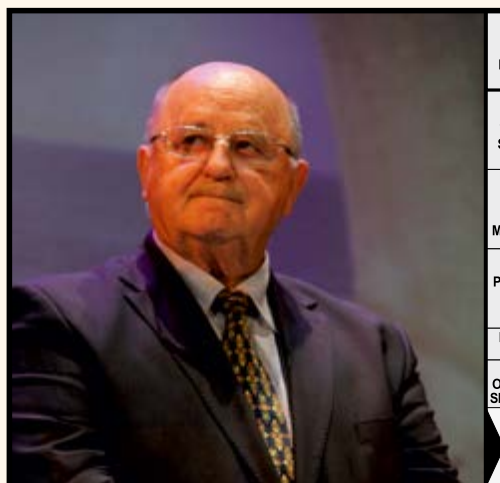
RADIO KOPER

SAZAS

HOTEL MARIKO

regionobala

AVTOR MARKO BOKALIČ		KRSTNA UPRIZORITEV ODRSKEGA DELA	BARABA	SRBSKI LJUDSKI JUNAK (MILOŠ)	UDAREC S SEKIRO	FIGURA PRI IGRAH S KARTAMI, SAHU IN KEGLJANJU	OLIVER TWIST	ZLITINA ZA SPAJANJE	GNETLJIVA ZMES IZ MOKE, VODE IN KVASA	» Več kot čistilnica «			
NEPRAVILNOST STOPALA										ZAPOREDNI ČRKI	OKUŽBA SEČIL	SKRIVNOST	
PRAVO IME PEVCA MAGNIFICA													
PRIPOVEDNIŠTVO							OPLOV AVTO AM. SKLADATELJ COPLAND						
MORSKA RIBA					SODČEK					OLGA JANČAR NAJSTAR. GL. MESTO EGIPTA			
TEORIJA O PRAVILIH SKLEPANJA					PREBIVALEC OHIA								
GRAFIČNO OBLIKOVANJE MATEVŽ BOKALIČ	PRAVLJIČNA POŠAST, SIMBOL LJUBLJANE	IGRALKA TURNER	KULTNI BOG EG. FARAONA AMENOFISA IV.	IGRALKA HATCHER	OBMOČNA ENOTA								
						SRBSKA IN NAŠA ČRKA TV VODITELJ IN PEVEC ŠVAB					ŠTEVILO, S KATERIM ZAČNEMO ŠTETI		
NAGRADA, KI JO JE PREJEL MOŽ NA SLIKI											MILOŠ FORMAN HRV. KARIKATURIST VOLJEVICA		IT. RADIO-TELEVIZIJA
GRADIVO						IGRALKA IN PEVKA LOPEZ							
						2. OSEBA EDNINE							
VETROVKA						ATA V KOROSKEM NAREČJU				MLADA KRAVICA, TELIČKA (NAREČNO)			
SREDIŠČE GRŠKE POKRAJINE EPIR						KOVINSKI PREVODNIK EL. TOKA				DELI OGRODJA ČLOVEKA ALI ŽIVALI			

NAGRADNA KRIŽANKA iz Solnega cveta št. 31

Izžrebani nagrajenci iz 31. številke Solnega Cveta so: **Snežka Gustinčič** iz Portoroža, **Vanda Bavčar** iz Pirana in **Ksenija Dudešin** iz Tržiča. Vsaka od nagrajenk prejme bon za kemično čiščenje, torbo za oblačila in par elegantnih nogavic Levante. Obvestilo o nagradi so dobile po pošti. Čestitamo!

Naš sponzor **MARE – Več kot čistilnica, d.o.o.**, je tudi tokrat pripravil complete praktičnih nagrad za ugankarje. Če se želite potegovati za eno od nagrad, pošljite rešeno križanko **do 10. januarja 2015** na naslov: Mare – Več kot čistilnica, Liminjanska 78, 6320 Portorož, s pripisom »nagrada križanka«. Ne pozabite pripisati svojega imena in priimka ter naslova! Pri žrebanju bomo upoštevali samo po eno poslano pravilno rešeno križanko.

V tokratni nagradni križanki vas sprašujemo po nazivu najvišjega priznanja Občine Piran in letošnjem dobitniku. Želimo vam miren božič, srečno novo leto in obilo ugankarskih užтков!